

FONDS VOOR
CULTUUR
PARTICIPATIE

CULT J'JR. MAAKT HET

JAAR-
VERSLAG
2022

INHOUD

VOORWOORD > 5

SAMENVATTING > 6

1

**ONZE PROGRAMMA'S:
HIER MAKEN WE
WERK VAN > 8**

- 1.1 Maak het grenzeloos > 9
- 1.2 Vind elkaar in cultuur > 19
- 1.3 Maakplaats voor cultuur > 27

2

**NAAST ONZE
REGULIERE
PROGRAMMA'S > 34**

- 2.1 Coronasteun > 34
- 2.2 Incidentele subsidies > 36
- 2.3 Beleidsperiode 2017-2020 > 36

3

**WE MAKEN ZICHTBAAR
WAT WE DOEN
EN BEREIKEN > 37**

4

**OVER HET FONDS:
ZO MAKEN WE
MOGELIJK > 41**

- 4.1 Organisatie-
versterkingstraject > 41
- 4.2 HR: Flexibele en
lerende organisatie > 44
- 4.3 Bedrijfsvoering, werk-
processen en ICT > 45
- 4.4 Raad van Toezicht
en bestuur > 48

5

**SAMENWERKING
RIJKSCULTUUR-
FONDSEN > 51**

- 5.1 Pilot samenwerking
in het Caribisch deel
van het Koninkrijk > 51
- 5.2 Samenwerking
rijkscultuurfondsen > 52

6

FINANCIËN > 56

- 6.1 Financiële positie > 56
- 6.2 Risicomanagement > 56
- 6.3 Reservevorming > 57
- 6.4 Apparaatskosten > 58
- 6.5 WNT > 58
- 6.6 Activiteitenlasten > 58

7

**JAARREKENING
2022 > 60**

- 7.1 Balans > 60
- 7.2 Functionele exploitatierekening > 62
- 7.3 Algemene toelichting en
waarderinggrondslagen > 65
- 7.4 Toelichting op de balans > 67
- 7.5 Toelichting op de staat van
baten en lasten > 72
- 7.6 Overige gegevens > 83

BIJLAGEN

- 1. Samenstelling Fonds > 85
- 2. Samenwerking
rijkscultuurfondsen > 89
- 3. Controleverklaring > 92

HET FONDS VOOR CULTUURPARTICIPATIE IN 2022

DIT HEBBEN WE BEREIKT

- **27** internationale projecten, verdeeld over **21** landen, konden aan de slag
- **10** instellingen kregen subsidie om zich verder te ontwikkelen als MeeMaakPodium
- **7** urban arts talenten gingen van start met hun talentontwikkeltraject
- **108** samenwerkingen met het sociaal domein, vooral gericht op: integratie van nieuwkomers, zelfredzaamheid, geletterdheid, meedoen aan de samenleving en eenzaamheidsbestrijding
- **52** erfgoedprojecten konden aan de slag
- **5.980** medewerkers van **47** culturele partners zijn betrokken bij CmK
- **3.764** scholen voor primair onderwijs deden mee aan CmK (57% van alle po-scholen) naast **267** scholen voor voortgezet onderwijs (41%) en **4** mbo's
- **23** scholen voor vmbo, vso en pro maken werk van cultuuronderwijs
- De eerste **5** mbo's gingen van start met cultuur-educatie waarin ze studenten zélf een rol geven
- Via **24** culturele instellingen hielpen we zzp'ers met cultuurprojecten in de nasleep van de pandemie
- **20** nieuwe artikelen en filmportretten over cultuur-makers en hun projecten op onze website
- gemiddeld **20%** meer volgers op onze socialmedia-kanalen

WE WERKTEN SAMEN MET ONDER MEER

Ministeries [OCW](#), [VWS](#), [SZW](#) en [BuZa](#) (ambassades) | [DutchCulture](#) | rijkscultuurfondsen | [LKCA](#) | [KIEN](#) | [RCE](#) | [OPEN](#) | [NDE](#) | [VNG](#) | [IPO](#) | gemeenten en provincies | [Raad van Twaalf](#) | Belangenverenigingen [VOB](#), [Museumvereniging](#), [VSCD](#) en [VNPF](#) | [de Participatie Federatie](#) | [Méér Muziek in de Klas](#) | [CJP](#) | [Fonds 21](#) | [PO-Raad](#) | [VO-Raad](#) | [LPKC](#) | [Fonds SozioKultur](#) | private en publieke fondsen, waaronder het [PBCCG](#) | [Berenschot](#) | [Boekmanstichting](#) | onderzoekers

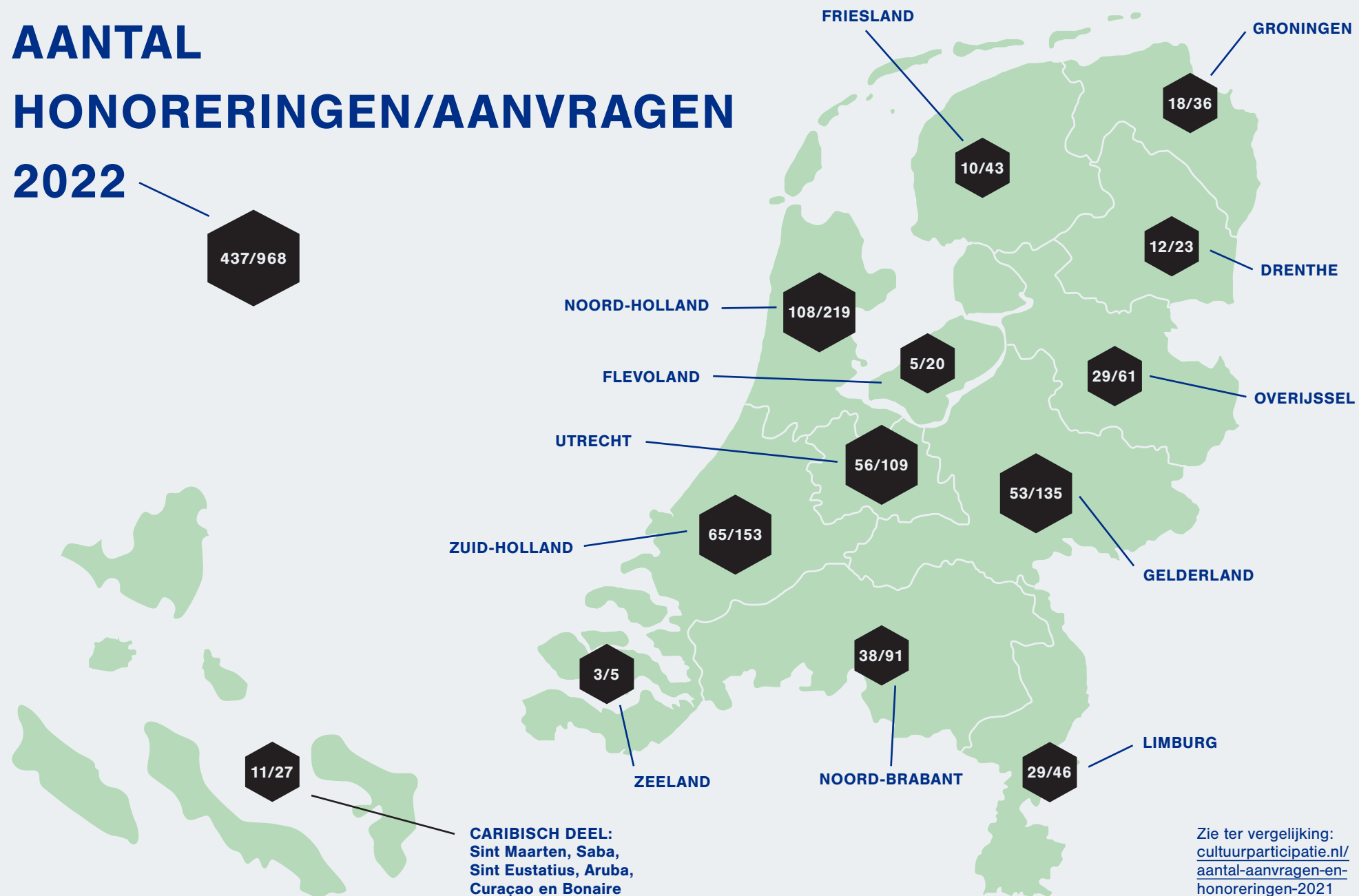

ZID Theater - NO FEAR

foto Ibrahim Seleik

AANTAL HONORERINGEN/AANVRAGEN 2022

Zie ter vergelijking:
[cultuurparticipatie.nl/
aantal-aanvragen-en-
honoreringen-2021](https://cultuurparticipatie.nl/aantal-aanvragen-en-honoreringen-2021)

VOORWOORD

2022 stond voor het Fonds voor Cultuurparticipatie in het teken van bestendiging van de groei én vernieuwing. Dat past bij het punt waarop we, met het afsluiten van dit jaar, zijn beland: halverwege de beleidsperiode '21-'24. Dit is het moment om nieuw aangelegde paden te hebben verhard, maar ook om de volgende stappen te zetten: om de plannen voor de komende beleidsperiode te gaan uitwerken. Daarom blikken we in dit verslag niet alleen terug, maar ook op een paar punten vooruit.

Bestendiging én vernieuwing was ook de rode draad in de interne organisatieversterking die we dit jaar realiseerden (zie 4.1) en waar ik met trots op terugkijk. Steeds stelden we de vraag: hoe kunnen we het goede behouden en wat willen we versterken door verandering? De aanleiding om zowel de structuur als de cultuur van onze organisatie te versterken was tweeledig. Niet alleen was onze opdracht voor deze beleidsperiode verruimd, ook stelden de twee pandemiejaren onze flexibiliteit en wendbaarheid flink op de proef. Vooral in de herstelperiode constateerden we dat een herinrichting nodig was om toekomstbestendiger te worden. Tijdens de pandemie geleerde lessen namen we uiteraard mee: hybride werken is inmiddels onze dagelijkse praktijk en we wilden wendbaarder worden om op actualiteiten te kunnen inspringen. We kozen unaniem voor een participatieve aanpak: alle collega's dachten en deden actief mee, waarvoor zij veel lof verdienen. Mijn dank gaat ook uit naar de leden van onze Raad van

Toezicht die hierbij nauw betrokken waren, gebruikmakend van hun inhoudelijke expertise. De implementatie is een proces dat we ook nog in 2023 met elkaar realiseren.

Flexibiliteit en wendbaarheid is cruciaal in de culturele sector en onontbeerlijk om in te kunnen springen op de actualiteiten. Bijvoorbeeld waar het over maatschappelijke vraagstukken gaat. We zijn dan ook trots dat we in deze beleidsperiode de primeur hadden om structurele middelen beschikbaar te kunnen stellen voor het meerjarige cultuurparticipatieprogramma Samen Cultuurmaken, waarbinnen we projecten op het snijvlak van het sociale en het culturele domein steunen. In deze regeling wordt cultuurparticipatie als instrument voor bredere maatschappelijke thema's ingezet – natuurlijk náást de professionele en autonome functie die kunst en cultuur ook vervullen.

Ook wilden we subsidieregelingen kunnen opzetten buiten de reguliere programma's om, die inspelen op wat nú nodig is. We voelen ons dan ook vereerd dat we het verzoek kregen een regeling voor te bereiden voor een heel belangrijke actueel maatschappelijk onderwerp: het Herdenkingsjaar Slavernijverleden.

Het is soms lastig op de bres te springen voor zo'n breed veld, met zoveel gezichten. We moeten het niet hebben van een paar opvallende acties, maar juist van de lange adem. Op alle terreinen geldt dat samenwerking dé manier is om de positieve effecten van onze programma's – via alle waardevolle

projecten die we ondersteunen – in te bedden in de samenleving.

Wij zetten ontwikkelingen mede in gang, door projecten te ondersteunen tot ze momentum hebben en hun plek vinden in de samenleving. Alle lof komt toe aan de mensen en organisaties die deze waardevolle projecten, en daarmee alles wat ze teweegbrengen, realiseren. Aan de makers, de mogelijkmakers, maar ook alle tussenpartijen en verduurzamers die zorgen dat ontwikkelingen doorgaan ook als het Fonds voor Cultuurparticipatie weer verder gaat. Samen realiseren we een blijvend effect. En daar blijven we ook in 2023 voor gaan.

Hedwig Verhoeven
directeur-bestuurder

SAMENVATTING

Onze opdracht van het ministerie van OCW is om cultuurparticipatie voor iedereen toegankelijk te maken. Halverwege de beleidsperiode '21-'24 staat ons werk in het teken van zowel bestendiging van de groei die we doormaken, als vernieuwing. De pandemie leerde ons bijvoorbeeld dat meer flexibiliteit en wendbaarheid nodig was om toekomstbestendiger te worden. We voelden bovendien de noodzaak om subsidieregelingen te kunnen opzetten buiten de reguliere programma's om, die inspelen op wat nú nodig is. Zoals een subsidie-regeling in het kader van het Herdenkingsjaar Slavernijverleden en een impulsregeling voor zzp'ers, na corona.

Hoofdstuk

1 Onder de noemer *Cultuur. Jij maakt het*, werken we deze beleidsperiode via drie **programma's**. In 2022 openden we vijf nieuwe reguliere subsidieregelingen. Omdat die, net als hun beoogde resultaten, vóór de pandemie waren opgesteld, bleken er aanpassingen nodig. De behoeftes van cultuurmaken en –mogelijkmakers vormden daarbij onze leidraad. In alle programma's gebruikten we open oproepen als instrument om in te spelen op actuele ontwikkelingen. En we zetten ons stevast in voor langetermijneffect en een goede inbedding van de resultaten van onze programma's in de maatschappij. Zo kan cultuureducatie in het vmbo en mbo op heel veel manieren positieve effecten hebben op de deelnemers en daarmee op onze samenleving. Bijzonder goedlopende regelingen waren dit jaar, naast de hierboven

genoemde zzp-impuls, Talentontwikkeling, Erfgoed Maken en Samen Cultuurmaken.

2 Ook dit jaar richtten we ons, **naast onze reguliere programma's**, op het herstel van de cultuursector na corona. Ten eerste heropenden we spoor 2 van de zzp-impulsregeling. Ten tweede boden we herstelsteun aan de amateurkunstsector, via twee forse bijdrages uit het Herstelplan na corona. Een deel ging direct naar de landelijke amateurkunstkoepels, grotendeels bestemd voor professionalisering zodat zij bijvoorbeeld ook kunnen voldoen aan de in de sector geldende codes voor fair pay, diversiteit en inclusie en veiligheid op de werkvloer. Een derde begunstigde groep van de coronasteun bestond uit jonge makers, via onze TOF-instellingen (Talent en Festivals). Ook verleenden we een aantal incidentele subsidies en ronden we de laatste regelingen af uit de vorige beleidsperiode.

3 In onze **communicatie** zijn we gaan werken met data-analyse en doelgroep-onderzoek. We vernieuwden onze contentstrategie om beter aan te sluiten op de behoeftes van (nieuwe) aanvragers. Het aantal volgers op social media groeide en we kozen voor uitvoerende partijen met specifieke netwerken.

4 Intern voerde **onze organisatie** dit jaar een versterkingstraject door dat resulteerde in een nieuw organisatiemodel en een daarbij behorend cultuurveranderingstraject. Bijzonder was dat alle medewerkers, leidinggevend, bestuur én de Raad van Toezicht

actief bij het traject betrokken werden. Gezamenlijk opgestelde ambities en kernwaarden vormden de leidraad. De combinatie van nieuwe functieverdeling, gegroeide opdracht (qua doelgroepen en ambities), en een bijbehorende arbeidsintensieve aanpak, zorgden voor een stijging in de apparaatskosten. Onze Raad van Toezicht koos er – onder de nieuwe voorzitter – voor om een uitgebreide zelfevaluatie te houden, om als kersvers gezelschap elkaar snel te leren kennen.

5 Naast dit alles zijn er activiteiten die we uitvoeren **samen met de andere rijkscultuurfondsen**, waaronder een pilot waarin de zes fondsen samenwerken met het Prins Bernhard Cultuurfonds Caribisch Gebied en waarvan ons Fonds penvoerder was in 2022. Daarnaast werkten we onder meer samen aan bevordering van de in de sector geldende codes.

6 In het hoofdstuk **Financiën** geven we op hoofdlijnen inzicht in het exploitatie-resultaat en onze financiële positie in 2022. We lichten de grootste verschillen toe tussen de begroting 2022 en de realisatie.

7 De **jaarrekening 2022** geeft dieper inzicht in onze financiële positie en een uitgebreide toelichting hierop, plus een vergelijking met de goedgekeurde begroting 2022.

Hapin - Barapen festival

Erfgoed Maken

foto Pascal de Smit

1

ONZE PROGRAMMA'S: HIER MAKEN WE WERK VAN

WAAROM WE DOEN WAT WE DOEN

Als rijkscultuurfonds van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) hebben we de opdracht cultuur toegankelijk te maken voor iedereen. Toegankelijkheid is van maatschappelijke waarde en is de sleutel tot vernieuwing van het culturele landschap.

Ons doel is dat iedereen zich welkom voelt om mee te maken en te doen, in de vrije tijd en op school. Ook wie niet doelbewust met cultuurparticipatie bezig is of wie experimenteert. Want actief deelnemen aan cultuur is goed voor de gezondheid, verhoogt het gevoel van eigenwaarde, brengt mensen samen en maakt de verhalen van ons allemaal zichtbaar. Dat blijft in de nasleep van de pandemie en gezien de maatschappelijke tegenstellingen enorm belangrijk.

Wie cultuur maakt, geeft vorm en betekenis aan een omgeving die voortdurend verandert. Daarom werken wij in deze beleidsperiode onder het motto: Cultuur. Jij maakt het.

HOE WE DAT DOEN

En wij maken dat mede mogelijk. We ondersteunen en verbinden cultuurmakers, culturele organisaties en andere partners, via drie programmalijnen: *Maak het grenzeloos*, *Vernieuwen van cultuurmaken* en *Maakplaats voor cultuur*. Binnen die programma's hebben we subsidieregelingen om via culturele instellingen en professionals te ondersteunen wat cultuurmakers willen doen. Maar ook om dat te helpen verduurzamen – zodat ze kunnen blijven doen waaraan ze behoefte hebben. Verder stimuleren we dat ze ook met nieuwe vormen, in nieuwe samenwerkingen of op nieuwe plaatsen aan de slag gaan. Dit had door de pandemie bij sommige regelingen tijdelijk minder prioriteit.

De programmalijnen en subsidieregelingen zijn opgesteld vanuit de *theory of change*. Uitgangspunt was steeds: welke impact willen we bereiken en hoe gaan we dat doen? En we rapporteren in dit hoofdstuk volgens diezelfde lijn.

In dit hoofdstuk lees je per programma:

- wat onze doelstellingen zijn voor de hele beleidsperiode
- hoe we die willen bereiken
- wat we daartoe dit jaar hebben gedaan
- en wat daarvan het resultaat was voor de cultuurmakers om wie het allemaal draait.

INSPLEEN OP VERANDERDE BEHOEFTE

De beoogde resultaten van onze regelingen dit jaar waren, net als de regelingen zelf, vóór de pandemie opgesteld. We hebben ons niet primair laten leiden door eerder opgestelde of cijfermatige doelen, maar door de behoeften van cultuurmakers en -mogelijkmakers. Bij elke regeling lees je hoe we op veranderde behoeften zijn ingesprongen. Ook vermelden we steeds de behaalde resultaten in een tabel.

We werkten naast dit alles aan onderwerpen die niet direct aan een bestaande regeling zijn verbonden. Hierover lees je in hoofdstuk 2.

1.1 Maak het grenzeloos

Team Grenzeloos opende in 2022 drie nieuwe subsidieregelingen: de stimuleringsregeling Vernieuwen van cultuurmaken, de regeling Talentontwikkeling – voor urban arts en andere informele circuits – en de regeling Internationale Samenwerking. Ook hielden we een open oproep: Jonge Kunst.

Om tegemoet te komen aan door de pandemie veranderde behoeftes, stelden we aan het eind van dit jaar enkele aanpassingen voor aan bovengenoemde regelingen. We zijn een stimuleringsfonds en we zien dat nu vooral impulsen aan herstel en duurzaamheid nuttig zijn, in plaats aan verdere ontwikkeling en vernieuwing.

Verder werkten we dit jaar aan de uitvoering van de meerjarenregeling Talent en Festivals 2021-2024.

'21-'24

Met dit programma dragen we bij aan de vernieuwing van cultuurmaken in al zijn facetten. Lokaal en regionaal stimuleren we vernieuwing en uitwisseling tussen groepen en generaties. Op landelijk niveau ondersteunen we cultuurfestivals en talentontwikkeling. Ten slotte ondersteunen we internationale samenwerking.

Om die ambities te realiseren hebben we ons drie doelen gesteld voor de beleidsperiode 2021-2024. Onze subsidieregelingen ondersteunen projecten die hieraan bijdragen.

VERNIEUWEN VAN CULTUURMAKEN

Het stimuleren van cultuurmaken in de vrije tijd is een kerntaak van het Fonds. Daarom hebben we hiervoor altijd een brede subsidieregeling, open voor alle domeinen, ook voor kleine partijen, met lage subsidiebedragen en eenvoudige verantwoordingseisen.

WAT HOUDT DE REGELING IN?

Half februari openden we met dit doel, zoals in 2021 besloten, de stimuleringsregeling Vernieuwen van cultuurmaken. Hierin is ruimte voor kleinschalige projecten, van maximaal 10.000 euro, waarin cultuurmakers een ontwikkelstap maken, en voor projecten tot 25.000 die een nieuwe samenwerking realiseren. Bijvoorbeeld voor een erfgoedproject dat niet binnen de erfgoedregeling past maar wel een nieuwe groep cultuurmakers betreft.

Ook MeeMaakPodia (zie volgende pagina) vallen onder deze regeling. Zij vormen binnen de regeling een aparte categorie.

DIT DEDEN WE IN 2022

Uit de evaluatie van de voorgaande stimuleringsregelingen kwam de aanbeveling ons meer op kleine spelers te richten. Daarom bieden we ook subsidie aan individuele zzp'ers en particuliere collectieven. Dit ook omdat we zagen dat zzp'ers in coronatijd vaak buiten de boot vielen, terwijl hun werk van enorm belang is voor de sector.

In de categorieën Ontwikkeling en Samenwerking bleef het aantal aanvragen en honoreringen achter bij de verwachting. Vernieuwing had voor instellingen en cultuurmakers in de nasleep van de pandemie geen prioriteit, voor velen was het doel vooral om weer op gang te komen. Om te helpen realiseren wat wel haalbaar was, hielden we eind van het jaar een kort doelgroeponderzoek door middel van belrondes. Op basis daarvan gaan we

enkele wijzigingen in de regeling voorleggen aan de RvT. Ten eerste vereenvoudigen we de regeling. Twee hoofdstukken voegen we samen tot één versimpeld hoofdstuk. Daardoor kunnen verschillende ontwikkelmogelijkheden onder één aanvraag vallen. Ten tweede besloten we het strikte 'bottom-up-principe' los te laten en ook initiatieven te subsidiëren van professionals die zich richten op de ontwikkeling van cultuurmakers of het MeeMakerschap. Hierdoor kunnen we meer soorten projecten ondersteunen. Tot slot willen we per maart 2023 een extra pad openen, waarin professionele makers hogere bedragen kunnen aanvragen om cultuurparticipatie te verzorgen. We verwachten daarmee een nieuwe groep aanvragers te bereiken, die tussen de grote instellingen (MeeMaakPodia) en de kleine partijen (zzp'ers en particuliere collectieven) in zit. Met deze aanpassingen willen we het herstel van de sector bevorderen.

TreSonanz - MMM

Vernieuwen van Cultuurmaken
foto Jan Hordijk

MEEMAAPODIA

MeeMaakPodia zijn instellingen die het hele jaar door een programmering of podiumfunctie hebben, zoals theaters, concertzalen, musea en bibliotheken. Zij kunnen 50.000 tot 100.000 euro aanvragen om lokale amateurcultuurmakers ('de community') structureel bij hun programmering te betrekken – van regie tot uitvoering. Met deze subsidie vernieuwen deze instellingen dus hun hele werkwijze. Om duurzaam resultaat te bewerkstelligen kunnen instellingen die we in de vorige beleidsperiode ondersteunden opnieuw subsidie aanvragen voor een extra stap, zoals nieuwe financiers aantrekken of de werkwijze verder integreren.

We werken hierin samen met belangenverenigingen van de verschillende soorten podia, de Vereniging Openbare Bibliotheken, de Vereniging voor Poppodia en Festivals, de Vereniging voor Schouwburg- en Concertgebouwdirecteuren en de Participatie Federatie. We hielden samen met hen bijeenkomsten en deelden heel gericht onze handreiking MeeMaakPodia. Het aantal aanvragen bleef in de eerste helft van het jaar – in de opstartfase – nog achter bij onze doelstelling. Maar we zagen voldoende interesse en plannen van goede kwaliteit, en later in het jaar kwam het aantal aanvragen op koers. Alle subsidieontvangers nemen deel aan het gezamenlijke begeleidingstraject met coaching door Drift en Idea Consult voor inhoudelijke sessies en Coaching in Cultuur voor coaching en intervisie.

Programmeren met Utrechters

De Bibliotheek Utrecht doorliep in 2019-2020 een traject om samen met bezoekers en andere organisaties een activiteitenprogramma op te zetten, en daarna die werkwijze om te zetten in een methodiek die door de hele organisatie kon worden toegepast. In een vervolgtraject, vanaf 1 januari 2023, gaat Bibliotheek Utrecht deze werkwijze doorvoeren, eerst in drie van de dertien vestigingen. De organisatie wil terug naar het dna: in 1892 werd de bibliotheek door Utrechters zelf opgericht. Doel is uiteindelijk een flexibele netwerkorganisatie te worden, met dertien 'Bibliotheken van de Wijk' waar vanuit gelijkwaardigheid wordt gewerkt. Waar mensen iets komen halen én brengen. Utrechters wordt gevraagd om als MeeMakers hun kennis, talent en verhalen in te zetten voor de ontwikkeling van hun stadsgenoten.

‘ We willen structureel de bibliotheek samen met Utrechters maken, in vele aspecten, van het inrichten van bibliotheken tot collectioneren, van marketing tot programmeren

- Directeur Deirdre Carasso voerde deze werkwijze in 2016-2020 in bij Stedelijk Museum Schiedam ,

WAT IS MEEMAKEN?

"Podia ontwikkelen werk-
wijzen om de wensen,
ideeën en dromen van de
mensen uit hun omgeving
te inventariseren en samen
met hen vorm te geven."

Deur open en
kennis maken!

Over en weer
werken en leren

Nieuwe manieren
van werken

Meemaken in de praktijk

TALENT EN FESTIVALS 2021-2024

WAT HOUDT DE REGELING IN?

Binnen Talent en Festivals (TOF) krijgen landelijke instellingen vier jaar lang subsidie om kunstenfestivals, erfgoedmanifestaties of talentontwikkelingstrajecten te organiseren. De honoreringen vielen allemaal in 2021 en lopen de hele beleidsperiode door. Het onderdeel erfgoedmanifestaties valt formeel onder Vind elkaar in cultuur (paragraaf 1.2).

Er was een groep (B12 genoemd) van twaalf aanvragers van (in totaal dertien) positief beoordeelde projecten waarvoor in 2021 aanvankelijk geen geld meer was, omdat het subsidieplafond al was bereikt. Via de coronasteungelden konden we deze groep dat jaar toch subsidie geven. In 2022 kwam voor deze B12 nog eens ruim acht ton beschikbaar, bovenop de TOF-gelden. De staatssecretaris kondigde bovendien aan dat dit budget ook voor 2023 en 2024 beschikbaar zal zijn.

DIT DEDEN WE IN 2022

De voortgangsgesprekken met TOF-instellingen die we al in 2017-2020 steunden hadden een uitloop in het eerste kwartaal van 2022. Naast de disciplines, instellingen en doelgroepen waarvoor we al langer werken, bieden we in '21-'24 ook subsidie aan: de niet-podiumkunsten, niet-gevestigde instellingen en projecten voor andere doelgroepen dan alleen de urban arts, met name voor mensen met beperkingen.

De bijeenkomsten voor alle gehonoreerde instellingen, bedoeld voor verbinding, vonden in februari (online) en november (live) plaats. We zagen dit jaar dat er veel werd geïnvesteerd in het professionaliseren van teams en het bouwen aan communities, ondanks de coronabeperkingen. Stijgende kosten voor bijvoorbeeld personeel en energie waren voor sommige organisaties

die in de tweede helft van het jaar hun activiteiten uitvoerden een drempel. Het beoordelen van de eerste jaarverantwoordingen van de nieuwe beleidsperiode liep tot eind oktober, vanwege de langere indientijd die de instellingen hadden gekregen (door de pandemie gold coulance). Andere beschikkingen (loon- en prijsbijstelling 2022 en de coronasteungelden) konden we in het vierde kwartaal ook doorvoeren.

De extra gelden voor de instellingen die het Rijk toekende, brachten voor het team meer werk mee. Bovendien waren er wisselingen in het team. Hierdoor kwamen we niet toe aan de voorgenomen vernieuwde invulling van het relatiebeheer.

‘ Zonder Popsport had ik het eigenlijk allang opgegeven

- Jordan Faber, singer-songwriter

Notorious IBE

Kunstenfestivals

Open Monumentendag

Erfgoedmanifestaties

Popsport

Talentontwikkeling

TALENTONTWIKKELING

Soms gaan mensen over alle grenzen heen: sommige talenten willen niet naar het kunstvakonderwijs of blijven bijvoorbeeld niet in één provincie. Anderen ontwikkelen zich via niet-erkende paden – voor hen blijven deuren soms gesloten. Om talent de ruimte te geven, openden we een zo breed mogelijke nieuwe subsidieregeling voor talentontwikkeling.

WAT HOUDT DE REGELING IN?

Deze regeling biedt cultuurmakers kansen om hun talent te erkennen en te ontwikkelen – in afzonderlijke disciplines of interdisciplinair. We zetten ons onder meer in voor het verbeteren van de infrastructuur voor talentontwikkeling, niet alleen naar maar ook náást het kunstvakonderwijs, in het informele circuit. Daar ontstaan vaak spontaan netwerken waarbinnen specifieke regels, (beeld)taal en waarden gelden. Dat kan in de urban arts zijn, maar ook in andere genres en disciplines, zoals de podcastscene, ball culture, circus, cosplay, outsider art, bodypaint en tattoo art, buikdansen, enzovoort. Talenten in deze netwerken zijn vaak autodidact; ze leren uit eigen beweging en van elkaar. Daarnaast zijn er groepen in verschillende maatschappelijke domeinen actief binnen wat we noemen ‘niet-formele context’. Denk bijvoorbeeld aan mensen met een beperking die hun talent verder willen ontwikkelen.

We mikken via drie sporen op verschillende soorten aanvragen: voor talenten of coaches uit de urban arts, voor talentontwikkeling in informele netwerken, en voor het versterken van de keten van talentontwikkeling, bijvoorbeeld door methodiekontwikkeling.

Voor deze regeling gebruiken we onder meer de inzichten uit het onderzoek dat Gregory Richardson en Juan Carlos Escobar Campos uitvoerden naar de inmiddels gesloten regeling Urban Arts Talent 2018-2020.

- Met de juiste coaching en informatie, blijven talenten goed in staat de verantwoordelijkheid op zich te nemen voor hun artistieke ontwikkeling en het invullen van hun eigen signatuur.
- Naast artistieke vaardigheden ontwikkelden talenten zich ook op zakelijk, organisatorisch of communicatief vlak. Dat maakt ze nog autonomer in hun makerschap.
- De gevarieerde invulling van de ontwikkeltrajecten en de samenwerking met verschillende coaches (nationaal en internationaal) stimuleerde de creativiteit en vergrootte de mogelijkheid voor multidisciplinaire ontwikkeling. De talenten deden kennis en vaardigheden op die pasten bij hun specifieke artistieke ontwikkelwens.

DIT DEDEN WE IN 2022

We openden de regeling half april. De programmaadviseurs hadden veel contactmomenten met potentiële aanvragers, waaruit bleek dat vanaf de start aardig wat aanvragen in de maak waren, maar ook dat het maken van een gedegen plan voor zowel talenten als coaches geen gesneden koek is. Coaches hadden bovendien moeite de gevraagde 50% eigen bijdrage bij elkaar te krijgen. Voor projecten die zich richten op informele netwerken of op methodiekontwikkeling kwam wel het verwachte aantal aanvragen binnen, of meer, alleen die richtten zich nog te vaak op onbedoelde doelgroepen (professionals) of doelen. We moesten onze communicatie dus verduidelijken. Bovendien was duidelijk dat we nog lang niet iedereen bereiken die met deze subsidie kan groeien. De meeste gevestigde partijen in de urban scene kennen het Fonds, maar dat geldt veel minder voor ‘grassroot-organisaties’ die zich met talentontwikkeling

bezighouden. Ook in informele netwerken kunnen we nog veel betekenen, bijvoorbeeld door de regeling in deze circuits onder de aandacht te brengen. Ervaring in het doen van subsidieaanvragen ontbreekt daar vaak nog.

We zetten daarom in 2022 verschillende stappen. Om te beginnen voerden we gerichte gesprekken met talenten, coaches en talentontwikkelingsorganisaties, en mailden we alle aanvragers die in de vorige urban arts-regelingen vanwege het bereiken van het maximale budget waren afgewezen. Ook lieten we van het evaluatierapport over de inmiddels gesloten regeling Urban Arts Talent 2018-2020 een [publieksversie](#) maken. Hierin staan duidelijke voorbeelden van hoe je als talent je ontwikkeling kunt vormgeven en waar je op moet letten. Verder lieten we in het vierde kwartaal doelgroepenonderzoek doen. Op basis daarvan kan het communicatieteam zich scherper richten op de voor deze regeling relevante doelgroepen en een daarbij passende benadering. Daarnaast begonnen we in december een mediacampagne, met video’s, waarvoor we het bureau Goodville in de hand namen – zelf een autodidact talent met een sterk netwerk in de urban scene. Zo willen we ook groepen bereiken die ons nog niet kennen. Tot slot voerden we enkele wijzigingen door in de regeling zelf, waaronder aanpassing van het honoreringspercentage. De aangepaste regeling leggen we begin 2023 aan de RvT voor.

Met de regeling Talentontwikkeling in informele netwerken stimuleren we talentontwikkelaars zoals **Branko Popović** om autodidacte makers te helpen groeien. Hij deelt zijn ervaringen op onze website.

Urban arts-talent **Juerness Hermanus** gaat terug naar zijn artistieke en culturele roots op Curaçao, waar hij zich de kunst van de tambú wil eigen maken om zo zijn signatuur als danser en theatermaker verder te ontwikkelen.
foto Jeannine Quesor

A photograph of two women standing outdoors in front of a wall covered in graffiti. The woman on the left has dark hair and is wearing a red t-shirt, a gold watch, and a ring, with her hand near her chin. The woman on the right has light brown hair and is wearing a red t-shirt with a graphic design. The background features a wall with various graffiti tags and a traffic light.

Lionstorm bestaat uit Urban Arts talenten Vuige Muis en Skerrie Sterrie. Samen vormen zij Nederlands eerste queer rapformatie. Zij ontwikkelden hun muziekskills, leerden muziek met beeld integreren en concretiseerden hun visie op gebied van queer empowerment binnen de rapscene.

INTERNATIONALE SAMENWERKING

In internationale samenwerking ligt de nadruk meer dan voorheen op elkaar laten zien hoe je met cultuur omgaat. Wij zijn als Fonds voor zowel cultuureducatie als –participatie een nieuwe loot aan de tak van internationale samenwerking. Ook kunnen we inmiddels ervaring en inspiratie delen op gebied van het verweven van cultuurparticipatie met het sociale domein. Daarbij draait internationale samenwerking voor ons altijd om wederkerigheid tussen gelijkwaardige partners. Doordat onze werkwijze nog nieuw is in deze sector, kost het relatief veel tijd en inspanning om de door ons gesubsidieerde organisaties te ondersteunen bij het zetten van stappen op het gebied van internationale samenwerking.

Onze inspanningen in deze regeling hebben we dit jaar veel meer in lijn gebracht met het cultuurbeleid van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Dat is te zien aan het Buitenlandse Bezoekers Programma (zie verderop), maar ook aan hoe we gebruikmaken van onze internationale contacten voor andere regelingen, zoals MeeMaakPodia (zie 1.1).

Een deel van het budget voor de regeling Internationale Samenwerking komt van het internationale cultuurbeleid (ICB). Naast onze eigen doelstellingen houden we daarom ook rekening met die van het ICB als basis voor onze regeling.

WAT HOUDT DE REGELING IN?

Binnen deze regeling ondersteunen we samenwerkingsprojecten met organisaties in landen binnen of buiten het Koninkrijk. We werken met twee sporen: *Verkennen* (voor de eerste stap in internationale samenwerking) en *Samenwerken* (voor de uitvoering van een internationaal samenwerkingsproject). Die eerste stap faciliteren we omdat de meeste partijen weinig internationale contacten en ervaring hebben. De subsidie mag 100% van de projectkosten dekken.

Imaginary Communities van De

Gruitpoort, is een intergenerationeel project waarin scholieren (8-10 jaar) samen met zelfstandig wonende ouderen (60+) een geheel eigen wereld inclusief bewoners bedenken en daar vervolgens zelf rollen in gaan spelen. De dramamethode Imaginary Communities is ontwikkeld door Chol Theatre (UK). Om deze verder te ontwikkelen en kennis uit te wisselen op het gebied van intergenerationele cultuurparticipatie, organiseert De Gruitpoort een uitwisseling tussen Chol Theatre en Amphion Cultuurbedrijf, ondersteund door kennisinstituut Leyden Academy die het proces volgt en opgedane kennis verspreidt.

PIEP en KRAK - Lang leve kunst

foto via Amphion cultuurbedrijf

In deze regeling ondersteunen we, anders dan voorheen, ook samenwerkingen tussen verschillende delen van het Koninkrijk. Formeel heet dat 'interregionale samenwerking'. Dat kan bijvoorbeeld zijn tussen Curaçao en Nederland, maar ook tussen overzeese delen onderling.

DIT DEDEN WE IN 2022

We openden de regeling half februari. Helaas bleef de pandemie internationaal samenwerken bemoeilijken. In 2022 waren organisaties vooral bezig met herstel, met de basis, waardoor internationale samenwerking op de tweede plaats kwam.

Om de regeling meer bekendheid te geven hielden we twee online informatiebijeenkomsten (in die van november deelde Otmar Watson zijn internationale ervaringen met Untold en Eternity Percussion) en we sloten aan bij meerdere bijeenkomsten van DutchCulture. Verder vereenvoudigden we de aanvraagprocedure door met een aanvraagformulier te werken in plaats van met projectplannen. We besloten bovendien om de regeling aan te passen en de toetsingscriteria te versimpelen. Aanvragers voor het spoor Verkennen krijgen de mogelijkheid hun aanvraag bij een interne commissie toe te lichten – bij de regeling Samen cultuurmaken leidde dat tot betere resultaten.

OPEN OPROEP JONGE KUNST

Dit jaar organiseerden we verder de open oproep Jonge Kunst. Het budget hiervoor werd volledig benut. De afgelopen tien jaar hadden we onder deze naam een aparte subsidieregeling voor samenwerkingsprojecten tussen Nederlandse en Duitse culturele organisaties, in samenwerking met het Duitse Fonds Soziokultur. Samenwerking met een Duitse partner blijven we ondersteunen via de reguliere regeling Internationale Samenwerking, maar naast Duitsland richten we onze focus nu breder op internationale samenwerking.

BUITENLANDSE BEZOEKERS PROGRAMMA

In plaats van de Meet&Match-bijeenkomsten die we voorheen organiseerden om partijen elkaar te laten vinden, nemen we nu deel aan het Buitenlandse Bezoekers Programma (BBP). Dat is onderdeel van

het internationale cultuurbeleid (ICB) van de rijksoverheid. Het budget ervoor komt ook van het ICB. Ook de andere rijkscultuurfondsen doen mee aan dit programma.

Bezoek van bijvoorbeeld buitenlandse festivaldirecteuren en programmeurs aan Nederland versterkt het internationale netwerk van de rijkscultuurfondsen. En dat bevordert onder meer Nederlandse deelname aan internationale festivals, publicaties in internationale tijdschriften en coproducties. Betere zichtbaarheid en grotere bekendheid van Nederlandse cultuur in het buitenland, stimuleert ook de vraag ernaar. Zo vergroten deze programma's de mogelijkheden voor cultuurmakers en -mogelijkmakers. En wij als Fonds leren veel van buitenlandse bezoekers, die dit jaar uit Zuid-Afrika, Slovenië en Kosovo kwamen. Bijvoorbeeld over hoe een aantal theaters daar echt vanuit de gemeenschap als MeeMaakPodia zijn gaan functioneren, inspeliend op lokale behoeften en mogelijkheden.

Aansluitend op een BBP kunnen we open oproepen organiseren. Zo'n open oproep staat kort open voor subsidieaanvragen. Daardoor spelen we in op ontwikkelingen en actuele onderwerpen. We verwachten dat deze werkwijze de urgentie om subsidie aan te vragen zal verhogen. In de uitvoering ervan werken we samen met een voor het thema van de oproep relevante regeling.

In het vierde kwartaal werkten we aan een open oproep voor een uitwisseling met de Culturele Hoofdstad 2023, Leeds, in het Verenigd Koninkrijk.

In het participatieve theaterproject **Construction Sites of Utopia** bedenken, maken en spelen 430 inwoners uit de wijken Malburgen in Arnhem (NL) en Connewitz in Leipzig (DE) twee theateervoorstellingen midden in hun eigen wijk. Dat doen zij samen met vier theatermakers van het collectief **gruppe tag** en twee programmamakers van **Bureau Ruimtekoers**.

Door hun onderlinge banden te versterken, kunnen de inwoners beter hun stem laten horen tegen de gentrificatie van hun wijk. Tegelijkertijd onderzoeken, versterken en delen de culturele organisaties via deze samenwerking nieuwe methoden van participatief theater en kunst in de stedelijke context.

RESULTATEN
IN CIJFERS

Future for the past Sites of Memory

Internationale Samenwerking
foto Wandile Kasibe

Introdans
Het grote
verbindingsplan

1.2 Vind elkaar in cultuur

Zowel in het erfgoedveld als op het snijvlak van het sociale en het culturele domein wil een grotere diversiteit aan mensen samen aan de slag, op hún manier. Om dit mogelijk te maken openden we dit jaar twee nieuwe regelingen: Erfgoed Maken en de aangepaste regeling Samen Cultuurmaken. Dat is gelukt. Ook organiseerden we twee open oproepen. Daarnaast bereidden we de regeling Herdenkingsjaar Slavernijverleden voor, en een open oproep die valt onder de regeling Internationale Samenwerking.

‘ De vrijwillige inzet voor cultuur en de actieve cultuurbeoefening vormt een belangrijke basis van het culturele leven in ons land

- staatssecretaris Gunay Uslu in haar hoofdlijnen-brief aan de Tweede Kamer (mei 2022).

'21-'24

Waar sommige groepen de wegen naar cultuurmaken gemakkelijk vinden, is dat voor anderen niet vanzelfsprekend. In Nederland bestaan sociaal-culturele tegenstellingen gebaseerd op verschillen in opleiding en gezondheid. Mensen leven in gescheiden sociale netwerken, met verschillende meningen over politiek en cultuur. Wij stimuleren dat mensen met verschillende perspectieven op cultuur elkaar ontmoeten. Met het programma *Vind elkaar in cultuur* jagen we gezamenlijke eigentijdse kunst- en erfgoedbeoefening aan, juist ook voor wie drempels ervaart om cultuur te maken.

Om die ambities te realiseren hebben we ons drie doelen gesteld voor de beleidsperiode 2021-2024. Onze subsidieregelingen ondersteunen projecten die hieraan bijdragen.

ERFGOED MAKEN

De nieuwe subsidieregeling Erfgoed Maken moet beantwoorden aan wat cultuurmakers en -mogelijkmakers doen en willen doen. Er is behoefte aan eigentijdse vormen van erfgoedbeoefening en aan methodes om erfgoedbeoefening te blijven ontwikkelen en betekenisvol te houden – voor gemeenschappen zelf én in contacten met anderen.

Na de opstartfase liep de regeling in de loop van het jaar al goed op schema. Gezien de heel nieuwe opzet is dit prachtig nieuws, de regeling sluit blijkbaar goed aan bij de behoeftes in het veld.

WAT HOUDT DE REGELING IN?

In maart openden we de regeling. Beoefening van immaterieel erfgoed, erfgoededucatie en vrijwilligers-ondersteuning (waarvoor we eerder aparte regelingen hadden) zijn nu in een regeling geïntegreerd. Zo maken we meer mogelijk.

Dag van het kasteel

Erfgoed Maken

Op onze website vertellen erfgoedvrijwilligers hoe ze het verleden tot leven wekken

Op onze website laten we de impact zien van het delen van je erfgoed. Zoals deze leerlingen van groep 7 en 8 die hun persoonlijke ervaringen delen met leerlingen die nog niet bekend zijn met Ketu Koti.

Om tafel - Image IC

Erfgoed Maken

Aanvragers richten zich met hun project op één of meer door het Fonds omschreven maatschappelijke effecten. Het effect 'meer of nieuwe (groepen) personen nemen actief deel aan erfgoed' is voor alle projecten een verplichte doelstelling. Grotere projecten richten zich op meerdere van de voorgedefinieerde effecten.

Begin oktober openden we binnen deze regeling een extra onderdeel, voor meester-gezeltrajecten. Hiermee ondersteunen we talentontwikkeling in ambachten waarvoor geen reguliere opleiding bestaat. Doordat het ministerie van OCW het budget ophoogde, konden we de aanvraagperiode verlengen (tot eind november) en meer trajecten ondersteunen. De opzet van dit onderdeel wijkt af van de rest van de regeling, omdat het hier om een ontwikkeltraject gaat voor de aanvrager zelf.

Bianka Stege - Onderzoek en ontwikkeling van handgeweven wollen dekens

Meester-gezeltraject

foto Eva Klee

DIT DEDEN WE IN 2022

Ondanks de succesvolle opstart, was het lage honoreringspercentage in de aanvragen voor grote projecten nog een aandachtspunt. Ook de regionale spreiding van projecten wilden we versterken. Daarbij kan lokale aanwezigheid helpen. Eind 2022 gingen we daarom met een afvaardiging naar Zeeland voor een intensieve sessie met allerlei lokale erfgoedclubs. We namen hen mee in de reis naar een goede aanvraag. Daarna planden we een vervolgssessie met andere organisaties.

Ook in de meester-gezeltrajecten werd onze nieuwe aanpak direct een succes. Voor het eerst werkten individuele aanvragers met elkaar samen en ontwerpen en verwoordden ze zelfstandig hun ontwikkeltraject. Dit is geïnspireerd op een vergelijkbare succesvolle werkwijze in België. In de volgende beleidsperiode willen we dit koppelen aan het bredere terrein van talentontwikkeling (zie 1.1).

HERDENKINGSJAAR SLAVERNIJVERLEDEN

We richtten ons naast de reguliere regeling Erfgoed Maken ook op het ontwerpen van de regeling Herdenkingsjaar Slavernijverleden. Deze is onderdeel van het gelijknamige nationale programma, dat loopt van 1 juli 2023 tot 1 juli 2024. Een jaar lang wordt extra aandacht besteed aan een belangrijk, pijnlijk en tot voor kort onderbelicht deel van onze gedeelde geschiedenis. De Rijksoverheid stelt in totaal 2 miljoen euro beschikbaar voor activiteiten en initiatieven die een bijdrage leveren aan het herdenken en vieren van de afschaffing van de slavernij in het Koninkrijk. Doel daarvan is het bewustzijn van en de kennis over dat verleden uit te breiden en te delen, ook met volgende generaties. De helft van dit bedrag komt beschikbaar via onze subsidieregeling, die opent begin 2023. De andere helft is beschikbaar via het Mondriaan Fonds.

Voor het opstellen van de regeling Herdenkingsjaar Slavernijverleden schakelden we de hulp in van externen met expertise op dit terrein. Een aantal van onze 'critical friends' vervulden hierin een rol. Zo zijn dit jaar dwarsverbanden gelegd waardoor we lessen leren die in meerdere regelingen toepasbaar zijn.

Via twee subsidieregelingen kunnen organisaties of individuen, al dan niet in groepen, in 2023 en 2024 maatschappelijke en/of culturele activiteiten organiseren:

1. In de subsidieregeling van het Fonds voor Cultuurparticipatie ligt de focus op activiteiten waar aan deelnemers actief meedoen. We ondersteunen initiatieven waarin onderdelen van de geschiedenis en slavernij naar voren komen, educatiemateriaal gecreëerd wordt, helingsprocessen gestimuleerd worden of (internationale) samenwerking tussen instellingen opgezet wordt. Rond half januari 2023 opent deze regeling, waarvoor 1 miljoen euro beschikbaar is.

2. Het Mondriaan Fonds stelde in november 2022 een subsidieregeling open voor de andere 1 miljoen euro, waarbij de focus ligt op presentaties, tentoonstellingen en voorstellingen.

TALENT EN FESTIVALS '21-'24

Het onderdeel landelijke erfgoedmanifestaties van de regeling Talent en Festivals '21-'24 valt onder Vind elkaar in cultuur. Omdat de overige onderdelen van de regeling onder Maak het grenzeloos vallen, lees je over deze regeling in paragraaf 1.1.

SAMEN CULTUURMAKEN

Uit onderzoek en in praktijk bleek al langer een grote behoefte te bestaan om voor projecten in het culturele en sociale domein bij één fonds terecht te kunnen. Vandaar onze subsidieregeling Samen Cultuurmaken, die inderdaad stormloopt. Dit jaar is op dit terrein voor het eerst interdepartementale samenwerking gevonden: zes bewindslieden, namens de ministeries van VWS, OCW en SZW, schaarden zich achter het Nationaal Preventieakkoord 'Mentale gezondheid: van ons allemaal'. Ook zagen we samenwerking op regionaal niveau, met Gelderland, Brabant en Friesland als koplopers. Dit tot grote vreugde van veel lokale organisaties.

WAT HOUDT DE REGELING IN?

In de eerste ronde van de oorspronkelijke regeling, in 2021, zagen we veel ruimte voor verbeteringen (meer hierover lees je op [pagina 23](#)). Daarom openden we in maart 2022 een nieuwe, aangepaste regeling: Samen Cultuurmaken 2022-2024. De regeling biedt – net als de eerdere regeling – ruimte aan drie soorten aanvragen, elk via een eigen spoor: 1) try-outs, 2) korte ontwikkeltrajecten en 3) grote meerjarige trajecten en verduurzaming.

Social Label wil mensen met minder kansen meer perspectief bieden op gewaardeerde deelname aan de maatschappij. Met de focus op design komen uiteenlopende groepen samen in Maak-ateliers. [Bekijk het filmpje op onze website.](#)

Maak-ateliers - Social label

Samen Cultuurmaken

Het laatste spoor openden we eind 2022. Aanvragers kunnen de sporen achtereenvolgens doorlopen. Uit het veld krijgen we heel enthousiaste reacties over deze cyclische opzet.

DIT DEDEDEN WE IN 2022

Zoals verwacht kwamen er snel na opening van de regeling Samen Cultuurmaken al veel aanvragen binnen voor experimenten en vooral voor ontwikkeltrajecten. In juni was het subsidieplafond voor de eerste termijn al binnen een paar uur bereikt. Dat bevestigde dat onze werkwijze enorm leeft in het land, maar betekende ook dat we bovengemiddeld veel aanvragers moesten teleurstellen. En voor hen is er nog geen sterke lokale of regionale (subsidie-)infrastructuur als alternatief. Samenwerking met

onze kernpartners LKCA en het ministerie van OCW, maar ook met VWS, regionale overheden (Raad van Twaalf) en lokale overheden (VNG) is daarom cruciaal. We voerden veel gesprekken en maakten een ronde langs de twaalf provinciale steuninstellingen. De Provincie Gelderland pakt inmiddels het sociaal domein op met de aanpak Brede Welvaart. Daardoor kunnen ze bijvoorbeeld verenigingen en buurten beter helpen in lijn met onze regeling.

Een vraagstuk blijft dat we, anders dan in cultuureducatie, bij Samen Cultuurmaken niet werken met bestuurlijke akkoorden. Door de overvraag werd zichtbaar dat wij maar een beperkte bijdrage kunnen leveren aan het enorme veld dat zich ontwikkelt. Wel hebben we dit jaar een begin gemaakt met de inbedding in de bestaande infrastructuur. We zochten daartoe bijvoorbeeld samenwerking met regionale symposia, in Brabant en Gelderland. Op die weg gaan we verder, in lijn met een van de speerpunten in de Kamerbrief van staatssecretaris Uslu van mei 2022.

Dit is vooral voor meerjarige trajecten hard nodig, omdat instellingen daarvoor een langdurige financiële relatie aangaan. Na de subsidieduur moet een project een plek hebben in de regionale context. De gemeente of provincie heeft daarin een rol, maar aanvragers zelf ook.

Sommige organisaties, zoals het Participatiekoor voor dementie en DeDansDivisie, sorteerden hier heel goed op voor door op tijd vervolgfianciering te zoeken. En de gemeente Arnhem neemt bijvoorbeeld een actieve rol in het promoten van het project Iedereen wordt Mens, van Ruimtekoers – die organisatie zoekt de samenwerking met kringloopwinkels en richt zich op actieve burgerparticipatie.

In het tweede en derde kwartaal hebben we een tussenevaluatie gehouden om de vervolgstappen voor

2023, 2024 en de beleidsperiode daarna vorm te geven. Begin november openden we spoor 3, voor verduurzaming en grote meerjarige projecten.

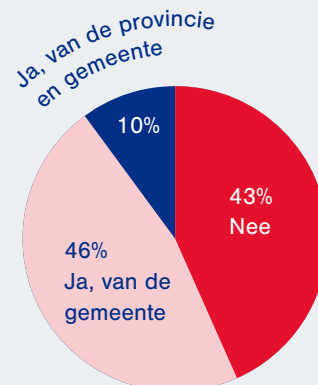
Under the blue surface Rimpelingen

Samen Cultuurmaken
foto Claudia Otten

MATE VAN COFINANCIERING BIJ PROJECTEN

totaal aantal
projecten = 80

AANTAL PROJECTEN DAT GERICHT IS OP SPECIFIEKE KENMERKEN

(totaal aantal projecten = 102)

AANTAL PROJECTEN PER GEMEENTE

- geen
- 1
- 2-3
- 4-5
- 6-9
- >10

Aantal projecten in Curaçao, Bonaire, Sint Maarten, Aruba, Sint Eustatius en Saba (v.l.n.r.)

ONDERZOEK

Samen Cultuurmaken maakt deel uit van het landelijke programma *Cultuurparticipatie '21-'24*. Daarin werkten we dit jaar met het LKCA, OCW en deels ook VWS samen aan onderzoek, monitoring, communicatie en verduurzaming. (In het eerste jaar van de beleidsperiode kon dit door overdruk nog niet zoals bedoeld op gang komen.) Projecten die subsidie krijgen via deze regeling leveren verplicht data aan voor de projectenmonitor die we met het LKCA hanteren. We vroegen Significant APE hierover een rapport op te stellen, dat ook de aanloopregeling en de eerste ronde (2021) behandelt.

Het rapport laat zien dat de doorgevoerde wijzigingen (zie kader) in de nieuwe regeling het beoogde effect hadden: de regeling toegankelijker maken, een gelijk speelveld en evenwichtige spreiding van projecten door het land bevorderen, en de regeling beter laten aansluiten op gewenste projecten, met name ook van kleine en/of startende samenwerkingsverbanden. Verder wilden we kunnen sturen op spreiding van disciplines en van thema's uit het sociaal domein, zoals eenzaamheid of mentale gezondheid.

SAMEN CULTUURMAKEN 2022-2024

De doorgevoerde wijzigingen en hun gevolgen

Door het tendersysteem, dat we eerder hanteerden, voor de hele regeling af te schaffen, wilden we:

- Meer ruimte hebben om individuele aanvragers te begeleiden vóór het indienen, om tot betere aanvragen te komen. Die ruimte is er nu en wordt goed gebruikt.
- Beter kunnen sturen op regionale spreiding en op verdeling over doelgroepen, disciplines en thema's. Ook dat kan nu: zo richtten we ons specifiek op kwetsbare jongeren en op de regio Zeeland. En voor twee aanvragen uit het Caribisch deel van het Koninkrijk die eerst 'onder de zaaglijn' vielen, konden we ruimte creëren om ze alsnog te honoreren. Zelfs een open oproep voor een specifieke regio is in het nieuwe systeem mogelijk.
- Veel minder freelancers nodig hebben om alle aanvragen (die bij een tender tegelijk binnenkomen) te kunnen afhandelen. Dat is gelukt.

Verder waren de toetsingscriteria voor experimenten (spoor 1) dit jaar eenvoudiger. Aanvragers kregen een online vraagggesprek met de adviescommissie: toegankelijk en snel. Het subsidieplafond ging van 500.000 naar 1.000.000 euro per jaar om tegemoet te komen aan de grote belangstelling voor dit spoor.

Subsidie aanvragen voor ontwikkeling (spoor 2) kon dit jaar in drie aanvraagrondes. Daarbij verlaagden we het maximale bedrag tot 125.000 euro.

[Terug naar pagina 21](#)

Verwacht aantal unieke deelnemers	0-12 jaar	13-18 jaar	19-27 jaar	28-65 jaar	66+
Gemiddeld	2.029	960	76	127	1.917
Minimaal	80	25	20	15	17
Maximaal	4.000	2.150	150	596	11.000
Aantal projecten	4	4	4	11	12
Verwacht aantal unieke bezoekers					
Gemiddeld	3.745	9.019	607	865	959
Minimaal	900	125	20	50	50
Maximaal	7.834	31.050	1.300	2.000	3.500
Aantal projecten	3	4	3	10	8

Verwacht aantal deelnemers en bezoekers per leeftijdscategorie per project (totaal aantal projecten = 122)

OPEN OPROEPEN

MENTALE GEZONDHEID JONGEREN

Van november tot december liep de [open oproep Mentale gezondheid jongeren](#), voor projecten met extra aandacht voor het onderwerp preventie. Door samen met anderen cultuur te maken, voelen jongeren zich meer verbonden met elkaar én met hun buurt of wijk. Zo draagt cultuurparticipatie bij aan de mentale gezondheid van jongeren. Deze oproep werd mogelijk gemaakt door samenwerking met het ministerie van VWS en sluit aan bij het nationaal preventieakkoord.

“ Deel je gevoelens met vrienden, je ouders of andere vertrouwde mensen die dicht bij je staan

– Koningin Máxima, erevoorzitter en mede-initiatiefnemer van de kersverse [Stichting MIND US](#), in haar oproep aan jonge mensen om met naasten over hun mentale problemen te praten.

JONGEREN MAKEN CULTUUR

In december publiceerden we bovendien de [open oproep Jongeren Maken Cultuur](#), in samenwerking met het ministerie van OCW, vanuit het *Herstelplan na corona*. Deze subsidie is er voor initiatieven die jongeren van 12 tot 27 actief betrekken bij kunst- en erfgoedactiviteiten, omdat zij in de coronaperiode op cultureel vlak veel moesten missen. De aanvraagperiode is 23 januari tot en met 1 maart 2023. Een derde open oproep, die we uitvoeren samen met team Internationale Samenwerking, was eind van het jaar in de maak (zie paragraaf 1.1).

SPOT - Artiance

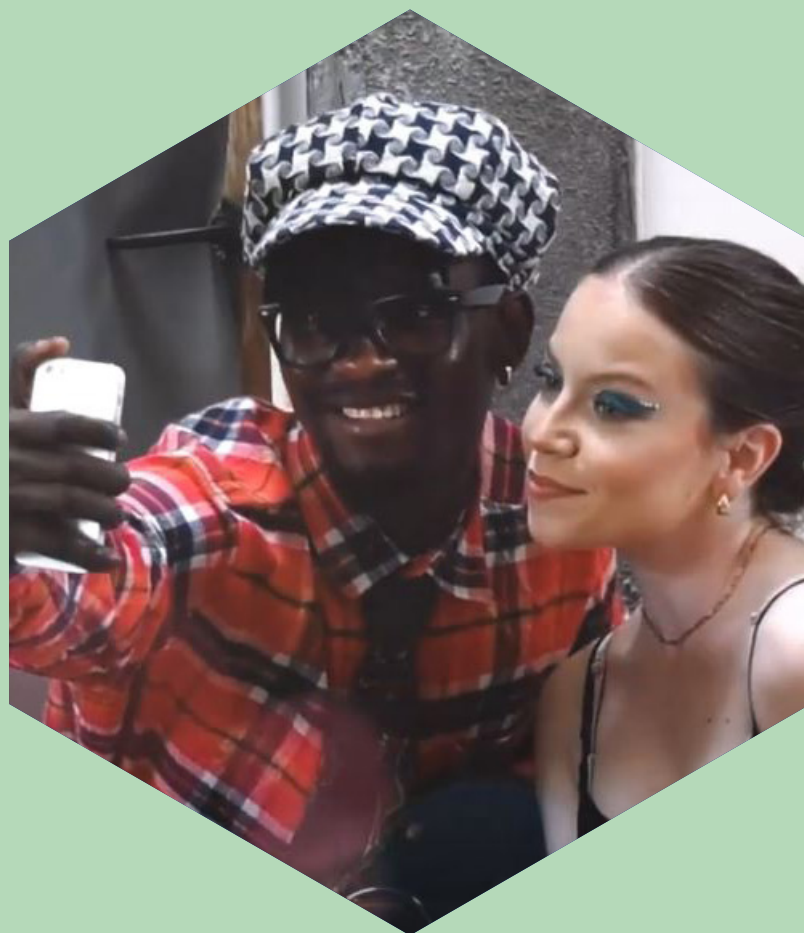
Samen Cultuurmaken
spoor 2
foto Nathalie Kamp

Op [onze website](#) schreven we over het project Kultura pa Tur (Cultuur voor iedereen) op Bonaire, door Fundashon Plataforma Kultural samen met Mental Health Caribbean. Via Samen Cultuurmaken krijgen mensen met een verslaving en/of psychische kwetsbaarheid, maar ook hun kinderen of naasten, lessen muziek en beeldende kunst. Een ingang om weer meer te gaan deelnemen aan de samenleving.

Plataforma Kultural Kultura pa Tur

Samen Cultuurmaken
foto Kenny Ranking

Common Frames - ISK filmt

Samen Cultuurmaken

1.3 Maakplaats voor cultuur

Team Maakplaats werkte dit jaar aan de uitvoering van de meerjarenregelingen Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024 (CmK) en CmK Caribisch Nederland, en aan de uitvoering van de subsidieregelingen voor cultuureducatie in het vmbo, voortgezet speciaal onderwijs (vso) en praktijkonderwijs (pro) enerzijds, en het mbo anderzijds.

Het aantal scholen dat via onze regelingen meedoet aan cultuureducatie groeit nog steeds, en daarmee ook de aantallen leerlingen en studenten die we bereiken. Die groei zien we niet alleen in het primair onderwijs, maar ook in het voortgezet onderwijs en het mbo.

Wij willen zoveel mogelijk leerlingen gelijke ontwikkelkansen bieden. Maar de positieve effecten, die onderzoeken keer op keer bevestigen, blijven alleen doorwerken als we cultuureducatie structureel weten te verankeren in het onderwijsprogramma. Samenwerking is daarbij de sleutel tot succes. Tussen binnen- en buitenschools aanbod en tussen de beleidsterreinen Onderwijs en Cultuur. Niet alleen op rijksniveau maar ook in provincies en gemeenten. Daarom zien wij Cultuureducatie met Kwaliteit niet als een impulsprogramma, maar als een langetermijnontwikkeling die wij mede voorwaarts duwen. We voeren deze beleidsperiode de derde editie van CmK uit. Met een vierde editie van CmK en een stevigere armslag voor cultuureducatie op het vmbo en mbo kunnen we de effecten van deze ontwikkeling bestendigen. Wij werken bij dit alles nauw samen met het LKCA, CJP en Fonds '21.

Wel moet worden aangemerkt dat zo'n ontwikkeling gebaat is bij continuïteit. In alle regelingen voor cultuureducatie vormde het Nationaal Programma Onderwijs

(NPO) een grote belemmering. Hiermee richtten scholen zich ook in 2022 vooral op het wegwerken van leerachterstanden en kortdurende activiteiten. Die moesten bewezen effectief zijn en dat ligt ingewikkelder voor cultuureducatieve activiteiten. Cultuureducatie, zeker met de lange lijnen waar CmK op gericht is, kreeg dan ook veel minder prioriteit. Wij zien dit als een tijdelijke vertraging in de lijnen waaraan zoveel scholen en culturele partners naar verwachting zullen verder bouwen naarmate de corona-effecten afnemen.

We hebben grote bewondering voor de aanvragen die wél binnenkwamen: die plannen waren van hoge kwaliteit. Tijdens de pandemie hadden partijen waarschijnlijk gelegenheid goed te reflecteren en de diepte in te gaan. Maar het wijst ook op een sterke motivatie om meer te bereiken met cultuureducatie.

Meer weten over de waarde van cultuureducatie?
[Op onze website komen mensen uit het veld aan het woord.](#)

'21-'24

De meeste programma's voor cultuuronderwijs in het voortgezet onderwijs zijn bedoeld voor het havo en vwo, terwijl bijna 60% van de 12- tot 15-jarigen het vmbo volgt. Daarom geven we extra aandacht aan cultuuronderwijs op het vmbo. Jongeren vinden het leuk om verschillende kunstdisciplines uit te proberen en te combineren. Want de stap naar verdere ontwikkeling en verdieping is kleiner met passend aanbod in de vrije tijd.

Om die ambities te realiseren hebben we ons twee doelen gesteld voor de beleidsperiode 2021-2024. Onze subsidieregelingen ondersteunen projecten die hieraan bijdragen.

De waarde van cultuureducatie

Infographic CMK '22

47 PENVOERDERS

44 penvoerders in Nederland

3 penvoerders in het Caribisch deel van het Koninkrijk

TOTAAL BEDRAG 2021 - 2024

110.450.006,-

50/50 MATCHING: FCP & GEMEENTEN/PROVINCIES

SPEERPUNTEN CMK 2021 - 2024

DUURZAME
KWALITEITSVERBETERING

VERGROTEN
KANSENGELIJKHEID

VERGROTEN
PROFESSIONALISERING
T.A.V. CULTUUREDUCATIE

ONTWIKKELTRAJECTEN OP SCHOLEN

VISIEVORMING

VERANKERING

KENNISMAKEN

MEER EIGENAARSCHAP

Leerlingen

PO

VO (behalve vmbo)

VMBO

MBO

2021*
REALISATIE

735.538

4.681 scholen

68 scholen

57 scholen

0 scholen

2024
AMBITIE

+1.000.000

6.042 scholen

281 scholen

239 scholen

23 scholen

* CMK is een meerjarenregeling, alle aanvragen zijn al in 2021 binnengekomen

CULTUUREDUCATIE MET KWALITEIT '21-'24

Met Cultuureducatie met Kwaliteit bereiken we 57% van alle scholen voor primair onderwijs en 41% van de scholen voor voortgezet onderwijs in Nederland:

- Primair onderwijs: 3.764 scholen
- Voortgezet onderwijs: 267 scholen

WAT HOUDT DE REGELING IN?

De subsidieregeling Cultuureducatie met Kwaliteit is er om de kwaliteit van cultuureducatie duurzaam te versterken, door samenwerking tussen het onderwijs en de culturele omgeving.

De regeling is onderdeel van het gelijknamige landelijke programma dat we samen met het ministerie van OCW en het LKCA uitvoeren. Dat bestaat, naast subsidies, ook uit onderzoek, kennisdeling, promotie en een bestuurlijk akkoord tussen gemeenten (VNG), provincies (IPO) en het Rijk. Het Fonds heeft voor 2021–2024 een subsidie van in totaal 54 miljoen euro verstrekt aan 44 ‘penvoerders’ om cultuureducatie in hun regio structureel te versterken. De penvoerders vertegenwoordigen een groep scholen en culturele partners in een gemeente, regio of provincie die aan CMK deelnemen. Penvoerders zijn meestal centra voor de kunsten of provinciale steunfunctie-instellingen, maar bijvoorbeeld theatergezelschap Bonte Hond en muziekpodium Tivoli Vredenburg zijn ook penvoerder. De penvoerders zijn aanspreekpunt en verantwoordelijk voor de uitvoering van het CmK-programma in hun regio. Het bedrag dat zij ontvangen is gebaseerd op inwoneraantal. Voorwaarde is dat de lokale overheid hetzelfde bedrag bijdraagt.

DIT DEDEN WE IN 2022

Alle projecten zijn inmiddels van start. Aanvragers maakten daarbij gebruik van de coulancemaatregelen in verband met corona.

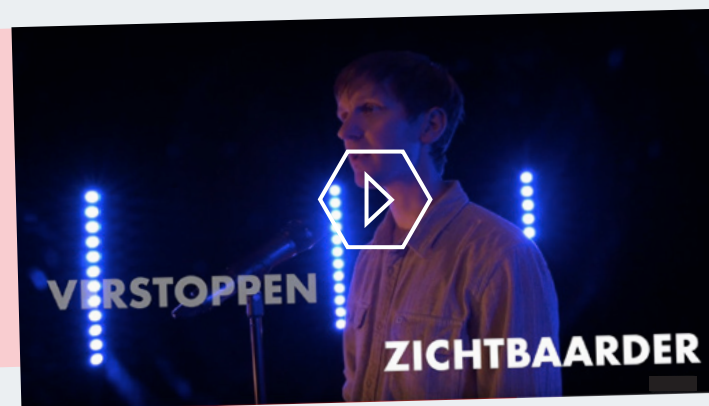
We richtten ons zowel op het onderhouden van lopende programma's als op het bereiken van nieuwe scholen. Het streven is in deze beleidsperiode weer minimaal 60% van de scholen te bereiken.

Speerpunten deze beleidsperiode zijn:

- **Kansengelijkheid**, met name op scholen met achterstandscores en scholen in gebieden met een minimale culturele infrastructuur
- **Professionalisering in cultuureducatie**: onder leerkrachten, docenten, culturele partners en penvoerders
- Een doorlopende leerlijn **van primair naar voortgezet** onderwijs
- **Integrale cultuureducatie**, dus in verbinding met andere vakken
- Verbinden van **binnen- en buitenschools** cultuurdeelname
- **Structurele middelen** door gemeenten en provincies voor duurzame samenwerking, een samenhangend programma en deskundigheid.

Hierin hebben de penvoerders altijd de ruimte voor lokale eigenheid, bijvoorbeeld afhankelijk van hoe uitgebreid de culturele infrastructuur in een gebied is.

Maas theater hield een spoken word performance op basis van gesprekken met leerkrachten over kansengelijkheid. Deze performance was ter gelegenheid van het convenant tussen penvoerder KCR en de stad Rotterdam, om alle kinderen en jongeren gelijke kansen te geven met cultuur. De wethouder Cultuur en Onderwijs was hierbij aanwezig.

CONFERENTIE

We organiseerden in april een hooggewaardeerde hybride CmK-conferentie. We ontvingen de penvoerders live in de Prodentfabriek, terwijl medewerkers van scholen, culturele partners, ambtenaren en andere geïnteresseerden uit het hele land digitaal aanwezig waren. Deelnemers uit de praktijk en beleidsmakers gingen in diverse sessies samen de diepte in op het gebied van kansengelijkheid, professionalisering en actuele uitdagingen. Ook werkten en discussieerden zij ter plekke in een redactieraad. Het resultaat was een digitaal magazine, met een terugblik op de conferentie, vijf vragen aan de staatssecretaris, een manifest door 60 penvoerders over hun agenda voor de toekomst, handige tools en links, columns vol inspiratie, en meer.

CmK-conferentie Amersfoort

talkshow

foto Paulus van Dorsten

BESTUURLIJKE CONTACTEN

In het 'bestuurlijk kader cultuur en onderwijs' zijn concrete afspraken over cultuuronderwijs vastgelegd tussen de verschillende overheidslagen en de po-raad en andere betrokken partijen. Dit bestuurlijk akkoord is met een jaar verlengd. Het ministerie van Onderwijs trok dit jaar bovendien geld uit voor 'School en Omgeving' (voorheen Rijke schooldag). Scholen maken hiermee samen met partijen in hun omgeving arrangementen voor naschools aanbod, zoals sport, scouting, of huiswerkbegeleiding. Het Fonds stimuleert dat culturele partijen hierbij aanhaken om culturele activiteiten erbij te betrekken. Lokale penvoerders doen dit al goed.

ONDERZOEK

Voor onderzoek zetten we diverse onderzoeksbureaus in. Dit jaar voltooide DSP de plananalyse CmK. Ook hielden we zelf een enquête onder penvoerders, onder meer naar hun ervaringen tijdens de pandemie en hun actuele behoeften.

Onze CmK-penvoerder in Groningen, KunstCultuur, stuurde ons een **inspirende film** over 'visie, verbinding, verbeelding'.

Onze CmK-penvoerders in Almere maakten de film **Magic8**, over en met de eerste leerlingen die acht jaar CmK-cultuuronderwijs hebben genoten.

CULTUUREDUCATIE MET KWALITEIT

'21-'24 CARIBEN

De regeling CMK Caribisch Nederland is ontstaan in nauwe samenspraak, ook inhoudelijk, met zowel de Rijksdienst als de openbaar lichamen van de eilanden. De werkwijze in Caribisch Nederland wijkt iets af van de basisregeling CmK. We hanteren voor dit gebied dan ook een aparte subsidieregeling. De voorwaarde dat de lokale overheid hetzelfde bedrag bijlegt geldt hier bijvoorbeeld niet en we werken met twee periodes van twee jaar, in plaats van eenmaal vier jaar.

De eerste CmK-projecten liepen in 2022 af. Op voordracht van het openbaar lichaam dienden de instellingen een nieuwe aanvraag in. Daarbij is het penvoerderschap op twee van de drie eilanden overgedragen op een andere partij dan in de vorige ronde.

REGELING CULTUUREDUCATIE

Via de Regeling Cultuureducatie werken scholen en culturele instellingen samen aan projecten waarin leerlingen creatief worden uitgedaagd. Dat gaat via twee sporen, 'hoofdstukken' genoemd: cultuureducatie in het vmbo, vso en pro enerzijds en cultuureducatie in het mbo anderzijds. In onze communicatie behandelen we die hoofdstukken als twee aparte regelingen. Want ze hebben grote overeenkomsten, maar ook belangrijke verschillen. En voor leerlingen en studenten is het cruciaal dat de activiteiten aansluiten bij hun belevingswereld. Daarnaast troffen we dit jaar voorbereidingen om te gaan werken met actuele thema's.

Door cultuureducatie leer je niet alleen 'technisch' over kunst en cultuur, maar ook over jezelf. Er komen thema's ter sprake die jongeren in andere contexten niet met elkaar bespreken. Je leert over geduld, frustratie, grenzen (bijvoorbeeld als je samen oefent), je ontwikkelt je gevoel

van eigenwaarde, los van je achtergrond, en leert fantasie om te zetten in realiteit. Juist voor het vmbo en mbo geldt dat we deze leerlingen in onze maatschappij heel hard nodig hebben: in onder meer de zorg, techniek, productie, beveiliging, onderwijs. Door cultuureducatie kunnen zij beter deelnemen aan de maatschappij.

CULTUUREDUCATIE VMBO, VSO, PRO

Elk onderwijstype werkt met eigen speerpunten. In het speciaal- en praktijkonderwijs wordt in deze tijd vooral ingezet op het vergroten van de weerbaarheid en sociale ontwikkeling. In het vmbo is loopbaan- en beroepsoriëntatie een speerpunt. We horen van veel betrokken partijen dat deze leerlingen inderdaad als vaste groep baat hebben bij cultuureducatie, met aanbod dat bij hén past.

We werken met drie fases, die samen een drietrapsraket vormen. Aanvragers richten zich op 1) kennismaken en uitproberen, 2) samen projecten ontwikkelen, of 3) resultaten verduurzamen. Wie al eerder subsidie kreeg, kan in een vervolgfase een volgende stap zetten. Zo werken we aan een duurzame ontwikkeling, zoals die bij CmK al vanzelfsprekend is.

Rijnbrink, onze penvoerder CmK in Overijssel, maakte over het project Proeftuinen de documentaire 'Kiemen met Kunst' (beste cultuureducatiefilm, Helsinki Education Film Festival International 2022). Leerlingen formuleren een onderzoeksvraag, waar ze samen met kunstenaars een antwoord op zoeken. In het vervolg, **Proeftuin XL**, onderzoekt Rijnbrink met twee scholen hoe deze vorm van onderwijs binnen de school kan worden verankerd. Het project kreeg subsidie via de Regeling Cultuureducatie vmbo, vso, pro.

Een eerdere regeling voor dezelfde doelgroep was in de vorige beleidsperiode sterk overvraagd. Na opening van de nieuwe regeling, in 2021, kwamen de aanvragen die eerder buiten de boot vielen echter niet alsnog binnen. Dat was vanwege de pandemie en doordat de aandacht van de scholen vooral uitging naar het bestemmen van de NPO-gelden en naar herstel. Dat laatste gold ook dit jaar. Fase 2 liep goed, in fase 1 en 3 bleef het aantal aanvragen sterk achter. We hebben veel presentaties gehouden om de regeling onder de aandacht te krijgen bij potentiële aanvragers en direct vragen te kunnen beantwoorden.

CULTUUREDUCATIE MBO

In het mbo moeten projecten een nauwe relatie met hebben met het speerpunt burgerschap en moet budget gereserveerd zijn voor een studentenproject of -experiment. Zo krijgt het geluid van studenten over het cultuuronderwijs dat zij willen, direct een plek in de aanvraag.

Het mbo is als aparte doelgroep nog nieuw voor het Fonds. Het is goed gelukt deze regeling, in samenwerking met onze partners CJP, Fonds21 en het LKCA, op de kaart te zetten.

We hielden op 18 maart, samen met onze partners, een landelijke online dag, bij wijze van kick-off van de mbo-regeling. Doel was inspiratie te bieden aan mbo's en culturele instellingen die overwegen meer cultuureducatie op het mbo te brengen. Verder organiseerden we een aantal spreekuren en sloten we aan bij informatiebijeenkomsten door het hele land.

Bij de eerste aanvragen die binnenkwamen, was het nog nodig dat we goed meelazen met de verwoording van plannen, wat natuurlijk niets zegt over de kwaliteit van de plannen zelf. Dit is gebruikelijk bij een nieuwe doelgroep. De starterskit die we vorig jaar maakten voor culturele instellingen en mbo's die dit voor het eerst doen, helpt hierbij.

Het gaat echter om erg grote organisaties, waardoor het culturele instellingen meer tijd kost dan bij andere schooltypes om ingangen te vinden voor samenwerking. Wij houden bij welke koppelingen gemaakt kunnen worden en verwijzen culturele instellingen door naar de juiste personen binnen de mbo's. Daar horen verschillende afdelingen namelijk vaak niet van elkaar wie al met welk thema bezig is, terwijl een mbo maar één aanvraag mag indienen. De grootte en structuur van de mbo's lijkt een belangrijke oorzaak van het tegenvallende aantal aanvragen dat in 2022 binnenkwam.

RESULTATEN IN CIJFERS

VERNIEUWDE REGELING

Ook voor de Regeling Cultuureducatie geldt dat deze is opgesteld vóór de pandemie. Met enkele aanpassingen kunnen we beter tegemoetkomen aan wat er nu speelt. Volgend jaar willen we daarom ook gaan werken met verschillende thema's. Daarvoor selecteerden we dit jaar diverse onderwerpen:

- Kunstvakdocententekort
- Ouderparticipatie
- Cariben (op drie van de zes eilanden is nog geen CmK)
- Jongeren als cultuurgids
- Schoolleidersopleidingen
- Samenwerking PABO's en kunstvakopleidingen.

Cultuureducatie mbo StarkRavinMad2018

foto William van der Voort

ZID Theater - Liefde Nu 2017
foto M. Morales

2

NAAST ONZE REGULIERE PROGRAMMA'S

Dit jaar richtten we ons, naast onze reguliere programma's, op het herstel van de cultuursector na corona. Ook kennen we jaarlijks een aantal incidentele subsidies toe en ronden we in 2022 de laatste regelingen uit de vorige beleidsperiode af.

“ Het is van groot belang om zowel professionals, instellingen als amateurverenigingen er weer bovenop te helpen

- Gunay Uslu, staatssecretaris Media en Cultuur ,

2.1 Coronasteun

IMPULSREGELING ZZP'ERS VIA CULTURELE INSTELLINGEN

Ook in 2022 zagen we een grote behoefte aan en noodzaak tot ondersteuning van zzp'ers in de cultuursector, als gevolg van de pandemie. In navolging van onze Impulsregeling zzp'ers en erfgoedvrijwilligers uit 2021, openden we in januari 2022 nogmaals één onderdeel (spoor 2) van deze impulsregeling. Ditmaal stond de regeling een maand lang open voor aanvragen door culturele instellingen die programma's ontwikkelden ten behoeve van zzp'ers. Het mocht zowel om cultuurparticipatie als cultuureducatie gaan, dus ook de penvoerders uit onze regeling Cultuureducatie met Kwaliteit (zie 1.3) konden een aanvraag indienen.

Een breed samengesteld team, met medewerkers uit het hele Fonds, werkte dit jaar bijzonder goed inhoudelijk én snel samen aan de uitvoering van deze

coronasteunmaatregel. Vorig jaar hadden we hiervoor veel freelancers nodig, waardoor kennis verdween na afloop van de regeling. Dat wisten we dit jaar te voorkomen door de andere opzet van de regeling. Een brede adviescommissie, met drie voorzitters, stond het team bij. De beoordelingen hebben we in mei afgerond. Het budget voor deze nieuwe impulsronde, 1 miljoen euro, kwam uit het vijfde coronasteunpakket van het ministerie van OCW.

HERSTELSTEUN AMATEURKUNSTSECTOR

Staatssecretaris Uslu kondigde in haar brief van mei 2022 aan de Tweede Kamer aan 2,3 miljoen euro te reserveren voor het Herstelplan na corona. Daarvan ging een significant deel naar de amateurkunstsector en een ander deel naar de impuls voor de ontwikkeling van jonge makers via onze TOF-instellingen.

Door corona zagen veel amateurkunstgroepen hun ledenaantal teruglopen. De staatssecretaris trok najaar 2022 nog eens 1,5 miljoen euro uit voor extra ondersteuning en herstel. Dit was een voortzetting van de eerder opgezette steunmaatregelen voor amateurkunstgroepen. De helft van de extra bijdrage is bestemd voor negen landelijke

amateurkunstkoepels. De andere helft wordt verdeeld via twaalf provinciale organisaties en steuninstellingen voor cultuurparticipatie, zoals Kunstloc in Brabant en Huis voor de Kunsten in Limburg. De [herstelsteun](#) loopt tot en met juni 2023.

Het geld is bedoeld voor aanvullend aanbod (dus geen bestaande activiteiten), gericht op het versterken van amateurkunstgroepen. Hiermee moeten duurzame resultaten worden geboekt. Met het Herstel- en Toekomstplan Nederlandse Koorsector dat onze directeur eind september [overhandigd kreeg](#), liet het Koornetwerk Nederland bijvoorbeeld zien hoe de koren de krachten hebben verenigd, niet om terug te gaan naar hoe het was, maar vooral om te kijken naar de toekomst.

Door de extra herstelsteun zo breed uit te zetten in de kunst- en cultuursector kunnen alle amateurkunstgroepen ervan profiteren. Dus niet alleen verenigingen die zijn aangesloten bij een koepel.

BELANG VAN PROFESSIONALISERING KOEPELS

Het Fonds voor Cultuurparticipatie formuleerde, samen met LKCA (Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst), de richtlijnen en zorgde voor begeleiding, afstemming en advies rondom dit besluit. Al vanaf 2020 zetten we ons in voor financiering van de amateurkoepels. Naast de herstelsteun is ook de ambitie om het amateurveld structureel op een hoger niveau te krijgen van belang. Een instelling als Koornetwerk Nederland – met veel activiteiten, heel veel vrijwilligers, maar een heel laag budget – moet uiteraard voldoen aan alle codes die in de sector gelden (fair pay, diversiteit en inclusie, veiligheid op de werkvloer). Professionalisering is daarvoor hard nodig.

Het is dit jaar gelukt bij het meldpunt voor ongewenst gedrag op de werkvloer, Mores.online, een bestuurszetel te vullen specifiek vanuit de amateurkunsten. Het is ons ook gelukt, via de zetel voor de directeur van het LKCA, in de Innovatielabs aandacht te genereren voor specifiek dit deel van het bestel. Ook de Raad voor Cultuur heeft hier inmiddels aandacht voor. Die ontwikkeling is belangrijk: zonder brede basis, geen top. Heel veel mensen doen aan amateurkunst en zeker in coronatijd zagen we hoezeer juist deze activiteiten werden gemist. Het was dan ook goed dat het amateurchuiscircuit – net als de amateursport – zo snel als verstandig was, weer verder kon. Dat onderstreepte de erkenning die dit deel van het cultuurveld toekomt en die de staatssecretaris ook toont.

Presentatie Koornetwerk Nederland

coronasteun amateurkunstsector

2.2 Incidentele subsidies

Buiten de aanvragen die binnen onze regelingen voor subsidie in aanmerking komen, hebben we jaarlijks een budget voor incidentele subsidies. Voor subsidie uit dit budget komen aanvragen in aanmerking die niet binnen de criteria van een bestaande regeling vallen, maar wel bijdragen aan de doelstellingen van het Fonds voor Cultuurparticipatie.

In 2022 pasten we de procedure voor het aanvragen en beoordelen hiervan aan, om de schijn van belangenverstrengeling beter te voorkomen, onder andere door met een breed samengestelde commissie te werken bij interne beoordelingen. (Dit geldt alleen voor aanvragen tot 25.000 euro, daarboven wordt altijd een externe beoordelingscommissie ingeschakeld.)

We ondersteunden dit jaar verschillende projecten met zo'n incidentele subsidie. De aanvraag voor de zogenoemde B12 (zie 1.1) kwam ten laste van het regelingsbudget Talent en Festivals 2021-2024 en wordt daarom in het bijbehorende overzicht weergegeven.

De overige projecten waren:

- Ontsluiting opbrengsten Cultureel Vermogen
 - Stichting Cultuur Oost (€ 24.500)
- Derde Historisch Theaterfestival Curaçao
 - Asosiashon Promoshon Konenshie Istoriko (€ 3.000)
- Goeiemorgen Bondia
 - Stichting de Cultuur Kameleon (€ 29.500)
- Evi VO (zie 4.3 'Monitoring en onderzoek')
 - Kunst en Cultuur Drenthe KCDR (€ 77.000)

2.3 Beleidsperiode 2017-2020

Vier subsidieregelingen uit de vorige beleidsperiode liepen nog door vanwege de vertragingen die de sector in de coronapandemie opliep. Over deze regelingen rapporteerden we in het verslag van 2021. Dat jaar gold als een overgangsjaar tussen de vorige en de huidige beleidsperiode.

3

WE MAKEN ZICHTBAAR WAT WE DOEN EN BEREIKEN

Een van de ambities in ons beleidsplan is om communicatie een integraal onderdeel van de beleidsdoelstellingen te laten zijn. Daarbij werken we vanuit de Theory of Change. We willen duidelijk maken wie en wat we zijn, en we willen onze impact monitoren. De centrale vragen die we onszelf blijven stellen is: waarom en voor wie doen we wat we doen, en met welke beoogde impact?

[Column bij de opening van de open oproep Mentale gezondheid jongeren](#)

We formuleerden vier doelstellingen voor de periode 2021-2024

- Zichtbaarheid en aanwezigheid (on- en offline) van het Fonds vergroten en verbreden
- Nieuwe aanvragers bereiken
- De impact van wat we bereiken meer laten zien
- Relatiemanagement: de aandacht voor samenwerking wordt groter.

DIT DEDEDEN WE IN 2022

In het voorjaar van 2022 gingen veel regelingen open. Die behoefden monitoring, bijsturing, herformulering en aanpassing om nog betere aanvragen te ontvangen en vragen te ondervangen. Hiervoor gebruikten we info-sessies, onderhielden we contact en gingen we samenwerkingen aan met (nieuwe) partners en doelgroepen. Ook zorgden we dat het Fonds online en offline zichtbaar was.

We zetten content (verhalen en video's) in om te enthousiasmeren en inspireren via onze eigen kanalen, via ambassadeurs (projecten) en via onze partners en andere betrokkenen. Samen met een intern projectteam culturele codes werkten we bijvoorbeeld aan een [korte video](#) over de drie codes waaraan de culturele sector zich heeft verbonden. Zo hielpen we aanvragers op weg om die codes ook in hun plannen uit te leggen en toe te passen.

De meeste regelingen hebben meerdere subregelingen, 'hoofdstukken' of 'sporen' genoemd. Dit zijn aparte lijnen waarlangs subsidieaanvragen kunnen binnenkomen, elk met hun eigen accenten en vaak hun eigen doelgroepen.

Dat vergde dit jaar veel (extra) werk van het communicatieteam. Heldere webteksten en infographics per subregeling boden oplossingen.

Verder kwam er voor het communicatieteam veel werk voort uit de heropening van de Impulsregeling ZZP'ers.

In maart kwam staatssecretaris [Gunay Uslu op kennis-makingsbezoek bij het Fonds](#). Een mooi moment om te laten zien wat we doen en welke onderwerpen hoog op de agenda staan. Speciale aandacht ging uit naar:

- de positie van jongeren
- de wens om cultuureducatie te continuëren en intensiveren, in het primair en voortgezet onderwijs en in het vmbo en mbo
- talentontwikkeling
- en het wegnemen van drempels om deel te nemen aan cultuur.

‘Wanneer cultuur niet voor iedereen vanzelfsprekend is wanneer de weg ernaartoe moeilijk te vinden is dan passen we de route aan halen drempels weg, tekenen een nieuwe landkaart Want we verschillen soms zoveel waardoor de route niet voor iedereen bewandelbaar is maar in cultuur daar vinden we elkaar...

- Spoken word artieste Rozienna Salihu sprak de staatssecretaris toe

Om goed onderbouwde keuzes te maken in onze communicatie, gebruiken we data-analyse en doelgroeponderzoek. Hierin, maar ook op het vlak van laagdrempelig taalgebruik en gebruiksvriendelijkheid van de website, willen we nog stappen zetten. We maakten in de tweede helft van 2022 een start met meer data driven werken, maar willen dit in 2023 nog naar een hoger niveau tillen – hand in hand met beleid en onderzoek – en implementeren in het procesmatig werken.

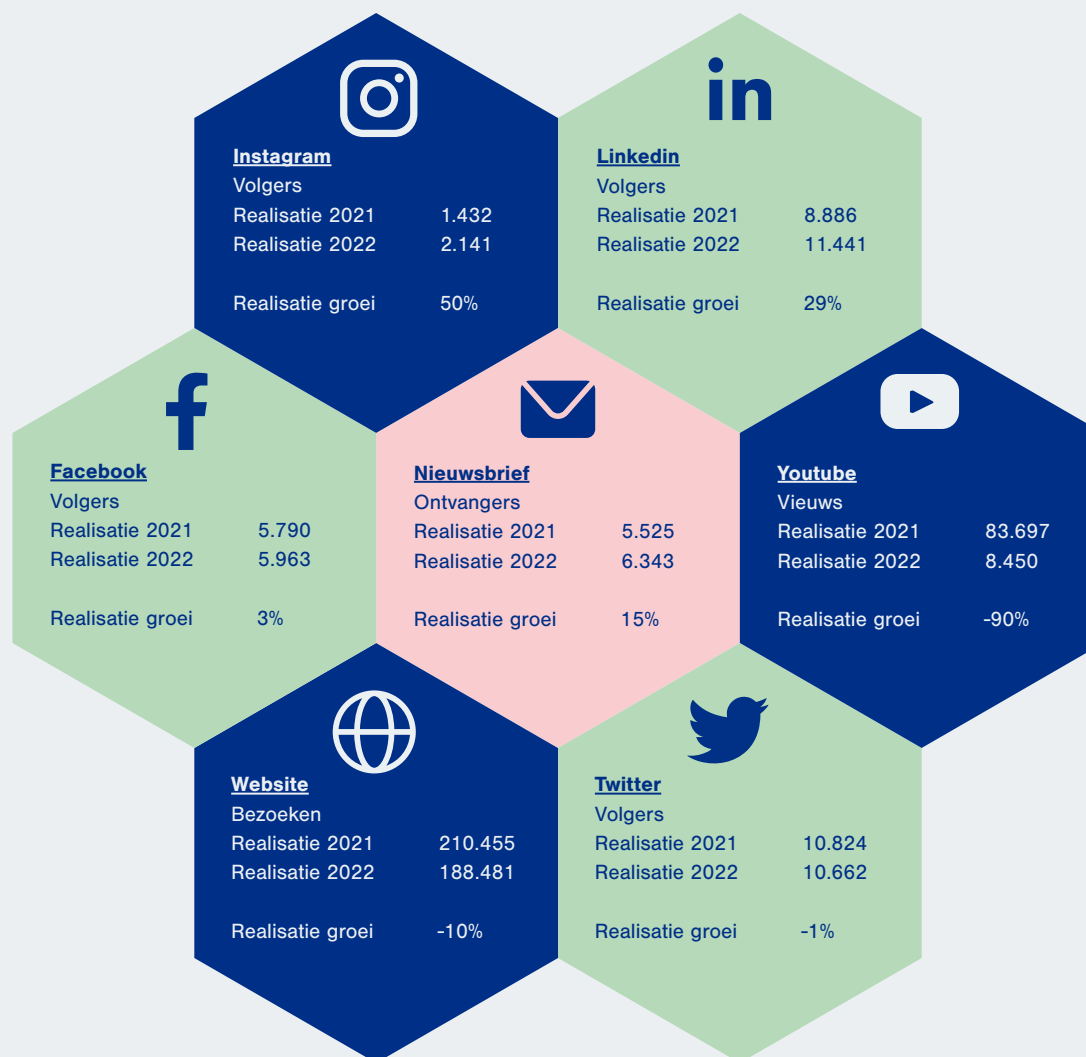
SOCIAL MEDIA EN ONLINE ZICHTBAARHEID

Het publiek op onze online kanalen groeide in 2022 gestaag ten opzichte van 2021. Vooral vanwege onderbezetting in het team hebben we in 2022 minder ingezet op contentcreatie en dat resulteerde in minder aanleidingen tot socialmediaposts en links naar de website. Doordat veel regelingen tegelijk openden, waren er ook minder verschillende momenten in het jaar waarop er aanleiding was voor grote aankondigingen.

Onze website is ons belangrijkste communicatiekanaal. Doorontwikkeling van de website moet onze zichtbaarheid, vindbaarheid en toegankelijkheid vergroten. Oorspronkelijk gepland voor 2021, startten we hiermee in het najaar van 2022, met doorloop naar 2023. Ook SEO- en SEA-ontwikkelingen horen hierbij.

We evalueerden en vernieuwden in 2022 onze contentstrategie, om beter aan te sluiten op de behoefte voor de (nieuwe) aanvrager, zowel in informatievoorziening (bijvoorbeeld infographics, uitlegvideo's) als inspirerende content (bijvoorbeeld projectvideo's, magazineverhalen). Ook in de keuze voor uitvoerende partijen die we betrokken, werkten we gericht: wie bereiken we, met welke boodschap en toon, en via welke kanalen? Zo namen we voor een campagne over de regeling Talentontwikkeling een bureau in de hand met een sterk netwerk in de urban scene.

Na deze eerste stappen start de implementatie van de vernieuwde contentstrategie in 2023. We gaan daarbij meer en intensievere focus leggen op onze socials. Zo willen we de groei, die in 2022 voor het eerst sinds 2020 stagneerde, opnieuw stimuleren.

4

OVER HET FONDS: ZO MAKEN WE MOGELIJK

Veranderingen ver weg en dichtbij vroegen om een flexibeler en inclusiever Fonds. Al in 2021 namen we daartoe verschillende stappen, die dit jaar hun vervolg kregen en ook de komende jaren nog zullen doorwerken.

4.1 Organisatieversterkingstraject

Het Fonds stond sinds 2021 voor grote uitdagingen: verruiming van onze opdracht, bijbehorende snelle personele groei, de ontwikkeling en implementatie van extra regelingen en de impact die de coronacrisis had op het veld en op het Fonds, dat nood-, herstel- en transitiesteun verleende. Onze interne structuur én cultuur bleken niet meer voldoende aan te sluiten op de veranderde behoeften en op de ambities uit ons beleidsplan 2021-2024.

Na een onderzoek hiernaar in 2021 besloot de directie tot een organisatieversterkingstraject in 2022. Begeleid door Adviesbureau Berenschot volgden we een werkwijze waarbij alle medewerkers actieve inbreng hadden. Een stuurgroep, bestaande uit zes medewerkers van het Fonds bewaakte het proces en stuurde bij waar nodig. We betrokken ook onze personeelsvertegenwoordiging en de Raad van Toezicht bij het proces.

Met elkaar kwamen we tot een **nieuw organisatie**model dat het Fonds flexibeler en toekomstbestendig moet maken, met meer ruimte voor inclusiviteit en diversiteit (zie ook HR, pagina 44). Dat geldt niet alleen voor de medewerkers, maar ook voor wie op een andere manier voor ons actief is, zoals de leden van onze adviescommissies en van de Raad van Toezicht. En samen werken we aan de gewenste **bijbehorende cultuurverandering**. Want om de breed gedragen veranderingen ook echt door te voeren, moeten organisatiestructuur en -cultuur hand in hand gaan. Wij blijven leren en ons ontwikkelen, ook na de implementatiefase.

Kernwaarden

Laagdrempelig, bereikbaar, toegankelijk
Verbindend, samen(werken), collegialiteit
Inclusief, overal, dichtbij
Lef, fouten maken mag, gedrevenheid, daadkracht
Betrokken, behulpzaam, collega's helpen, respect voor elkaar

VERLOOP VAN HET ORGANISATIEVERSTERKINGSTRAJECT

Fase 1 Richten

(feb-april '22)

Een ontwerpteam formuleerde de ambities (zie kader). De leden onderzochten daarna verschillende organisatiemodellen op geschiktheid bij die ambities. Hun keuze toetsten ze binnen de organisatie, ook op toekomstbestendigheid. In de nieuwe basisstructuur krijgt de organisatie drie clusters: Ontwikkeling, Realisatie en Bedrijfsvoering.

Dit is een indeling naar de aard van het werk, in plaats van volgens de programmalijnen. De clusters zijn verbonden via hun managers, in het managementteam, maar onder meer ook via de rol van de subsidiecoördinatoren.

Ontwikkeling stelt het beleidsplan op en werkt in wisselende projectteams van strategisch adviseurs en ontwikkelaars aan producten (zoals subsidieregelingen) die aansluiten bij het veld.

Realisatie werkt in flexibele teams van bureaumedewerkers, subsidieadviseurs en een subsidiecoördinator voor de operationele leiding. Dit cluster is verantwoordelijk voor de inhoudelijke begeleiding van subsidieaanvragers en de procedurele afhandeling van de aanvragen. In kenniskringen treffen medewerkers met gelijke functies uit verschillende teams elkaar voor kennisuitwisseling en afstemming van hun werkwijze.

Bedrijfsvoering verzorgt de ondersteunende en facilitaire processen, in zes teams, elk met hun eigen specialisme en inhoudelijke aansturing. Hieronder valt voortaan ook communicatie.

Onze ambities

- Focus op haalbare, duidelijk onderscheiden kern- en nevenactiviteiten
- Efficiënte werkprocessen
- Professionaliteit erkennen, dus verantwoordelijkheden op het laagst mogelijke niveau leggen
- Ruimte creëren voor flexibele inzet van medewerkers
- Borgen van inhoudelijke deskundigheid en aansluiting met het veld
- Servicegericht werken
- Breed samenwerken, om van elkaar te leren en collectief geheugen op te bouwen
- Variatie, uitdaging en ontwikkelmogelijkheden in het werk behouden

Meer structuur moet zorgen voor rust, duidelijkheid en het beter benutten van professionaliteit. Daarmee kunnen we rijks gelden nog effectiever inzetten.

Fase 2 Inrichten

(vanaf mei '22)

22 collega's bouwden verder in vier thematische werkgroepen. Zij detailleerden het hoofdontwerp, verdeelden alle werkzaamheden en stelden een nieuw organogram op. Daarbij hoort een herplaatsingsprocedure: sommige functies vervallen, maar voor iedereen is plaats in de nieuwe organisatie.

Fase 3 Verrichten

(najaar '22)

In de implementatiefase was het tijd om de uitkomsten van de eerdere fases te formaliseren en te verdiepen. Het nieuwe functieboek is vastgesteld en de herplaatsingsprocedure uitgevoerd. Daarnaast hielden we cultuursessies: met welke (vaak ingesloten) patronen willen we stoppen, wat behouden we en welke omgangsvormen willen we (verder) ontwikkelen? Hieruit volgden vijf kernwaarden van onze organisatie (zie kader). Na het verdelen van alle taken (knippen) om de juiste structuur te bepalen, was er in deze fase aandacht voor het verbinden (plakken) om binnen de nieuwe structuur goed samen te werken. Gestandaardiseerde procedures en multidisciplinaire wisselende teams helpen daarbij, naast afgestemde kpi's (concrete doelen) en dashboards om de realisatie daarvan te monitoren.

Hierna volgt periodieke evaluatie (eerst elk kwartaal) door leidinggevenden en de PVT, met zo nodig aanscherpingen. We streven ernaar het nieuwe organisatie-model op 16 januari 2023 in werking te laten treden.

FINANCIËLE GEVOLGEN

De nieuwe en gewijzigde functies zijn gewogen door extern functiewaarderingsspecialist Leeuwendaal. Met de voorgestelde inrichting wordt het apparaatskostenpercentage voor de beleidsperiode overschreden. Om moverende redenen en indien voldoende verantwoord, mag er in beginsel worden afgeweken van het huidige percentage. In een apart traject voeren we het gesprek hierover met het ministerie van OCW.

APPARAATSKOSTEN

In de jaarverslaglegging over 2021 gaven we het risico aan van het overschrijden van het percentage apparaatskosten (apk). Gedurende 2022, mede door het organisatieversterkingstraject, gebleken dat het vigerende apk-percentage van 11,09% niet voldoende is om onze activiteiten naar behoren uit te voeren conform onze opdracht en de noden in het veld.

Onze opdracht is: cultuur toegankelijk maken voor iedereen. Onze doelgroep is groot: ruim 6,4 miljoen Nederlanders zijn cultureel actief in hun vrije tijd of onder schooltijd. Dat betekent in praktijk dat het Fonds zich in beleid en dienstverlening richt op een veelheid aan doelgroepen in onze samenleving, met een relatief lage organisatiegraad omdat het immers veelal gaat om vrijwilligersorganisaties en amateur-cultuurmakers. En die samenleving verandert in rap tempo. Behalve op sociaal-demografische ontwikkelingen, speelt het Fonds ook in op de dynamiek in het speelveld van de amateurkunsten in talentontwikkeling, erfgoedparticipatie, cultuureducatie en, sinds kort, het sociale domein.

Om deze uiteenlopende en nieuwe doelgroepen goed te bedienen en recht te kunnen blijven doen aan de realisatie van ons beleidsplan 2021-2024, is de uitbouw van onze netwerken cruciaal. In ons relatiebeheer zetten we in op passende aandacht, waarmee we recht doen aan de grote diversiteit van onze doelgroepen. Met een continue flexibiliteit en de inzet van op maat aangeboden expertise lukt het ons om iedereen die via onze subsidie-regelingen aan cultuur wil deelnemen of dat voor anderen wil organiseren, te helpen tot aanvragen te komen.

Deze arbeidsintensieve aanpak blijkt onmogelijk realiseerbaar met de huidige bandbreedte die het apk-percentage biedt. Het intern gerealiseerde organisatieversterkingstraject heeft uitgewezen dat de minimaal benodigde

personele bezetting van het Fonds groter is dan met 11,09% apk gerealiseerd kan worden. Daarom hebben we bij OCW het verzoek ingediend om het percentage gedurende de beleidsperiode 2021-2024 op te hogen naar het gewenste niveau van 15,07%. Op het moment van schrijven was het verzoek nog in behandeling.

4.2

HR: Flexibele en lerende organisatie

DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Het Fonds wil een inclusieve organisatie zijn met, onder meer, een divers medewerkersbestand. Diversiteit en inclusie (D&I) versterken onze organisatie. Aanpassingen in onze organisatiestructuur zijn daarvoor nodig, maar zijn op zichzelf niet genoeg. Een strategisch HR-plan moet de interne component van diversiteit en inclusie waarborgen. In 2022 lag de nadruk op het organisatieversterkings-traject. Ook maakten we aan de hand van een D&I-scan een startnotitie. Begin 2023 komt er ruimte om het strategisch HR-plan verder vorm te geven.

We hebben in 2022 wel alvast acties ondernomen om als Fonds een betere afspiegeling te worden van onze doelgroepen en van de maatschappij als geheel. Daarbij gebruikten we gerichte vacatureteksten en wervingsplatforms. We hebben ons daarnaast georiënteerd op een nieuwe methode van objectief werven en selecteren. Omdat het onze doelstelling is om iedereen die bij het Fonds betrokken is mee te laten doen, hielden we enquêtes en stelden werkgroepen in voor medewerkersbetrokkenheid. Ook verbeterden we het introductieprogramma voor nieuwe medewerkers en zzp'ers.

Ons nieuwe organisatiemodel zullen we in de praktijk moeten waarmaken – daar spelen ook cultuur en gedrag een grote rol in. HR heeft hierin, behalve een voorbeeldrol, ook een signalerende en adviserende functie. Belangrijk uitgangspunt is dat het een groeimodel is en dat we dus de komende periode moeten leren en ons ontwikkelen. Om de nieuwe organisatie 'werkend' te krijgen, en D&I structureel onderdeel te laten worden van alles wat we doen, is verdere verdieping nodig. We moeten de werkprocessen met de nieuwe teams

uitwerken en experimenteren met nieuw gedrag (zie 3.1). HR houdt, in overleg met leidinggevend en medewerkers, zicht op wat er daarvoor in de organisatie nodig is en doet voorstellen voor de inzet van ondersteunende activiteiten en middelen.

CORONA EN RICHTLIJNEN HYBRIDE WERKEN

Hoewel de pandemie in 2022 veel minder hevig was, hadden we er nog steeds mee te maken, ook op HR-gebied. Met name het verhoogd ziekteverzuim was een negatief gevolg. Maar er was vanuit HR-oogpunt ook een positief gevolg. Al in 2021 maakten we noodgedwongen kennis met structureel thuiswerken. De medewerkers en het Fonds hebben hun ervaringen hiermee dit jaar ingezet bij het (her)vormen van beleid rondom thuiswerken. We hebben richtlijnen hybride werken opgesteld en geïmplementeerd. De ervaringen hiermee die medewerkers meldden, waren tot nu toe overwegend positief. In 2023 houden we een algemene evaluatie, als onderdeel van het Medewerkersonderzoek.

Dat fysieke bijeenkomsten en overleg dit jaar weer mogelijk waren, maakte veel verschil. We konden bovendien weer door het Fonds ondersteunde initiatieven bezoeken, wat enorm belangrijk is voor de binding met de sector. En juist deze binding is de drijfveer voor veel medewerkers om bij het Fonds te werken.

VERZUIM

Het totale verzuimpercentage over 2022 was 6,62%. Dit is een forse afname ten opzichte van 2021 (11,2%), die met name wordt veroorzaakt door daling van het langdurig verzuim (van 10,57% in 2021 naar 5,1% in 2022). Het langdurig verzuim in 2022 was in minder dan de helft van de gevallen het gevolg van het werk of de werkomstandigheden. In deze laatste groep betrof het bij bijna de helft van de medewerkers een combinatie van privé- en werkfactoren. Het kortdurend en middellang verzuim is

licht gestegen, van respectievelijk 0,4% naar 0,78% en 0,26% naar 0,73%.

Er was in 2022 een merkbaar algemeen tekort aan bedrijfsartsen, waardoor de wachttijd in sommige gevallen langer was dan gewenst. Re-integratie kon daardoor worden vertraagd. Wel konden we de ziekteverzuimbegeleiding vanuit het Fonds intensiveren, met de komst van een nieuwe vaste HR-adviseur. Die ondersteunde leidinggevend en stond in nauw contact met onze arbo-dienst. Verder zijn de medewerkers in 2022 herhaaldelijk gewezen op de mogelijkheid om een externe vertrouwenspersoon te raadplegen als zij daar behoefte aan hebben. Ook is het mogelijk geworden om desgewenst een specifiek beroep te doen op een mannelijke collega, in plaats van op de vaste vrouwelijke vertrouwenspersoon. In het vierde kwartaal is bovendien een stap gezet richting zelfstandigen en andere professionals die vanuit flexibele inzet verbonden zijn aan het Fonds; ook zij worden vanaf dat moment gewezen op de beschikbaarheid en bereikbaarheid van een externe vertrouwenspersoon.

CAPACITEIT

In afwachting van de uitkomsten van het organisatieversterkingstraject is de omvang qua fte's in 2022 nagenoeg gelijk gebleven met het jaar ervoor. Voor enkele staffuncties is er bewust gekozen voor tijdelijke invulling (op interim-basis). Dit geeft het Fonds de flexibiliteit die het nodig heeft richting de nieuwe organisatiestructuur in 2023.

Vanwege aanvullende opdrachten vanuit OCW, zoals het opzetten van de regeling Herdenkingsjaar Slavernijverleden en een regeling voor Oekraïense vluchtelingen, heeft het Fonds dit jaar gewerkt met relatief veel tijdelijke inhuur vanuit onze flexibele schil.

4.3 Bedrijfsvoering, werkprocessen en ICT

SAMENWERKING

In 2022 zochten we samenwerking met tal van organisaties, vanwege de nieuwe regelingen en beleidsterreinen, maar ook om de sector te ondersteunen in het herstel na de coronacrisis. Er is jaarlijks veel overleg met gemeenten (VNG) en provincies (IPO), onder andere over de voortgang op de matchingsregeling Cultuureducatie met Kwaliteit. In samenwerking met de andere Rijkscultuurfondsen is er onder meer geïnvesteerd in een laagdrempelig loket in het Caribisch Gebied.

Op beleidsgebied zochten we actief afstemming met het LKCA. Ook in 2022 vertaalde zich dit concreet in samenwerking rondom onderzoek en monitoring van de verschillende cultuureducatieregelingen en van de regeling Samen Cultuurmaken via de hieraan verbonden projectenmonitor. Meer hierover lees je in hoofdstuk 1, bij de betreffende regelingen. Daarnaast is onderzocht of het ondernemerschap in de culturele sector gestimuleerd kan worden door nieuwe partners te zoeken.

Verder voorzagen we samen met de andere rijkscultuurfondsen het platform Mores.online, het meldpunt voor ongewenste omgangsvormen in de culturele en creatieve sector, van middelen. Meer over de samenwerking met de rijkscultuurfondsen lees je in paragraaf 5.2 en bijlage 2.

MONITORING EN ONDERZOEK

In het beleidsplan 2021-2024 was het uitgangspunt dat regelingen aan het einde van de looptijd afgesloten worden met een onderzoek om de impact te verantwoorden en om te gebruiken als input voor een mogelijke nieuwe regeling. Dit vloeide voort uit het opzetten van de regelingen volgens de Theory of Change. In de praktijk

blijkt dit proces niet voor elke regeling passend. Enerzijds komt dat doordat regelingen, bijvoorbeeld uit de vorige beleidsperiode, afgesloten werden terwijl de volgende regeling alweer opengesteld moest worden. Dit gaf onvoldoende ruimte om de uitkomsten van onderzoek mee te laten wegen in de nieuwe regeling. Anderzijds lopen de meeste huidige regelingen tot het eind van de beleidsperiode, wat een afsluitend onderzoek niet de effectiefste methode maakt om tot aanpassingen te komen.

Het monitoren van regelingen en, waar dat kan, direct acteren – bijvoorbeeld met het oog op het (beter) bereiken van een doelgroep, een bepaald effect in het veld, of vanwege juridische complicaties – zorgt voor meer wendbaarheid en meerwaarde voor de sector. Het Fonds is bezig om deze monitoring in te richten. Waar onderzoeken zijn toegezegd aan stakeholders zullen we dat nog uitvoeren. Ook de grote regelingen laten we onderzoeken.

Onderzoek naar CmK loopt nog; monitoring levert daarvoor bruikbare gegevens. We gaven in 2022 een incidentele subsidie voor ontwikkeling van het onderzoeksinstrument Evi voor het voortgezet onderwijs (VO). Dit werkt met een digitale vragenlijst. Een aantal CmK-penvoerders had dit, in samenwerking met het LKCA en een aantal universiteiten, al eerder voor het primair onderwijs (PO) gedaan. Monitoring kan het veld hiermee inmiddels goed zelf organiseren. Voor een deelonderzoek naar de werking van de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit hebben we een samenwerking opgezet met zes universiteiten die een landelijke analyse gaan maken van de data uit Evi PO.

VISITATIETRAJECT

Een keer in de vier jaar vindt er in opdracht van OCW een visitatie plaats voor de rijkscultuurfondsen. Het doel daarvan is vooral om inzicht te krijgen in de manier

waarop de cultuurfondsen al hun taken vervullen. De visitatie gaat over het hele proces: zowel de kwaliteit van uitvoering als de bedrijfsvoering zijn onderwerp van onderzoek. Voor de visitatie van eind 2023 zijn we in juni 2022 gestart met de voorbereidende werkzaamheden. Met de andere fondsen hebben we in 2022 een projectplan opgesteld (om tegemoet te komen aan het advies van de visitatiecommissie in 2018 om meer de onderlinge samenwerking op te zoeken) en intern hebben we ook een plan van aanpak met planning. De voorbereidende werkzaamheden voor de visitatie van najaar 2023 lagen eind 2022 op schema.

WERK AAN UITVOERING

Werk aan Uitvoering (WaU) is een overheidsprogramma dat loopt van 2022 tot 2033, om de publieke dienstverlening te verbeteren. Het gaat erom die menselijker, wendbaarder en toekomstbestendig te maken. OCW nodigde overheidsinstellingen die aan dit ministerie verbonden zijn, in maart 2022 uit om voor dit programma bestedingsvoorstellen in te dienen. In het coalitieakkoord zijn hier extra middelen voor vrijgemaakt.

Hoewel de tijdsdruk waaronder de bestedingsvoorstellen van het Fonds tot stand moesten komen erg hoog was, zijn we erin geslaagd drie voorstellen in te dienen, die elkaar onderling versterken:

- Versnelling van de digitale agenda (onze hardware en software)
- Academie Fonds voor Cultuurparticipatie (ons menselijk kapitaal)
- Fonds voor Cultuurparticipatie in de regio (aanwezigheid van het Fonds op locatie)

De investering in de IT zorgt voor een toegankelijker, laagdrempelige en toekomstbestendige IT-infrastructuur en software, aanvraagprocedure, CRM en website. Voor de periode 2022-2028 is in totaal 1,26 miljoen euro

aangevraagd. Met de Academie investeren we in ons belangrijkste kapitaal: medewerkers en adviescommissie-leden. Voor de periode 2023-2026 is in totaal 464.000 euro aangevraagd. Met het bestedingsvoorstel Fonds in de regio verlagen we de drempel om subsidie aan te vragen, door fysiek naar onze (potentiële) doelgroepen te gaan. Het Fonds heeft hiervoor een jaarlijkse investering van 1,3 miljoen gevraagd voor de periode 2023-2030. In november verleende OCW formeel subsidie voor de aangevraagde bedragen voor 2022, 2023 en 2024, zodat we in 2023 kunnen beginnen met de uitvoering van onze plannen.

SUBSIDIE AANVRAGEN

Subsidie aanvragen bij het Fonds voor Cultuurparticipatie gaat digitaal, via Mijn Fonds. Via de website van het Fonds kunnen belangstellenden een account aanvragen. Na controle van de accountgegevens kunnen zij inloggen op Mijn Fonds. Daar zijn per regeling digitale formulieren te vinden voor het aanvragen en verantwoorden van subsidies. Ook kan iemand een reeds ingediende aanvraag en alle correspondentie die daarbij hoort, via Mijn Fonds inzien.

Aanvragen in cijfers

Voor alle programma's gezamenlijk zijn in 2022 **968** subsidieaanvragen ontvangen en **437** aanvragen gehonoreerd (exclusief TOF '21-'24 en CMK '21-'24). Nog niet alle in 2022 binnengekomen aanvragen zijn al behandeld, een aantal in december binnengekomen aanvragen moet nog beoordeeld worden.

95% van de aanvragers ontving tijdig een besluit op de aanvraag. Tijdig betekent binnen de norm van 13 weken (92 dagen) of 22 weken (154 dagen).

IT

Het workflowsysteem AIMS, bij aanvragers bekend als Mijn Fonds, ondersteunt de afhandeling van subsidie-aanvragen en is het relatiemanagementsysteem van het Fonds. Met de rapportagetool Crystal Reports maken we vanuit Mijn Fonds managementrapportages en overzichten van aanvraaggegevens. In 2022 hebben we 'dashboards' ingevoerd, voor het monitoren van de regelingen. Hierin worden onder meer (concept-)aanvragen inclusief aangevraagd en gehonoreerd bedrag weergegeven in grafieken naar keuze, maar ook geografische spreiding van aanvragers en – tot op zekere hoogte – doelgroepen van de projecten. Dit geeft allerlei mogelijkheden voor vergelijking en overzicht van het verloop binnen de regelingen en programma's. Ook met betrekking tot de regionale spreiding hebben we de eerste stappen gezet om de managementrapportages en de koppeling tussen productie en financiën te verbeteren.

Intern zijn we begonnen met een capaciteitsplanning, om taken en medewerkers aan elkaar te kunnen koppelen en mogelijke knelpunten vroegtijdig te kunnen oplossen. Zo maken we niet alleen de werklust inzichtelijk, maar kunnen we ook beter sturing geven aan processen en financiën.

BEZWAAR EN BEROEP

Een belanghebbende kan binnen zes weken nadat een besluit is verzonden daartegen bezwaar maken bij het bestuur van het Fonds. Het bestuur van het Fonds beslist binnen twaalf weken nadat de termijn voor het indienen van een bezwaar is verstreken. Bezwaarschriften die aan de formele vereisten voldoen, gaan voor advies naar een onafhankelijke bezwarenadviescommissie. Deze commissie bekijkt het dossier en biedt de bezwaarmaker de mogelijkheid het bezwaar mondeling toe te lichten tijdens een hoorzitting. Ook het Fonds krijgt de gelegenheid het bestreden besluit toe te lichten en te reageren op het

bezwaar. De bezwarenadviescommissie brengt advies uit aan het bestuur van het Fonds over de te nemen beslissing. Het bestuur neemt daarna een beslissing over het bezwaar, met inachtneming van het advies van de commissie. Indien het bestuur afwijkt van dit advies, motiveert het dat in het besluit.

De voorzitter van de bezwarenadviescommissie en de directeur-bestuurder hebben jaarlijks overleg om de hoofdlijnen en –bevindingen te bespreken die uit de bezwaarzaken naar voren komen. Tijdens dit overleg komen ook daaraan gerelateerde onderwerpen aan bod, zoals de samenstelling van de commissie of nieuwe subsidieregelingen.

EXTERNE ADVIESCOMMISSIES

Om een deskundig, betrouwbaar en eerlijk oordeel over de aanvragen te vellen, laat het Fonds zich adviseren door externe adviescommissies. De samenstelling van deze commissies gebeurt op voordracht van de benoemingsadviescommissie. Een overzicht van de samenstelling van de adviescommissies is te vinden in bijlage 1.

Bezwaren in cijfers

In 2022 ontvingen we **8** bezwaren. Hiervan zijn er **5** ingetrokken, **2** ongegrond verklaard en **1** niet ontvankelijk verklaard.

7 bezwaren waren gericht tegen een besluit dat gebaseerd is op een subsidieregeling.

Dat betrof de volgende regelingen:

Regeling Vernieuwen van Cultuurmaken:	1x ongegrond, 2x ingetrokken, 1x niet ontvankelijk
Regeling Cultuureducatie:	2x ingetrokken
Regeling Samen Cultuurmaken:	1x ingetrokken

1 bezwaar was gericht tegen een besluit dat gebaseerd is op de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Dat bezwaar is ongegrond verklaard.

De regelinggebonden zaak die ongegrond is verklaard en de zaak betreffende de Algemene Verordening Gegevensbescherming hebben geleid tot hoorzittingen op respectievelijk 15 juli 2022 en 11 november 2022.

4.4 Raad van Toezicht en bestuur

De RvT spreekt haar dank en waardering uit voor de enorme inzet en betrokkenheid die de medewerkers dit jaar lieten zien. Voor hen was 2022 – wederom – een vol en bewogen jaar. Aanvankelijk drukte de pandemie nog op de sector, wat de uitvoering van vóór de pandemie opgestelde regelingen soms heel moeilijk maakte. En covid maakte in de loop van het jaar plaats voor nieuwe uitdagingen: de oorlog in Oekraïne, inflatie, het arbeidsmarkttekort. Flexibiliteit en wendbaarheid werden nóg noodzakelijker, want het Fonds wil ook kunnen inspringen op acute ontwikkelingen, met regelingen naast de reguliere programma's. Deze extra regelingen, vaak in de vorm van een open oproep, kwamen nog bij de uitbreiding van het takenpakket in deze beleidsperiode. Dit alles zorgde dit jaar voor een hoge werkdruk onder de medewerkers.

Daarnaast wisten de medewerkers en het MT, samen met het bestuur en de RvT, het hele jaar door de schouders te zetten onder het traject om de organisatie te versterken. Samen maken zij het Fonds, letterlijk en figuurlijk. Niet alleen in dit jaar, of deze beleidsperiode; zij hielpen ook het Fonds toekomstbestendig te maken. Zodat we verder kunnen volgens de lijnen die we hebben ingezet.

- Mardjan Seighali, voorzitter RvT

Het Fonds voor Cultuurparticipatie hanteert de principes uit de [Governance Code Cultuur](#), de [Fair Practice Code](#) en de [Code Diversiteit en Inclusie](#). De Governance Code Cultuur is hét instrument voor goed bestuur en toezicht in de cultuursector. De Raad van Toezicht (RvT) en het bestuur hanteren als uitgangspunt dat good governance in de kern gaat over 'doen'. De normen uit de code en de interne reglementen voor de Raad van Bestuur en de RvT vormen de basis. Wezenlijker is dat alle betrokkenen samen verantwoordelijkheid nemen voor het naleven van die normen. Het bestuur en de RvT bewaken vanuit hun eigen positie de onderlinge rolverdeling.

RAAD VAN TOEZICHT

De RvT heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur, op de kwaliteit van de organisatie en processen, en op de algemene gang van zaken binnen het Fonds. De RvT staat het bestuur met raad terzijde en geeft aanwijzingen indien nodig, gericht op het belang van het Fonds.

Dit jaar was de RvT bijvoorbeeld nauw betrokken bij onze organisatieversterking (zie 4.1). De vicevoorzitter van de RvT stelde zich tijdelijk beschikbaar als vooruitgeschoven adviseur voor de bestuurder waar het de herziening van de organisatiestructuur betrof. De RvT-voorzitter woonde ook de presentatie van het versterkingsbesluit bij. De bestuurder informeerde en consulteerde de RvT gedurende het hele proces en liet het advies van de RvT, samen met dat van personeelsvertegenwoordiging van het Fonds (PVT), meewegen in de besluitvorming.

Bij advisering en aanwijzingen weegt de RvT altijd de belangen van de bij het Fonds betrokkenen en het algemeen belang af. Daarbij kijkt de raad specifiek naar de risico's die voortvloeien uit de taakuitoefening van het Fonds.

De RvT baseert zich in het toezicht op de door het bestuur verstrekte stukken, op informatie tijdens de vergaderingen, op de feedback die zij ontvangt bij het jaarlijkse 'eigenaarsoverleg' met het ministerie van OCW (zie kader), en op de eigen waarneming. De raad woont daartoe onder meer in- en externe bijeenkomsten van het Fonds bij en laat zich informeren door het eigen netwerk of via presentaties over actuele onderwerpen. Ook spreekt de RvT tenminste ten minste één keer per jaar, zonder aanwezigheid van de bestuurder, met de PVT. Onze RvT had dit jaar veel nieuwe leden: drie van hen traden per 1 november 2021 aan, en de nieuwe voorzitter per 1 januari 2022. In verband met de continuïteit in de RvT trad de vicevoorzitter pas per 26 januari 2022 terug, nadat de nieuwe voorzitter was ingewerkt. De nieuwe leden zijn bij vier inwerkessies uitgebreid geïnformeerd over de programmalijnen, juridische aspecten, communicatie en beleid en bedrijfsvoering van het Fonds. In het kader van diversiteit en inclusie zijn alle nieuwe leden zo gekozen dat ze een heel breed spectrum aan kennis en ervaring vertegenwoordigen, waarmee ze het Fonds inhoudelijk versterken. De samenstelling van de RvT en de nevenfuncties van de individuele leden zijn in bijlage 1 opgenomen.

Nieuwe RvT-leden worden op voordracht van de RvT benoemd door het ministerie van OCW. In maart 2022 hebben we een benoemingstermijn van vier jaar (voorheen vijf) in het hernieuwde reglement van de Raad van Toezicht vastgelegd, met de mogelijkheid van verlenging eveneens voor vier jaar. Dit sluit aan bij de termijn die onder de landelijke cultuurfondsen gebruikelijk is. In 2022 vonden vijf reguliere RvT vergaderingen plaats, samen met de directeur-bestuurder – die laatste stelt samen met de voorzitter de agenda op. Deze vergaderingen vonden deels online en deels live plaats. In 2022 stond de raad onder meer nadrukkelijk stil bij de (doorwerkende) gevolgen van de coronapandemie en bij

het organisatieversterkingstraject (zie 4.1). Waar gewenst sloten, ten behoeve van gedegen besluitvorming, leden van het managementteam bij RvT-vergaderingen aan en gaven gedetailleerde toelichting. Ook richtte de raad op eigen initiatief een inhoudelijke verdiepingswerkgroep op. Die dacht in 2022 mee over het thema diversiteit en inclusie.

Jaarlijks voert de RvT bovendien een zelfevaluatie uit. In april volgde de raad in dit kader een masterclass van Cultuur-Ondernemen over Digitalisering & Cultuur. In maart en mei hield de raad twee zelfevaluatiebijeenkomsten onder leiding van een externe, om elkaar en de rol en roluitoefening van de RvT goed te leren kennen. Ook benoemt de RvT de externe accountant. De raad spreekt jaarlijks in de vergadering waarin de jaarrekening wordt vastgesteld met de accountant over diens bevindingen bij het opstellen van de jaarrekening. Een aandachtspunt dit jaar was IT-organisatie en -beleid. De accountant deed de aanbeveling in 2022 de IT-strategie te actualiseren op basis van de organisatie-doelstellingen en de behoeftes van interne en externe stakeholders. (Zie voor de uitwerking 4.3.)

Eigenaarsoverleg:

RvT, bestuur, ministerie van OCW – 1x per jaar

Belangrijkste onderwerpen:

impact van stijgende energieprijzen, Werk aan Uitvoering (zie 3.3.), Wet Open Overheid & Wet Digitale Overheid, vooruitblik BIS-periode '25-'28

Regulier RvT-overleg:

RvT, bestuur, zo nodig MT-leden – 5x in 2022

Reguliere onderwerpen:

begroting, jaarrekening, ZBO-verslag, vast te stellen subsidieregelingen en wijzigingen op regelingen

Auditcommissie (5x in 2022) en remuneratiecommissie (2x in 2022)

In deze commissies wisselen RvT-leden samen met de bestuurder van gedachten om de oordeelsvorming in de reguliere RvT-vergaderingen te verdiepen. Jaarlijks voert de remuneratiecommissie bovendien een functioneringsgesprek met de bestuurder.

Zelfevaluatie:

RvT en (deels) directeur-bestuurder, onder leiding van externe – 2x in 2022

Belangrijkste onderwerpen: de context en de (bestuurs)geschiedenis van het Fonds; de vraag hoe de RvT zich verhoudt en wil verhouden tot diversiteit en inclusie en ook tot de stakeholders en werknemers van het Fonds, de aandachtspunten voor good governance en een vooruitblik naar de beleidsperiodes '22-'25 en '25-'28

BESTUUR

De directeur-bestuurder die het bestuur van het Fonds vormt is belast met het besturen van de stichting. Dit houdt onder meer in dat het bestuur verantwoordelijk is voor de realisatie van de doelstellingen van de stichting, de strategie en het beleid, en de daaruit voortvloeiende resultatenontwikkeling. Het bestuur legt hierover verantwoording af aan de Raad van Toezicht en verschaft deze alle informatie die daarvoor nodig is.

Het bestuur van het Fonds voor Cultuurparticipatie bestaat sinds 4 maart 2019 uit directeur-bestuurder Hedwig Verhoeven. Alle taken en bevoegdheden van het bestuur ten aanzien van de verlening van projectsubsidies zijn nader bepaald in het Subsidiereglement. Het bestuur stelt onder andere de volgende plannen op en herzielt deze zo nodig: een beleidsplan voor een periode van vier jaar; een jaarlijkse begroting met toelichting; een activiteiten- en jaarplan; en een plan voor een adequaat risicobeheersings- en controlesysteem.

De directeur-bestuurder richt zich naar het belang van de stichting, weegt daarbij ook de belangen af van de bij de stichting betrokkenen, en is verantwoordelijk voor de naleving van alle wet- en regelgeving waar het Fonds aan moet voldoen. De directeur-bestuurder onderhoudt een goede omgang met de de stake- en de shareholders van het Fonds.

Nevenfuncties directeur-bestuurder

Hedwig Verhoeven in 2022:

Lid Raad van Toezicht Stichting Filmhuis Den Haag (op persoonlijke titel). Deze nevenfunctie is goedgekeurd door de Raad van Toezicht en past binnen het vigerende Fondsbeleid voor nevenfuncties.

Special Arts - Special Theater
Eenakter Road Show
Jelle en Dimitri

Samen cultuurmaken verbreden
foto Ilse Wanner

5

In dit hoofdstuk brengen we verslag uit van inspanningen die we in 2022 samen met de andere rijkscultuurfondsen deden.

SAMENWERKING RIJKSCULTUURFONDSEN

5.1 Pilot samenwerking in het Caribisch deel van het Koninkrijk

Met al onze subsidieregelingen richten we ons sinds het begin van deze beleidsperiode explicieter op alle landen binnen het Koninkrijk (Nederland, Curaçao, Aruba en Sint Maarten) en op de bijzondere gemeenten (Bonaire, Sint Eustatius en Saba).

Het Fonds voor Cultuurparticipatie was penvoerder voor een pilot waarin we met de vijf andere rijkscultuurfondsen sinds november 2021 een jaar lang samenwerkten met het Prins Bernhard Cultuurfonds Caribisch Gebied (PBCCG). Het PBCCG – al ruim zestig jaar actief op de eilanden – nam in deze periode de rol op zich van laagdrempelig aanspreekpunt en de verbindende factor in dit gebied. Het bureau kon mensen ter plekke doorverwijzen en rechtstreeks in contact brengen met de adviseurs van de rijkscultuurfondsen. De fondsen kregen op hun beurt feedback om beter toegankelijk te worden voor aanvragers vanuit het Caribisch deel van het Koninkrijk.

We hebben een extern onderzoek laten uitvoeren met de vraag: *Op welke manier is het Verbindingsloket wel of niet van meerwaarde geweest voor het vergroten van de toegankelijkheid en zichtbaarheid van de rijkscultuurfondsen voor aanvragers uit het Caribisch deel van het Koninkrijk?* Hieruit kwamen aanbevelingen over hoe de rijkscultuurfondsen voor het Caribisch gebied:

- drempels kunnen verlagen naar de rijkscultuurfondsen
- toegankelijkheid van de regelingen kunnen vergroten
- zichtbaarheid van de rijkscultuurfondsen kunnen versterken.

Het voorstel hiervoor lag eind 2022 bij het overleg van directeurs van de rijkscultuurfondsen.

5.2 Samenwerking rijkscultuurfondsen

De zes rijkscultuurfondsen, het Filmfonds, Fonds voor Cultuurparticipatie, Fonds Podiumkunsten, Mondriaan Fonds, Nederlands Letterenfonds en Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, dragen zorg voor een belangrijk deel van de rijksge subsidieerde kunst en cultuur. Zij bedienen gezamenlijk een breed scala aan makers, andere zzp'ers en instellingen in de culturele sector. In deze rolverdeling zijn de fondsen, vanuit hun inhoudelijke kennis van de cultuurpraktijk en hun relatieve afstand tot de politiek en het rijksbeleid, niet alleen deskundig uitvoerder, maar ook beleidsvoorbereider op hun disciplines. Het is hun opdracht de kennis over hun werkterreinen intensief te delen met onder meer het ministerie van OCW en de Raad voor Cultuur en een bijdrage te leveren aan de integrale rijksvisie en beleidsontwikkeling. De strategische en beleidsmatige samenwerking tussen de fondsen is inmiddels structureel ingebed. Ze houden elkaar goed op de hoogte van relevante ontwikkelingen en vinden elkaar op die terreinen en onderwerpen waar gezamenlijk optrekken zinvol en effectief is. Deze paragraaf geeft uitdrukking aan die samenwerking en is terug te vinden in de jaarverslagen van de zes fondsen.

CODES

In de jaren 2021-2024 wordt voor het eerst van de meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen gevraagd de verschillende codes, te weten de Fair Practice Code, de Governance Code Cultuur en de Code Diversiteit & Inclusie te onderschrijven en toe te lichten in hun aanvragen. Fondsen en Raad voor Cultuur hanteren daarbij het principe 'pas toe en leg uit'. De toepassing van de codes maakt in deze beleidsperiode deel uit van de jaarlijkse monitoring van de culturele instellingen. Ruimte voor nieuwe verhalen en inclusie maakt een

belangrijk onderdeel uit van de gezamenlijke strategische agenda en het instrumentarium van de fondsen. Zij dragen al jaren gezamenlijk de urgentie van inclusie in de sector uit met drie gezamenlijke belofes: op zoek te gaan naar verhalen die nu niet gehoord worden; talent en vernieuwing ruimte te geven - niet alleen bijvoorbeeld bij de doorontwikkeling van gevestigd talent, maar juist ook van beginnende makers - ; en het versterken van inclusie en diversiteit in de eigen organisaties en adviseursnetwerken. De behaalde resultaten op deze doelen worden door de afzonderlijke fondsen benoemd in de jaarverslagen.

In de periode 2021-2024 werken de fondsen samen met de uitvoerders van de Code D&I in de zogeheten &Awards. Tijdens het *Event Code D&I* op 3 tot 5 november 2022 ontvingen zowel een project als een persoon die zich bijzonder hebben ingezet voor een meer inclusieve cultuursector een prijs. De projectprijs (20.000 euro) ging naar *Kleur*, een aanjager van inclusiviteit en diversiteit in de film- en televisiewereld, zowel voor als achter de camera. De &Award Persoonsprijs (5.000 euro) werd verleend aan artistiek directeur, theatermaker en choreograaf Alida Dors.

COLLEGIALE SAMENWERKING EN OVERLEG

Net als eerdere jaren, vond intensief en effectief structureel overleg plaats van de directeuren over strategie en (beleids)ontwikkeling. Ook werd op uitvoerend niveau samengewerkt. Zo werkten in 2022 drie van de zes fondsen met dezelfde HR-consulent op zzp-basis. Deze HR-consulent houdt zich onder meer bezig met de opstelling van een ontwikkel- en opleidingsplan voor de fondsmedewerkers. In het kader van de Europese privacywetgeving *Algemene Verordening Gegevensbescherming* (AVG), die in mei 2018 in werking trad, maken de fondsen gezamenlijk gebruik van een onafhankelijke functionaris gegevensbescherming (FG) die toezicht houdt op en adviseert over de naleving van de verordening.

Ook nemen medewerkers van de fondsen deel aan het Fondsenoverleg Diversiteit waarin ook de private fondsen en het ministerie van OCW vertegenwoordigd zijn. De beleidsadviseurs en juristen van de fondsen hebben geregeld overleg, alsmede de hoofden communicatie. Controllers bespreken zaken die de financiën aangaan en stemmen begrotingsbeheer en verantwoording af. IT-medewerkers vervangen elkaar bij afwezigheid en wisselen informatie uit. Er was regelmatig overleg tussen de communicatiemedewerkers, zowel op het vlak van kennisdeling, als in breder extern verband met onder meer de communicatieafdeling van OCW en CAOP. De vijf personeelsvertegenwoordigingen en de ene ondernemingsraad wisselen onderling kennis uit. De beleidsmedewerkers overlegden regelmatig over de visitatie van de rijkscultuurfondsen in 2023. Tot slot is er de werkgroep Onderzoek Fondsen die zich buigt over evaluaties en onderzoek, en daarover regelmatig overleg met het ministerie van OCW voert. De werkgroep boog zich in 2022 over de plannen voor een gezamenlijke evaluatie van de coronamaatregelen.

HERSTELPAKKETTEN EN IMPULS MAKERS IN VERBAND MET COVID-19

De gevolgen van de pandemie voor de culturele en creatieve sector bepaalden voor een belangrijk deel de agenda in 2022. Tijdens de pandemie werd de uitvoering van de steunmaatregelen voor de culturele sector deels bij de rijkscultuurfondsen belegd. In 2022 werden de laatste middelen van deze zogeheten steunpakketten verdeeld. Daarnaast heeft staatssecretaris Uslu in haar hoofdlijnenbrief *Herstel, vernieuwing en groei* middelen vrij gemaakt voor startende makers. Deze groep heeft door de pandemie onvoldoende kans gekregen zich te ontwikkelen op een essentieel moment in hun carrière. De tijdelijke impulsmiddelen helpen hen om een werkpraktijk op te bouwen. De uitvoering van de middelen gaat grotendeels begin 2023 van start.

Samen met het ministerie van OCW hebben de fondsen afgestemd hoe de effecten van de steunmaatregelen in kaart worden gebracht. De fondsen voeren evaluaties van hun eigen regelingen uit, en daarnaast vindt een gezamenlijk onderzoek naar van de corona-steunmaatpakketten plaats, uitgevoerd door onderzoeksbureaus SEO, AEF en het Kohnstamm instituut.

HR-VOUCHERREGELING

Net als in 2021 boden de fondsen aan meerjarig gesubsidieerde instellingen ruimte om de HR-expertise te vergroten en de Codes beter te doen landen. Het Letterenfonds is penvoerder voor de trajecten in het kader van de arbeidsmarktagenda (naast de HR-vouchers ook met de Stage Cultuur Inclusief – zie de lijst hieronder). Aanvragers konden via uitvoeringsorganisatie CAOP een voucher ontvangen om tot 20.000 euro inclusief btw advies in te winnen bij een erkend HR-adviseur. Op deze manier konden instellingen op een laagdrempelige manier aan de slag gaan met het personeelsbeleid. In 2022 ontving CAOP 131 aanvragen waar 141 instellingen mee gemoeid waren. Het merendeel van de ingediende projectplannen betrof verzoeken tot ondersteuning bij implementatie van de Fair Practice code, met name op het gebied van eerlijke beloning van makers en zzp'ers. In andere gehonoreerde aanvragen stond de transitie van een project- en freelance-georiënteerde organisatie naar een organisatie met vaste medewerkers centraal. Ook werden verschillende aanvragen gehonoreerd die tot doel hadden afspraken uit de Code Diversiteit & Inclusie in de organisatie in te bedden. Tot slot werden de vouchers ingezet voor het versterken van de HR-functie door opleidingsplannen te maken of de HR-cyclus goed te organiseren. Omdat het maximaal aan te vragen budget was opgehoogd van 6.000 euro naar 20.000 euro ontstond ruimte om meer aandacht te besteden aan het formuleren van uitgangspunten van goed werkgever- en opdrachtgeverschap. Daarmee heeft een verdieping

plaatsgevonden van de implementatie van instrumenten naar meer fundamentele gesprekken over het waarom en het hoe van die instrumenten. Daarop volgend konden passende instrumenten worden geïmplementeerd. Ten opzichte van 2021 is er door organisaties meer ingezet op het versterken van de sociale veiligheid. De HR vouchers worden ook in 2023 en 2024 voortgezet.

INNOVATIELABS

Namens de zes rijkscultuurfondsen voerde het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie samen met CLICKNL een tweede open call Innovatielabs uit; makers en instellingen uit alle artistieke en creatieve disciplines waren welkom een bijdrage aan te vragen voor plannen die een impuls geven aan veerkracht in de culturele en creatieve sector. Doel was aanvragers uit te nodigen toepasbare kennis en werkvormen te ontwikkelen die ten goede komen aan de wendbaarheid en weerbaarheid van de sector. Met de Innovatielabs werd uitvoering gegeven aan de aanbevelingen uit het advies van de Raad voor Cultuur *Onderweg naar overmorgen* (november 2020). In 2021 was de respons op de eerste open call veel groter dan verwacht, maar liefst 189 aanvragers reageerden met uiteenlopende plannen. In 2022 hebben nog eens 131 initiatieven een aanvraag ingediend binnen de tweede open call.

Aanspreekpunt namens de zes rijkscultuurfondsen Sinds 2017 bieden de zes fondsen gezamenlijk één aanspreekpunt aan voor cross-sectorale vragen. Zowel projecten die meerdere cultuurgebieden combineren als projecten die een duidelijk maatschappelijke component hebben, kunnen bij het aanspreekpunt terecht voor advies. In nauwe samenwerking met een vertegenwoordiging vanuit elk fonds onderzoekt het aanspreekpunt voor (potentiële) aanvragers binnen de bestaande regelingen van de fondsen of er mogelijkheden zijn. Gezien de drempelverlagende werking en de efficiëntie

van dit gezamenlijke aanvraagloket voor cross-sectorale projecten spraken de fondsen de intentie uit tot een voortzetting voor de komende jaren. In 2022 is daarnaast een onderzoek ingezet naar een uitbreiding of herijking van het aanspreekpunt. Dit wordt in 2023 uitgevoerd.

JOHANNES VERMEER PRIJS

De Johannes Vermeer Prijs, staatsprijs voor de kunsten, wil uitzonderlijk artistiek talent eren en verder stimuleren. De prijs bestaat uit een geldbedrag van 100.000 euro bestemd voor de realisatie van een speciaal project. De jurybegeleiding en algehele coördinatie van de Johannes Vermeer Prijs is sinds 2021 in handen van de zes rijkscultuurfondsen, met het Mondriaan Fonds als penvoerder. Laureaat was in 2022 schrijver Arnon Grunberg. Hij ontving de prijs op 14 november uit handen van staatssecretaris Gunay Uslu. De juryleden Andrée van Es (voorzitter), Pierre Audi, Romana Vrede, Hicham Khalidi en Sjeng Scheijen kozen unaniem voor Grunberg “Een auteur die op geheel eigen wijze urgenties en thema's in het maatschappelijk debat bevraagt en zich daarbij onbevooroordeeld geïnteresseerd toont in de intenties van een ander. Iemand die zich langs zogeheten hokjes of politieke trends beweegt en een inspirerende rol van betekenis speelt voor jonge kunstenaars. Als schrijver heeft hij een eigen, onnavolgbare stem: na drie zinnen weet je dat hij aan het woord is, en dat is een zeldzame kwaliteit.”

MORES.ONLINE

Bij het meldpunt voor grensoverschrijdend gedrag Mores.online kunnen mensen uit de culturele en creatieve sector contact opnemen met een vertrouwenspersoon. Het meldpunt is oorspronkelijk ontstaan vanuit de podiumkunsten, waarna meer deelsectoren zich aansloten. In 2022 hebben de fondsen zich hard gemaakt voor continuering van Mores.online met financiële ondersteuning. Op verzoek van de fondsen werd in 2022 het bestuur van

Mores.online uitgebreid met een zetel specifiek op cultuureducatie om ook dat deel van de sector bij te staan op dit dossier

SAMENWERKINGSPILOT VERBINDINGSLOKET CARIBISCH GEBIED

De minister van OCW heeft in het beleidskader voor 2021-2024 de rijkscultuurfondsen gevraagd de subsidie-regelingen, voor zover dat past binnen de doelstelling van de regelingen, open te stellen voor aanvragers van de drie Caribische landen Curaçao, Aruba en Sint-Maarten en de drie bijzondere gemeenten Bonaire, Saba en Sint Eustatius en de toegankelijkheid voor hen te vergroten. De zes rijkscultuurfondsen onderzoeken gezamenlijk hoe zij de communicatie met de eilanden kunnen versterken. De samenwerking met het Prins Bernhard Cultuurfonds Caribisch Gebied (PBCCG) vormt daar een onderdeel van. Penvoerder is het Fonds voor Cultuurparticipatie. Doel van de pilot was de toegankelijkheid en bereikbaarheid voor aanvragers in het Caribisch deel van het Koninkrijk te vergroten. Het PBCCG was in 2022 het aanspreekpunt voor het Caribisch deel van het Koninkrijk en trad verbindend op tussen de rijkscultuurfondsen en (potentiële) aanvragers. Eind 2022 is de pilot geëvalueerd. In 2023 wordt besloten hoe de samenwerking kan worden voortgezet.

STEUNFONDS OEKRAÏENSE MAKERS

In 2022 opende het Nederlands Letterenfonds namens de zes rijkscultuurfondsen een loket dat professionele kunstenaars die recent uit Oekraïne en Rusland naar Nederland zijn gevlucht tijdelijke ondersteuning biedt in de uitoefening van hun werkpraktijk. Het Steunfonds is zowel gericht op individuele makers als op gezelschappen. Aanvragen konden worden ingediend door Nederlandse culturele organisaties namens en in samenwerking met een individuele kunstenaar of een gezelschap. Alle disciplines komen in aanmerking: film,

podiumkunsten, beeldende kunst, creatieve industrie (waaronder architectuur en vormgeving), cultuureducatie, cultuurparticipatie, cultureel erfgoed, en letteren. In 2022 zijn 69 aanvragen ontvangen van 49 culturele organisaties in Nederland; daarvan zijn er 67 gehonoreerd. In totaal is 941.157 euro toegekend. Hiermee worden 156 gevluchte kunstenaars ondersteund. Het Steunfonds krijgt in 2023 een vervolg.

WERK AAN UITVOERING

De rijkscultuurfondsen omarmen de beleidsdoelstellingen van het programma Werken aan Uitvoering (WaU), gericht op de verbetering van dienstverlening. Ieder fonds diende in 2022 voor de uitvoering van de ambities eigen plannen in. Binnen een aantal trajecten, zoals op het gebied van scholing van medewerkers of kennisvergroting van interdisciplinariteit wordt samengewerkt.

CmK Statia

**Workshop personeel
Stem_Luister**

Samen Cultuurmaken
foto Nellie de Boer

6

FINANCIËN

6.1 Financiële positie

Dit hoofdstuk geeft op hoofdlijnen inzicht in het exploitatieresultaat en de financiële positie van het Fonds voor Cultuurparticipatie in 2022. Verdiepend inzicht in de financiële positie en een meer uitgebreide toelichting hierop vind je in de jaarrekening 2022 (hoofdstuk 7). Daarin is ook een vergelijking opgenomen met de goedgekeurde begroting 2022, zoals vastgesteld in de vergadering van de Raad van Toezicht op 8 december 2021 en aangevuld op 23 november 2022. De grootste verschillen tussen die begroting en de realisatie lichten we hieronder toe.

6.2 Risicomanagement

De door het Fonds vastgestelde risicomatrix, met daarbij horende beheersmaatregelen, vormt de basis voor de bewaking van: onze financiële positie en risico's; de voortgang van de implementatie van beheersmaatregelen; en de werking van die maatregelen. Het uitgangspunt voor de risicomatrix is de omvang van de verplichtingen en risico's die voortkomen uit de subsidieverstreking. Waar nodig doen we verbetervoorstellen en maken we afspraken voor het implementeren van nieuwe beheersmaatregelen. Risicomanagement is een integraal onderdeel van het beleid en omvat de onderdelen strategie, operationele processen, financiën, ICT, bedrijfsvoering en (verandering van) wet- en regelgeving. Aan de hand van de jaarlijkse accountantscontrole en een uitgebreide risicoanalyse wordt vastgesteld of de beheersmaatregelen van het Fonds nog steeds naar behoren werken dan wel bijstelling behoeven.

Het Fonds werkt met een risicobeheersing- en controlemethode die is gebaseerd op functiescheiding.

Door taken en verantwoordelijkheden duidelijk te scheiden, en procedures en controlemomenten zorgvuldig toe te passen, worden de meeste risico's afgedekt door interne beheersmaatregelen. Voor de algemene reserve werken we met een risicoanalyse.

Het belangrijkste strategische risico voor het Fonds is de continuïteit in de financiering door het ministerie van OCW als subsidiegever. Door het ontvangen van de subsidiebeschikking voor de beleidsperiode 2021-2024 is de continuïteit op dit moment voldoende gewaarborgd.

Operationeel ziet het Fonds als grootste risico het ontvangen van een gegrond bezwaar als het subsidieplafond van een regeling is bereikt – dat wil zeggen dat het volledige beschikbare bedrag al aan andere projecten is toegekend. Overige operationele risico's betreffen met name de rechtmatigheid van de te verstrekken subsidies, de kwaliteit en tijdigheid van de door het Fonds georganiseerde activiteiten, en de ICT-infrastructuur. Ook is het bedrag dat beschikbaar is voor apparaatskosten (11,09% van de subsidiebaten) over de gehele beleidsperiode niet toereikend (meer hierover onder het kopje 'apparaatskosten').

Periodiek stellen we financiële rapportages op en wordt de financiële positie gecontroleerd. Op basis van de financiële risico's stellen we plannen zo nodig bij. Er vindt regelmatig afstemming plaats tussen de auditcommissie en het bestuur. Ook implementeren we in ons werkproces aanbevelingen die de externe accountant tijdens controles doet. De resterende risico's, waarvoor bovengenoemde interne beheersmaatregelen niet afdoende zijn en waarvoor ook geen verzekering mogelijk is, kunnen financiële gevolgen hebben. De kans dat dergelijke gebeurtenissen zich daadwerkelijk voordoen is in de meeste gevallen niet groot, maar de impact ervan is dat wel als het Fonds over onvoldoende eigen middelen beschikt om financiële tegenvallers te dragen.

Financiële risico's ten opzichte van medewerkers (arbeidsongeschiktheid), bestuurders en toezichthouders (aansprakelijkheid), tot slot, heeft het Fonds voldoende afgedekt met verplichte en aanvullende verzekeringen. Ook de inboedel en inventarissen zijn voldoende verzekerd tegen brand en schade.

6.3 Reservevorming

Voor het bepalen van de gewenste hoogte van de algemene reserve is een intern berekeningskader opgesteld, op basis van de reguliere bedrijfsrisico's van het Fonds. Dit zijn: onvoorziene extra apparaatskosten, kosten voor alsnog te verlenen subsidies als gevolg van bezwaarschriften, frictievergoedingen bij meerjarige subsidies, oninbare subsidievorderingen en afwaardering van activa.

De uitkomst van de hieronder beschreven berekeningswijze is een gewenste algemene reserve van 3,4% van de gemiddelde jaaromzet. De gemiddelde jaaromzet 2022 is € 51.211.350. Een substantieel deel daarvan vormen de

coronasteun- en -herstelpakketten die het Fonds in 2022 heeft ontvangen en de middelen die worden aangewend voor het programma Werken aan Uitvoering (WaU).

De algemene reserve bedraagt per ultimo 2022 € 1.732.056 en bedraagt daarmee 3,38% van de gemiddelde jaaromzet voor 2022 (€ 51.211.350). Dat komt overeen met de gewenste 3,4%.

FINANCIEEL KADER 2022	BEGROTING	REALISATIE	VERSCHIL (BEGROTING -/- REALISATIE)
APPARAATSKOSTEN			
Personeelslasten	3.825.762	4.747.588	-921.826
Materiële lasten	1.000.645	1.157.139	-156.494
Totaal	4.826.407	5.904.727	-1.078.320
ACTIVITEITENLASTEN			
Programma's en projecten	9.539.400	9.942.612	-403.212
Verleende subsidies	14.383.016	7.682.825	6.700.191
Overige activiteitenlasten	2.223.878	920.676	1.303.202
Totaal	26.146.294	18.546.113	7.600.181

FINANCIEEL KADER

Het financieel kader is in de beleidsperiode 2021-2024 onder druk komen te staan. Enerzijds komt dit door de personele lasten, anderzijds heeft het Fonds last van de gestegen energieprijzen en inflatie. Dit laatste verklaart de overschrijding op de materiële lasten. Verder heeft het Fonds extra middelen ontvangen om de cultuursector te ondersteunen in coronatijd. Dat zorgde voor uitstel op lopende regelingen en extra inzet op de regelingen die gerelateerd zijn aan corona. Dit heeft ertoe geleid dat de apparaatskosten hoger zijn dan begroot.

In 2022 zijn veel regelingen uit de beleidsperiode 2021-2024 van start gegaan, met een vertraging van een jaar vanwege corona. Enkele regelingen lopen goed, andere regelingen lopen minder hard dan verwacht – daarvoor zijn extra inspanningen noodzakelijk. Er zijn diverse oorzaken aan te wijzen die de onderbesteding in een aantal regelingen verklaren. Bijvoorbeeld de opdracht om mensen te bereiken die voor ons nieuw zijn als doelgroep

en die het Fonds vaak nog niet kennen, maar ook externe oorzaken zoals de gewijzigde focus of prioriteiten van aanvragers na de coronacrisis, en het Nationaal Programma Onderwijs, voor cultuureducatie (zie 1.3).

Gedurende 2022 heeft het Fonds onderzocht welk organisatieontwerp het beste past bij de huidige opdracht en omstandigheden, en welke cultuur het meest recht doet aan deze inrichting. De nieuwe organisatiestructuur is na een zorgvuldig proces opgeleverd in 2022, om begin 2023 te worden geïmplementeerd. De organisatiecultuur blijft een aandachtspunt in de komende jaren.

6.4 Apparaatskosten

Het percentage apparaatskosten in 2022 is 36,15%. Dit percentage is gerelateerd aan het totaal van de subsidiebaton die komen uit de instellingssubsidie die het ministerie van OCW aan het Fonds toekent. Over de gehele beleidsperiode 2021-2024 bezien heeft het Fonds onvoldoende aan de 11,09% apparaatskosten zoals begroot in het beleidsplan.

grote diversiteit aan aanvragers die het Fonds kent, meer maatwerk noodzakelijk dan waar in het beleidsplan van uit is gegaan.

Dit zorgt al met al voor een overschrijding van 4% ten opzichte van de toegestane 11,09%. In 2022 heeft het Fonds het ministerie van OCW hiervan op de hoogte gebracht en om een verruiming van de apparaatskosten norm gevraagd. De gesprekken over dit onderwerp lopen nog.

FINANCIEEL OVERZICHT 2021-2024	2021 (€)	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	TOTAAL (€)
Personeel vanuit instellingssubsidie	3.803.464	3.716.696	4.410.926	4.512.182	16.443.268
Materieel	1.149.165	1.157.139	1.116.692	1.162.476	4.585.472
Beheerslasten	4.952.629	4.873.835	5.527.618	5.674.658	21.028.740
Baten instellingssubsidie	91.791.539	13.482.390	17.135.967	16.123.026	138.532.922
Totaal	5,40%	36,15%	32,26%	35,20%	15,18%

Tijdens het organisatieversterkingstraject bleek dat de beoogde bezetting onvoldoende zou zijn om het beleidsplan 2021-2024 te realiseren. Met deze kennis is bekeken wat een afdoende bezetting zou zijn en welke extra kosten die met zich meebrengt. Deze kosten zijn hoger dan de in het beleidsplan begrote apparaatskosten.

Maar de bezetting is niet de enige component die van invloed is op de overschrijding van de apparaatskosten. In enkele projectsubsidies ontbraken de apparaatskosten. Daarnaast maakt de opdracht om mensen te bereiken die voor ons nieuw zijn als doelgroep, samen met de toch al

6.5 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (semi)publieke sector

De leidinggevende topfunctionaris die aan de regels van de Wet normering bezoldiging topinkomens (WNT) moet voldoen is de directeur-bestuurder van het Fonds. In 2022 is er geen wisseling geweest van directeur-bestuurder. De verantwoording volgens de WNT staat in de jaarrekening (hoofdstuk 7).

6.6 Activiteitenlasten

In 2022 bedroegen de totale activiteitenlasten € 18.6 miljoen. Dit geeft een negatief verschil van € 7,5 miljoen met de begroting van € 26,1 miljoen. Dit verschil wordt verklaard door lagere uitgaven op de post 'overige activiteitenlasten', zoals monitoring, onderzoek en communicatie, en doordat de regelingen Cultuureducatie, Vernieuwing van Cultuurmaken, Talentontwikkeling en Internationale Samenwerking achterlopen op schema.

RESULTAATBESTEMMING

BESTEMMING RESULTAAT	2022 (€)
<i>Bestemmingsfondsen OCW</i>	
Rentebaten/-lasten	153.549
Lager vastgestelde subsidies	91.699
Toevoeging*	475.000
Onttrekking	-1.821.367
Totaal	-1.101.119

*De overschotten op het programma Werken aan Uitvoering worden gemuteerd naar een apart bestemmingsfonds OCW WaU.

Bovenstaande tabel geeft de resultaatbestemming weer. Voor het verdere verloop van de reserves verwijzen wij naar de jaarrekening 2022. De rente, opbrengsten uit lager vastgestelde subsidies en het overschot op het programma WaU worden ten gunste gebracht van het bestemmingsfonds OCW. De onttrekkingen bestaan uit de afrekening van de coronasteunpakketten (RAOCCC) over 2020 en 2021, de dekking voor de TOF B-lijst 2022, de voorlopige vaststelling van de projectsubsidies 2017-2021 en de kosten voor het organisatieversterkingstraject.

Wedowe - Pluswhat talent day 2022

foto Almicheal Fraay

7

7.1 Balans (na resultaatbestemming)

JAARREKENING 2022

ACTIVA	31-12-2022 (€)	31-12-2021 (€)
Vaste activa		
Verbouwing	184.081	207.069
Inventaris en inrichting	35.709	45.747
ICT	54.557	92.446
II. Totaal materiële vaste activa	274.347	345.262
Waarborgsommen	22.332	22.332
III. Totaal financiële vaste activa	22.332	22.332
Totaal vaste activa	296.679	367.594
Vlottende activa		
Vordering subsidie OCW	89.152.657	118.776.726
Overige vorderingen	265.603	85.690
V. Totaal vorderingen	89.418.260	118.862.416
VII. Liquide middelen	42.759.600	27.402.380
Totaal vlottende activa	132.177.860	146.264.796
TOTAAL ACTIVA	132.474.539	146.632.390

Wedowe - PlusWhat 22

foto Cosimo Beduini

PASSIVA	31-12-2022 (€)	31-12-2021 (€)
Eigen vermogen		
I. Algemene reserve	1.732.056	1.732.056
II. Bestemmingsreserves	0	0
III. Bestemmingsfonds OCW	1.472.444	3.048.563
IV. Overige bestemmingsfondsen	475.000	0
Totaal eigen vermogen	3.679.500	4.780.619
Voorzieningen		
V. Voorziening herstelkosten	48.400	48.400
Totaal voorzieningen	48.400	48.400
Langlopende schulden		
VI. Subsidieverplichtingen	23.057.191	39.321.685
VII. Nog te verlenen subsidies	35.040.609	49.181.468
VIII. Nog te realiseren apparaatskosten	5.203.389	8.467.161
Nog te realiseren Werken aan Uitvoering	3.508.000	0
Totaal langlopende schulden	66.809.188	96.970.314
Kortlopende schulden		
X. Subsidieverplichtingen	19.616.842	19.170.274
XI. Nog te verlenen subsidies	35.040.609	21.632.138
XII. Nog te realiseren apparaatskosten	6.266.064	3.713.811
XIII. Overige kortlopende schulden	1.013.936	316.834
Totaal kortlopende schulden	61.937.451	44.833.057
TOTAAL PASSIVA	132.474.539	146.632.390

7.2 Functionele exploitatierekening

BATEN	2022 (€)	BEGROOT 2022 (€)	2021 (€)
Opbrengsten			
I. Directe opbrengsten			
Lager vastgestelde subsidies	91.699	0	234.001
Ingetrokken subsidies	15.450	50.000	25.787
II. Indirecte opbrengsten	51.448	0	0
Totale opbrengsten	158.597	50.000	259.788
Subsidies/Bijdragen			
III. Subsidie OCW			
Instellingssubsidie	10.168.390	21.433.301	78.568.868
Projectsubsidies	9.942.612	9.539.400	10.305.472
Niet-bestede OCW-subsidie voorgaande periode	0	0	1.173.651
Niet-bestede OCW-subsidie RAOCCC	-301.999	0	301.999
Niet-bestede OCW-subsidie WaU	475.000	0	0
Vaststellingen projectsubsidies 2017-2021	-560.428		
Middelen RAOCCC 2	0	0	4.818.799
Middelen RAOCCC 3	0	0	5.543.325
Middelen RAOCCC 4	0	0	2.860.547
Middelen RAOCCC 5*	3.314.000	0	0
IV. Overige subsidies/bijdragen			
Overige subsidies uit publieke middelen	0	0	0
Bijdrage uit private fondsen	0	0	0
Totale subsidies/bijdragen	23.037.574	30.972.701	103.572.661
TOTALE BATEN	23.196.171	31.022.701	103.832.449

*De RAOCCC-middelen vallen onder de instellingssubsidie maar worden, conform handboek, apart gepresenteerd in deze exploitatierekening.

LASTEN	2022 (€)	BEGROOT 2022 (€)	2021 (€)
I. Apparaatskosten			
Personeelslasten	4.747.588	3.825.762	4.912.464
Materiële lasten	1.157.139	1.000.645	1.149.165
Totale apparaatskosten	5.904.727	4.826.407	6.061.629
II. Activiteitenlasten			
Programma's en projecten	9.942.612	9.539.400	10.305.472
Verleende subsidies	7.682.825	14.383.016	85.052.024
Overige activiteitenlasten	920.676	2.223.878	703.673
Totale activiteitenlasten	18.546.113	26.146.294	96.061.169
TOTALE LASTEN	24.450.840	30.972.701	102.122.798
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	-1.254.668	50.000	1.709.651
Saldo rentebaten/-lasten	153.549		0
EXPLOITATIERESULTAAT	-1.101.119	50.000	1.709.651

RESULTAATBESTEMMING

	2022 (€)	BEGROOT 2022 (€)	2021 (€)
Bestemmingsfonds OCW			
Toevoeging saldo rentebaten/-lasten	153.549	0	0
Toevoeging lager vastgestelde subsidies	91.699	50.000	234.001
Toevoeging Werken aan Uitvoering	475.000	0	0
Toevoeging aanloopregeling Samen Cultuurmaken	0	0	62.156
Toevoeging niet-bestede OCW-subsidie voorgaande periode	0	0	1.173.651
Toevoeging niet-bestede RAOCCC	0	0	301.999
Onttrekking ondersteuning B-lijst 2022	-620.000	0	0
Onttrekking compensatie Fashionclash	-15.310	0	0
Onttrekking vaststellingen projectsubsidies 2017-2021	-560.428	0	0
Onttrekking organisatieversterkingstraject	-323.630	0	0
Onttrekking afrekening RAOCCC 2020-2021	-301.999	0	0
Onttrekking aanloopregeling Samen Cultuurmaken	0	0	-62.156
Totaal	-1.101.119	50.000	1.709.651

In 2022 zijn er behoorlijke rentebaten ontvangen op de rekening bij het Ministerie van Financiën. Deze baten worden gemuteerd naar het bestemmingsfonds OCW. Ook de overschotten op de lager vastgestelde subsidies en het niet gebruikte deel van de bijdrage vanuit Werken aan Uitvoering (WaU) worden ten gunste gebracht van het bestemmingsfonds OCW.

De kosten voor het organisatieversterkingstraject en een deel van de uitbetaling van de TOF B-lijst 2022, waaronder een correctie voor Fashionclash, worden gedekt vanuit het bestemmingsfonds.

Het in 2021 naar het bestemmingsfonds OCW gemuteerde overschot op de coronaregelingen (RAOCCC) van 2020 en 2021 van € 301.999 is in 2022 vastgesteld door het ministerie en terugbetaald. Vanwege de verantwoordingsmethodiek is er geen andere keuze dan dit nogmaals via de exploitatierekening te laten lopen met een negatieve opbrengst van minus € 301.999. Dit bedrag wordt gedekt vanuit het bestemmingsfonds OCW.

In december 2022 heeft het Fonds een vaststelling ontvangen voor de projectsubsidies tussen 2017 en 2021. Er is nog overleg gaande over de hoogte van het bedrag. Het totaalbedrag van de vaststelling is opgenomen als kortlopende schuld en verwerkt via het bestemmingsfonds OCW waar de overgebleven middelen naartoe zijn gemuteerd in 2021.

7.3 Algemene toelichting en waarderingsgrondslagen

7.3.1 ALGEMENE TOELICHTING

Doelstelling

De Stichting Fonds voor Cultuurparticipatie is op 1 september 2007 opgericht en is gevestigd te Utrecht. De stichting heeft op grond van artikel 3 van de statuten als doel het stimuleren van cultuurparticipatie, opdat iedereen in Nederland, te beginnen bij jongeren, actief in aanraking komt met ten minste één kunstdiscipline. De stichting richt zich op het ontwikkelen, stimuleren, sociaal en geografisch spreiden of anderszins verbreden of bevorderen van uitingen op het gebied van cultuur-educatie, amateurkunst en volkscultuur.

In de jaarrekening 2022 is een begroting 2022 opgenomen gebaseerd op het goedgekeurde kader voor het beleidsplan 2021-2024 (brief van het ministerie van OCW, datum 15 september 2020, kenmerk 25460894) en vastgesteld door de Raad van Toezicht op 8 december 2021. De aanvullende financiering is toegevoegd aan de begroting 2022 middels een begrotingswijziging en vastgesteld op 23 november 2022. Op apparaatskosten is deze begroting ongewijzigd gebleven.

7.3.2 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Bij het opstellen van de jaarrekening zijn de volgende grondslagen gehanteerd:

Waarderingsgrondslagen

Richtlijn is het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Fondsen 2021-2024 en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, met name RJ 640.

Activa en passiva

De activa en passiva zijn gewaardeerd op nominale waarde, tenzij anders is vermeld.

Vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op aanschaffingswaarde en verminderd met lineaire afschrijvingen, gebaseerd op de geschatte economische levensduur. Investerings in materiële activa lager dan € 2.500 worden direct ten laste van het resultaat gebracht.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten bij Stichting Fonds voor Cultuurparticipatie vorderingen, liquide middelen, langlopende schulden en kortlopende schulden. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, inclusief direct toerekenbare kosten. Na de eerste opname worden financiële instrumenten gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en direct toerekenbare transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde. Op vorderingen wordt een noodzakelijk geachte voorziening getroffen voor risico van oninbaarheid.

Eigen vermogen

Conform voorschrift van het ministerie van OCW worden lager vastgestelde subsidies en rentebaten toegevoegd aan het bestemmingsfonds OCW. De ingetrokken subsidies worden verantwoord onder de baten en verrekend met de verantwoorde subsidie OCW.

Aan het einde van de cultuurnotaperiode wordt het saldo van de 'nog te verlenen subsidies' en 'nog te realiseren apparaatskosten' in geval van onderbesteding via resultaatbestemming toegevoegd aan het bestemmingsfonds OCW. De minister van OCW zal aan het einde van de periode een beslissing nemen over de resterende middelen in het bestemmingsfonds OCW.

Schulden aan subsidieontvangers

Wanneer een beschikking door het Fonds voor Cultuurparticipatie is verleend voor (meerjarige) subsidies wordt de verplichting volledig in het jaar van toekenning opgenomen. De schulden aan subsidieontvangers zijn gesplitst in een lang- en een kortlopend deel. Bij het langlopend deel wordt aangegeven in welk jaar de verplichting naar verwachting uitbetaald wordt. Niet bestede projectsubsidies worden verantwoord als 'vooruit ontvangen subsidies' onder de kortlopende schulden.

Nog te verlenen subsidies en nog te realiseren apparaatskosten

De posten 'nog te verlenen subsidies' en 'nog te realiseren apparaatskosten' betreffen de door OCW toegekende meerjarige subsidie voor zover nog niet besteed. De toerekening van de nog te besteden OCW-subsidie aan deze twee posten geschiedt op basis van de verhouding tussen apparaatskosten en activiteitenlasten volgens de meerjarenbegroting. In de jaarrekening wordt een onderscheid gemaakt in een kortlopend deel en een langlopend deel.

Resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd, verliezen zodra zij voorzienbaar zijn. Lager vastgestelde subsidies worden als directe opbrengst verantwoord in het jaar van vaststelling. Lager vastgestelde subsidies worden met de rentebaten jaarlijks toegevoegd aan het bestemmingsfonds OCW. De subsidie van OCW wordt voor hetzelfde bedrag verantwoord in de exploitatierekening als de bijbehorende activiteiten- en apparaatslasten, zodat matching plaatsvindt. De ingetrokken subsidies worden als bate verrekend met de verantwoorde subsidie OCW. Activiteitenlasten worden verantwoord in het jaar waarin de verplichtingen zijn aangegaan.

Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft het Fonds voor Cultuurparticipatie zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT.

ZID Theater - Re-dreams 2022

foto Maria Morales

7.3.3

SPECIFIEKE WAARDERINGSGRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Pensioenen en andere langetermijn-personeelsbeloningen

Ten behoeve van het personeel is een pensioenregeling getroffen. Hoewel inhoudelijk sprake is van een toegezegde pensioenregeling, vindt verwerking in de jaarrekening (in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ 271.302) plaats als toegezegde bijdrageregeling. De pensioenregeling wordt als een toegezegde bijdrageregeling verantwoord, waarbij het Fonds voor Cultuurparticipatie in het geval van een tekort bij het pensioenfonds geen verplichtingen heeft tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies. Voor zover bekend, zijn er per balansdatum geen tekorten of overschotten bij het bedrijfstakpensioenfonds die van invloed kunnen zijn op de omvang van de in de toekomst te betalen premies.

7.4 Toelichting op de balans

7.4.1 ACTIVA

	BOEKWAARDE 1-1-2022 (€)	INVESTERING 2022 (€)	DESINVES- TERING 2022 (€)	AFSCHRIJVING 2022 (€)	BOEKWAARDE 31-12-2022 (€)
Verbouwing	207.069	0	0	22.988	184.081
Inventaris en inrichting	45.747	5.280	0	15.318	35.709
Computerapparatuur en software	92.446	4.767	0	42.657	54.557
Totaal	345.262	10.048	0	80.963	274.347

Materiële vaste activa

In 2017 is de geschatte economische levensduur voor de diverse investeringscategorieën als volgt vastgesteld:

- verbouwing kantoor tien jaar
- inrichting, zoals kantoormeubilair, stoffering enzovoort, tien jaar
- overige met name technische inventaris vijf jaar
- computerapparatuur voor individueel gebruik drie jaar
- algemene apparatuur zoals servers en software vijf jaar.

In 2022 zijn er twee investeringen geboekt. Dit zijn een nieuwe koffiemachine en de aanschaf van enkele laptops.

Financiële vaste activa

Met de betrekking van de nieuwe locatie op het Daalseplein heeft de verhuurder om een waarborgsom gevraagd. Deze is inzichtelijk onder de waarborgsommen bij de financiële vaste activa op de balans en bedraagt € 22.332,-.

VORDERINGEN

Vordering subsidie OCW

De volgende subsidies zijn toegekend:

- Projectsubsidie 'Archeologieparticipatie' van € 1.000.000 waarvan € 250.000 voor 2021 (1442243 van 15 november 2018)
- Projectsubsidie 'Proefprojecten programma FARO' van € 570.000 waarvan € 285.000 voor 2021 (23596280 van 28 april 2020)
- 'BIS-subsidie 2021-2024 (incl. CMK)' van € 132.468.968 (25460894 van 17 september 2020)
- Projectsubsidie 'Erfgoededucatie' van € 2.400.000 (25458812 van 17 september 2020)
- Projectsubsidie 'Erfgoedvrijwilligers lokale organisaties' van € 800.000 (25459107 van 17 september 2020)
- Projectsubsidie 'Cultuureducatie' van € 20.300.000 (25461004 van 17 september 2020)
- Projectsubsidie 'Erfgoedmanifestaties' van € 1.600.000 (25463616 van 17 september 2020)

- Projectsubsidie 'Internationaal cultuurbeleid' van € 800.000 (25462525 van 17 september 2020)
- Aanvulling op het 2e coronasteunpakket van € 5.717.770 (26001610 van 4 februari 2021)
- Projectsubsidie 'Aanvullende subsidie TOF B-lijst' van € 700.000 (27450095 van 30 maart 2021)
- Loon- en prijsbijstelling 2021 van € 2.734.692 (28212516 van 17 juni 2021)
- Aanvulling op het 2e coronasteunpakket van € 2.897.800 (28500318 van 6 juli 2021)
- Projectsubsidie 'Samen Cultuurmaken' van € 10.000.000 (28597566 van 13 juli 2021)
- Aanvulling op het 2e coronasteunpakket van € 3.314.000 (163234/31250536 van 25 februari 2022)
- Aanvullend budget op de B-lijst van € 251.334 (31234495 van 2 maart 2022)
- Loon- en prijsbijstelling 2022 van € 3.791.445 (163234/32461829 van 15 juni 2022)
- Projectsubsidie Herdenkingsjaar Slavernijverleden € 1.240.000 (33176149 van 14 juli 2022)
- Projectsubsidie Herstelpakket Amateurkunst & TOF van € 7.850.000 (34205419 van 6 oktober 2022)
- Aanvullend budget op het Meester-Gezeltraject van € 200.000 (34204861 van 14 oktober 2022)
- Projectsubsidie Impuls Makers (herstelpakket) van € 3.130.400 (34230573 van 7 november 2022)
- Verlening middelen Werken aan Uitvoering van € 3.983.000 (34236873 van 11 november 2022)
- Projectsubsidie APK Open oproep Eigentijds gebruik ambachten (SCI/MF) van € 130.990 (35038165 van 15 december 2022).

De balanspositie van de 'vordering subsidie OCW' is € 89.152.657. Over de totale beleidsperiode is € 204.845.399 toegekend waarmee tot en met 2022 een bedrag van € 115.692.742 is ontvangen.

Overige vorderingen

De post overige vorderingen is als volgt te specificeren:

	31-12-2022 (€)	31-12-2021 (€)
Debiteuren	3.717	0
Vooruitbetaalde beheerkosten	119.556	85.690
Nog te ontvangen bedragen	142.330	0
Totaal	265.603	85.690

De vooruitbetaalde bedragen betreffen de huur voor het eerste kwartaal 2023 (€ 65.966), de kosten voor de verzuimverzekering in 2023 (€ 7.640), vooruitbetaalde kosten voor onderzoek naar informele netwerken (€ 18.035), vooruitbetaalde aanpassingskosten voor de website (€ 18.528) en enkele kleinere betalingen voor abonnementen in het nieuwe jaar.

Het bedrag van € 142.330 bij 'nog te ontvangen bedragen' bestaat geheel uit de rentebaten van het vierde kwartaal 2022.

Liquide middelen

	31-12-2022 (€)	31-12-2021 (€)
Ministerie van Financiën	42.759.600	27.402.380
Totaal	42.759.600	15.493.255

Het Fonds voor Cultuurparticipatie maakt gebruik van schatkistbankieren, waardoor het saldo aan banktegoeden wordt aangehouden bij het Ministerie van Financiën. De banktegoeden staan ter vrije beschikking. Over 2022 zijn voor het eerst sinds jaren weer rentebaten ontvangen. Deze worden, conform het handboek, gemuteerd naar het bestemmingsfonds OCW.

**Stichting Kapsalon
Fotosafari 2022**
foto Marisa Beretta

7.4.2

PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

Algemene reserve

Het verloop van de algemene reserve is als volgt:

	STAND PER 1-1-2022 (€)	DOTATIE	ONTTREKKING	STAND PER 31-12-2022 (€)
Stand 1 januari	1.732.056			1.732.056
Dotatie				0
Onttrekking				0
Stand 31 december				0
Totaal	1.732.056	0	0	1.732.056

Vanaf 2017 wordt er gewerkt met signaleringsgrenzen op basis waarvan een dotatie dan wel onttrekking wordt gedaan. Deze grenzen worden bepaald op basis van een berekening van de gewenste hoogte van de algemene reserve. De berekeningswijze hiervan is onderdeel van de risicoparagraaf van het jaarverslag. Vanuit de overgebleven middelen uit de beleidsperiode 2017-2020 heeft het ministerie in 2021 toegestaan dat de algemene reserve werd opgehoogd naar € 1.732.056. Dit valt binnen de opgestelde signaleringswaarde.

Uitkomst berekening gewenste hoogte algemene reserve	1.700.024
Signalering ondergrens (-25%)	1.275.018
Signalering bovengrens (+25%)	2.125.030

Bestemmingsfonds OCW

Het verloop van het bestemmingsfonds OCW is als volgt:

DATUM	OMSCHRIJVING	BEDRAG
1-1-2022	Beginbalans 2022	3.048.563
31-12-2022	Toevoeging lager vastgestelde subsidies	91.699
31-12-2022	Toevoeging saldo rentebaten/-lasten	153.549
31-12-2022	Onttrekking afrekening RAOCCC 2021	-301.999
31-12-2022	Onttrekking ondersteuning B-lijst 2022	-620.000
31-12-2022	Onttrekking compensatie Fashionclash	-15.310
31-12-2022	Onttrekking vaststelling projectsubsidies 2017-2021	-560.428
31-12-2022	Onttrekking organisatieversterkingstraject	-323.630
	Totaal ultimo 2022	1.472.444

De dotatie van € 91.699 betreft het saldo van de in 2022 lager vastgestelde subsidies.

De dotatie van € 153.549 betreft de rentebaten van 2022.

Met de vaststelling van de RAOCCC-middelen in 2020 en 2021 heeft het Fonds € 301.999 terugbetaald aan het ministerie, conform de jaarrekening 2021. Deze middelen waren (gelabeld) onderdeel van het bestemmingsfonds en worden hieruit gedekt.

Voor de ondersteuning van de B-lijst heeft het Fonds toestemming gekregen om een bedrag van € 620.000 uit het bestemmingsfonds te gebruiken voor 2022. Dit is aangevuld met € 15.310 voor de stichting Fashionclash.

Met de afrekening van de beleidsperiode 2017-2020 zijn ook de overgebleven middelen van de projectsubsidies toegevoegd aan het bestemmingsfonds OCW. Met de vaststelling op deze projectsubsidies wordt het bedrag van € 560.428 gedekt vanuit het bestemmingsfonds.

Met het besluit op de resultaatbestemming van de beleidsperiode 2017-2020 (30754398 van 10 januari 2022) heeft het ministerie van OCW het Fonds toestemming gegeven om een totaalbedrag van € 500.000 te besteden aan het organisatieversterkings-traject. In 2022 is hiervan € 323.630 uitgegeven. Dit bedrag bestaat voor € 203.391 aan

inhoudelijke ondersteuning van het traject op het gebied van organisatieverandering, cultuurverandering en juridische ondersteuning. Aan projectmanagement is € 120.239 opgegaan, inclusief ondersteuning van HR.

Op balansdatum bestaat het Bestemmingsfonds OCW uit de volgende, gelabelde, budgetten.

OMSCHRIJVING	BEDRAG
Transitiebudget Fonds voor Cultuurparticipatie	176.370
CMK ondersteuning sector in verband met corona	160.000
Nog te bestemmen	1.136.074
Totaal	1.472.444

Bestemmingsfonds OCW WaU

Voor de middelen van het programma Werken aan Uitvoering (WaU) is een apart bestemmingsfonds opgericht. Conform de richtlijnen is het overschot van het programma WaU gemuteerd naar het bestemmingsfonds OCW. Voor 2022 heeft het Fonds € 475.000 ontvangen, dit gehele bedrag komt ten gunste van het bestemmingsfonds en is vanuit daar beschikbaar voor de uitvoering van het programma.

	STAND PER 1-1-2022 (€)	DOTATIE	ONTTREKKING	STAND PER 31-12-2022 (€)
Stand 1 januari	0			0
Dotatie		475.000		475.000
Onttrekking			0	0
Stand 31 december	0	475.000	0	475.000

Voorzieningen

	STAND PER 1-1-2022 (€)	DOTATIE	ONTTREKKING	STAND PER 31-12-2022 (€)
Stand 1 januari	48.400			48.400
Dotatie	0			0
Onttrekking	0			0
Stand 31 december	48.400	0	0	48.400

Voor de opleverkosten van het oude kantoorpand aan de Kromme Nieuwegracht is een voorziening aangelegd. De factuur van € 48.400 van de Gemeente Utrecht is ontvangen maar er is nog geen consensus over de uiteindelijke te betalen kosten.

Subsidieverplichtingen

	VERLOOP (€)
Stand 1 januari 2022	58.491.959
Bij: verleende subsidies 2022	16.491.618
Af: lager vastgestelde en ingetrokken subsidies	-107.149
Af: saldo betalingen op verleende subsidies en ontvangen vorderingen	-32.202.391
Stand 31 december 2022	42.674.032

	31-12-2022 (€)	31-12-2021 (€)
Schulden aan subsidieontvangers langlopend	23.057.186	39.321.685
Schulden aan subsidieontvangers kortlopend	19.616.847	19.170.274
Totaal	42.674.032	58.491.959

Nog te verlenen subsidies en nog te realiseren apparaatskosten

	KORT (≤ 1 JAAR)	LANG (> 1 JAAR)
Nog te verlenen subsidies	35.040.609	35.040.609
Nog te realiseren apparaatskosten	6.266.064	5.203.389
Totaal	41.306.673	40.243.998

Voor de berekening van de kortlopende en langlopende schulden is gekeken naar verplichtingen die, naar verwachting, in 2022 worden aangegaan met hierbij de volgende uitgangspunten:

- Bij subsidies tot 25.000 euro is het voorschot 100% van het subsidiebedrag.
- Bij subsidies van 25.000 tot 125.000 euro is het voorschot 90% van het subsidiebedrag, gevolgd door 10% bij verantwoording.
- Bij subsidies hoger dan 125.000 euro is het eerste voorschot 50% van het subsidiebedrag, gevolgd door 40% na één jaar en 10% bij verantwoording.

De bijbehorende 'nog te realiseren apparaatskosten' zijn procentueel toegewezen op basis van de 'nog te verlenen subsidies'. Voor de apparaatskosten 2023 is uitgegaan van de vastgestelde begroting.

Over de gehele beleidsperiode bezien is de positie van post 'nog te realiseren apparaatskosten' zorgwekkend. Met een beschikbare positie van € 11.469.453 voor de laatste twee jaren van de beleidsperiode is dit onvoldoende. In 2022 is het overleg gestart met het ministerie voor het ophogen van het percentage apparaatskosten. Verdere analyse van de apparaatskosten is te vinden in de financiële paragraaf van het jaarverslag.

Kortlopende schulden

Overige kortlopende schulden

	31-12-2022 (€)	31-12-2021 (€)
Crediteuren	153.531	101.724
Vaststellingen projectsubsidies 2017-2021	560.428	0
Nog te betalen vakantiegeld en eindejaarsuitkeringen	122.529	114.577
Reservering verlofuren	101.575	62.897
Af te dragen premies loon aan belastingdienst	0	0
Overige schulden	75.874	37.636
Totaal	1.013.936	316.834

De post 'af te dragen premies loon aan belastingdienst' is nihil. De bijbehorende loonverplichtingen zijn voldaan in december 2022.

7.4.3

Niet uit balans blijvende rechten en verplichtingen

Huurovereenkomst

Voor het kantoor op het Daalseplein in Utrecht is er per 1 oktober een huurcontract afgesloten met de Daalse Kwint UG. De jaarlijkse kosten zijn € 263.863 met een looptijd tot 1 oktober 2025. De totale verplichting op balansdatum is hiermee € 725.624.

Leaseovereenkomst

De leaseovereenkomst op de printer is per ultimo 2022 € 9.206; de overeenkomst loopt af op 1 september 2023. Op de technische inrichting van de vergaderzalen is een leasecontract afgesloten met een waarde ultimo 2022 van € 7.932.

Overige reguliere apparaats- en activiteitenkosten

Met diverse partijen zijn een- en meerjarige verplichtingen aangegaan die vallen onder de reguliere werkzaamheden. Het totale bedrag aan verplichtingen onder deze noemer bedraagt per ultimo 2022 € 152.165.

7.5 Toelichting op de staat van baten en lasten

7.5.1

BATEN

Directe opbrengsten

	REALISATIE 2022 (€)	BEGROTING 2022 (€)	REALISATIE 2021 (€)
Lager vastgestelde subsidies	91.699	0	234.001
Ingetrokken subsidies	15.450	50.000	25.787
Totaal directe opbrengsten	107.149	50.000	278.136

Indirecte opbrengsten

	REALISATIE 2022 (€)	BEGROTING 2022 (€)	REALISATIE 2021 (€)
Detacheringen	51.448	0	0
Totaal indirecte opbrengsten	51.448	0	0

De indirecte opbrengsten 2022 bestaan uit de detachering van een medewerker naar het ministerie van OCW als Kwartiermaker Ambachten.

Subsidies en bijdragen

Voor de meeste regelingen geldt dat de benutting achter is gebleven bij de begroting. Dit heeft te maken met de ontwikkeling van de regelingen in 2021 en begin 2022, waardoor niet alle regelingen het gehele jaar open hebben gestaan. Een andere oorzaak vormen de veranderingen in de sector die, na de coronacrisis, zoekende is welke uitdagingen aan te gaan.

	REALISATIE 2022 (€)	BEGROTING 2022 (€)	REALISATIE 2021 (€)
III. Subsidie OCW			
Instellingssubsidie	13.482.390	21.433.301	91.791.539
Niet-bestede OCW-subsidie voorgaande periode	0	0	1.173.651
Niet-bestede OCW-subsidie RAOCCC	0	0	301.999
Niet-bestede OCW-subsidie WaU	475.000	0	0
Projectsubsidies:			
Samen Cultuurmaken 2022-2024 Spoor 1	929.628	1.000.000	0
Samen Cultuurmaken 2022-2024 Spoor 2	5.637.072	3.440.000	0
Erfgoed Maken	835.390	1.973.000	0
Internationale netwerkvorming en projecten	356.703	1.326.400	0
Herstelpakket amateurkunsten	1.050.001	710.000	0
Ondersteuning amateurkoepels middels LKCA	1.090.000	1.090.000	0
Buitenlandse Bezoekersprogramma	21.909	0	0
Subsidie Archeologieparticipatie	0	0	226.680
Subsidie EU-Jeugdorkest	0	0	18.500
Subsidie Digitaal erfgoed	0	0	796.538
Faro	0	0	372.754
Samen Cultuurmaken coronasteun VWS	0	0	8.891.000
IV. Overige subsidies/bijdragen	0	0	0
Totale subsidies/bijdragen	23.878.092	30.972.701	103.572.661

7.5.2

LASTEN

Apparaatskosten personeel

	REALISATIE 2022 (€)	BEGROTING 2022 (€)	REALISATIE 2021 (€)
Salarissen personeel	2.379.951	2.281.888	2.271.908
Vakantietoeslag en eindejaarsuitkering	381.992	373.027	363.506
Verlofuren	52.572	0	13.372
Sociale lasten	483.978	415.939	447.912
Pensioenlasten	453.789	427.304	434.842
Bijdrage in salariskosten/ontvan- gen ziekengeld	-127.964	0	-231.073
Tijdelijke inhuur derden	821.114	50.000	1.219.567
Reiskosten personeel woon-werk	41.320	60.000	13.165
Dienstreizen	1.184	1.500	531
Overige personeelskosten	259.653	216.104	378.734
	4.747.588	3.825.762	4.912.464

De totale kosten zijn boven begroting maar lager dan in 2021. Met name de post externe inhuur is verkleind. Vanaf 2023 wordt gewerkt met de nieuwe begroting, die is gebaseerd op het traject van de organisatieversterking.

De overige personeelskosten kennen een overschrijding door een extra aanslag vanuit de verzuimverzekering.

Formatie

	2022		2021	
	Aantal	Fte's	Aantal	Fte's
Personeel in dienst per 1-1	46	41,4	46	40,9
Personeel in dienst per 31-12	49	44,0	47	42,3
Personeel in dienst gemiddeld / jaar	47,7	42,5	46,5	41,6

WNT-verantwoording en bezoldiging bestuurders en Raad van Toezicht

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de stichting van toepassing zijnde regelgeving.

Het bezoldigingsmaximum in 2022 voor het Fonds voor Cultuurparticipatie is € 180.000. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Uitzondering hierop is het WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht; dit bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum.

Leidinggevende topfunctionaris

Voor de bezoldiging van de directeur van het Fonds wordt, net als voor de andere medewerkers, gebruik gemaakt van de BBRA-schalen. In 2022 is mevrouw H.G.G.M. Verhoeven het gehele jaar in dienst geweest in de functie van directeur-bestuurder. De functie van directeur-bestuurder is ingeschaald in schaal 16.

GEGEVENS 2022	
bedragen x € 1	Mevr. H.G.G.M. Verhoeven
Functiegegevens	Directeur-Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 118.913
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 21.807
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 140.720</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 180.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	€ 140.720
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

GEGEVENS 2021	
bedragen x € 1	Mevr. H.G.G.M. Verhoeven
Functiegegevens	Directeur-Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 117.881
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.154
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 140.035</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 145.000
Bezoldiging	€ 140.035

Raad van Toezicht

Vanaf 2022 wordt de vergoeding van de leden van de Raad van Toezicht berekend als percentage van de maximaal toegestane vergoeding. Dit betekent dat de leden, ongeacht het aantal vergaderingen of bijeenkomsten, een standaardbedrag krijgen bij voldoende inzet. De RvT is verantwoordelijk voor het gelijk verdelen van de werkzaamheden. De beoordeling van de inzet is aan de voorzitter in samenspraak met de directeur-bestuurder. In 2022 hebben alle leden de benodigde inzet getoond.

Vanaf 2022 wordt de voorzittersrol ingevuld door Mardjan Seighali. Op het vertrek van Ans Buys na (in januari 2022) is de RvT geheel intact gebleven.

GEGEVENS 2022					
bedragen x € 1	Mevr. M. Seighali	Mevr. C. Leemereise	Mevr. A.M. Bruggert	Dhr. R.J. Quarles van Ufford	Mevr. A. Koranteng-Kumi
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging					
Bezoldiging	€ 6.210	€ 4.140	€ 4.140	€ 4.140	€ 4.140
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 27.000	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 6.210	€ 4.140	€ 4.140	€ 4.140	€ 4.140
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.			N.v.t.	
GEGEVENS 2021					
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	N.v.t.	01/01 – 31/12	01/05 – 31/12	01/05 – 31/12	01/11 – 31/12
Bezoldiging					
Bezoldiging	N.v.t.	€ 5.680	€ 2.477	€ 1.698	€ 240
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	N.v.t.	€ 14.500	€ 9.733	€ 9.733	€ 2.423

GEGEVENS 2022						
bedragen x € 1	Dhr. R. Brave	Dhr. R. Bryson	Mevr. J.W.M. Buys	Dhr. K. Boutachecourt	Dhr. D. Ceder	Dhr. G.J. van der Vossen
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid			
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 01/02	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging						
Bezoldiging	€ 4.140	€ 4.140	€ 475	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 18.000	€ 18.000	€ 1.529	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 4.140	€ 4.140	€ 475	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
GEGEVENS 2021						
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/11 – 31/12	01/11 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 01/09	01/01 – 19/03	01/01 – 31/12
Bezoldiging						
Bezoldiging	€ 240	€ 480	€ 4.275	€ 4.173	€ 1.484	€ 3.120
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 2.423	€ 2.423	€ 16.923	€ 14.480	€ 3.099	€ 14.500

Apparaatskosten materieel

	REALISATIE 2022 (€)	BEGROTING 2022 (€)	REALISATIE 2021 (€)
Huisvestingskosten	285.892	276.845	130.677
Afschrijvingskosten	80.963	70.300	107.070
Algemene publiciteitslasten	113.427	158.000	79.277
Automatiseringskosten	131.416	120.000	109.921
Telefoon	37.305	50.000	43.240
Accountantskosten	59.415	32.000	31.049
Administratiekosten	15.538	13.500	10.878
Representatie	7.188	7.500	3.631
Kantoorbenodigdheden	23.413	30.000	13.943
Abonnementen/vakliteratuur	9.529	4.000	5.181
Advies- en onderzoekskosten	227.103	50.000	238.626
Overige kantoorkosten	25.025	30.500	29.381
Kosten adviescommissies	105.139	128.000	114.410
Kosten Raad van Toezicht	33.376	25.000	25.109
Kosten bezwaarprocedures	2.410	5.000	5.698
	1.157.139	1.000.645	948.092
Doorbelaste materiële lasten	0	0	0
Totaal	1.157.139	1.000.645	948.092

In 2022 is het Fonds verder gegaan met de organisatieverandering door te starten met het organisatieversterkingstraject. In dit traject is gebruik gemaakt van Berenschot als professioneel bureau met kennis van organisatieverandering en -inrichting. Daarnaast heeft het Fonds een projectleider ingehuurd om de verbinding tussen het traject en de organisatie te borgen. De kosten voor deze inzet en de kosten voor juridische ondersteuning, verklaren samen de overschrijding van de post advieskosten. Deze kosten voor het organisatieversterkingstraject komen ten laste van het bestemmingsfonds OCW.

Vanaf 2022 wordt voor de RvT uitgegaan van een nieuwe berekening op basis van een lumpsum-betaling. Dit, in combinatie met enkele bijscholingen, zorgt ervoor dat de realisatie iets hoger is dan begroot.

Programma's en projecten

	REALISATIE 2022 (€)	BEGROTING 2022 (€)	REALISATIE 2021 (€)
Programma- en projectkosten:			
Samen Cultuurmaken 2022-2024 Spoor 1	929.628	1.000.000	0
Samen Cultuurmaken 2022-2024 Spoor 2	5.637.072	3.440.000	0
Erfgoed Maken	835.390	1.973.000	0
Internationale netwerkvorming en projecten	378.612	1.326.400	0
Herstelpakket amateurkunsten	1.050.001	710.000	0
Ondersteuning amateurkoepels middels LKCA	1.090.000	1.090.000	0
Buitenlandse Bezoekersprogramma	21.909	0	0
Subsidie Archeologieparticipatie	0	0	226.680
Subsidie EU-Jeugdorkest	0	0	18.500
Subsidie Digitaal erfgoed	0	0	796.538
Faro	0	0	372.754
Samen Cultuurmaken coronasteun VWS	0	0	8.891.000
Totaal	9.942.612	9.539.400	10.305.472

Verloopstaat projectsubsidies

OMSCHRIJVING	TOEWIJZING	BEDRAG TOEWIJZING	ONTVANGEN TOT 1-1-2022	NOG TE BESTEDEN 1-1-2022	ONTVANGEN IN 2022	SUBSIDIELASTEN IN 2022
Internationaal cultuurbeleid	25462525 / 17-9-2020	800.000	200.000	200.000	200.000	400.521
Erfgoedmanifestaties	25463616 / 17-9-2020	1.600.000	400.000	-1.200.000	400.000	0
Cultuureducatie (Samen Cultuurmaken)	25461004 / 17-9-2020	20.300.000	5.075.000	4.095.156	5.075.000	6.566.700
Erfgoedvrijwilligers lokale organisaties	25459107 / 17-9-2020	800.000	200.000	200.000	200.000	208.848
Erfgoededucatie	25458812 / 17-9-2020	2.400.000	600.000	600.000	600.000	626.543
Impuls makers (hoofdlijnenbrief)	34230573 / 7-11-2022	3.130.400	0	0	1.565.200	0
Projectsubsidie amateurkunst & TOF	34205419 / 6-10-2022	7.850.000	0	0	7.850.000	2.140.001
Totaal		36.880.400	6.475.000	3.895.156	15.890.200	9.942.612

OMSCHRIJVING	APPARAATSLASTEN IN 2022	TOTALE KOSTEN 2022	TOTALE KOSTEN T/M VERSLAGJAAR	ONTVANGEN T/M VERSLAGJAAR	SALDO NOG TE BESTEDEN ULTIMO 2022
Internationaal cultuurbeleid	0	400.521	400.521	400.000	-521
Erfgoedmanifestaties	0	0	1.600.000	800.000	-800.000
Cultuureducatie (Samen Cultuurmaken)	728.247	7.294.947	8.274.791	10.150.000	1.875.209
Erfgoedvrijwilligers lokale organisaties	23.161	232.009	232.009	400.000	167.991
Erfgoededucatie	69.484	696.026	696.026	1.200.000	503.974
Impuls makers (hoofdlijnenbrief)	0	0	0	1.565.200	1.565.200
Projectsubsidie amateurkunst & TOF	210.000	2.350.001	2.350.001	7.850.000	5.499.999
Totaal	1.030.892	10.973.503	13.553.347	22.365.200	8.811.853

Per abuis is in de jaarrekening 2021 bij Erfgoedmanifestaties en Cultuureducatie de realisatie in plaats van het overzicht van projectsubsidies gepresenteerd. Vanaf 2022 is het overzicht van projectsubsidies compleet.

In 2022 is het Fonds gestart met de besteding van de overige projectsubsidies uit de lopende beleidsperiode. Met name op het gebied van cultuureducatie loopt de benutting volgens planning. Op de projectsubsidies voor Erfgoed Maken en Internationale Samenwerking wordt in 2023 en 2024 een inhaalslag verwacht.

Verleende subsidies

	REALISATIE 2022 (€)	BEGROTING 2022 (€)	REALISATIE 2021 (€)
MeeMaakPodia '21-'24	862.106	1.666.666	0
Vernieuwen van cultuurmaken: ontwikkeling	222.093	748.000	0
Vernieuwen van cultuurmaken: samenwerking	133.809	411.200	0
Archeologieparticipatie	50.000	0	0
Digitaal Erfgoed	50.000	0	0
Talentontwikkeling: urban talent	124.347	1.150.000	0
Talentontwikkeling: urban coach	45.000	500.000	0
Talentontwikkeling: informele netwerken	297.500	1.378.000	0
Talentontwikkeling: versterking talentketen	85.425	300.000	0
European Youth Orchestra	18.500	18.500	0
Meester-Gezeltraject	189.163	200.000	0
Cultuureducatie vmbo vso pro	1.350.947	3.510.000	0
Cultuureducatie mbo	202.101	600.000	0
Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024	0	0	53.879.123
Cultuureducatie met Kwaliteit Caribisch gebied	0	0	214.496
Voorbeeldprojecten Cultuuronderwijs Mediakunst	101.573	0	287.050
Voorbeeldprojecten Cultuuronderwijs Erfgoed	0	0	482.633
Cultuurmakers van nu	0	0	98.749
Maakruimte voor cultuur	0	0	37.200
TOF: compensatie corona	1.696.700	1.696.700	3.179.108
TOF: kunstfestivals 2021-2024 (L&P)	63.500	63.500	3.200.000

TOF: talentontwikkeling 2021-2024 (L&P)	238.200	238.200	12.040.000
TOF: erfgoedmanifestaties 2021-2024 (L&P)	32.900	32.900	1.660.000
Festivals in de regio	0	0	110.224
Immaterieel erfgoed (volkscultuur)	10.000	0	145.814
Immaterieel erfgoed in stedelijk context	0	0	374.000
Erfgoedvrijwilligers	0	0	107.613
Impulsregeling ZZP'ers	919.350	919.350	1.882.873
Impuls beoefenaars van traditionele ambachten	0	0	111.581
Impuls culturele instellingen	0	0	1.580.978
Impuls penvoerders CmK	0	0	642.387
Impuls erfgoedhuizen	0	0	200.000
Samen Cultuurmaken	0	0	882.027
TOF talentontwikkeling 2017-2020 (L&P)	0	0	442.251
Urban Arts	0	0	524.255
Each One Teach One	0	0	549.103
Verbinding in Talentontwikkeling	0	0	312.000
Internationale netwerkvorming en projecten	0	0	403.808
Compensatie corona	0	0	646.928
Incidentele subsidies	989.611	950.000	871.952
Totaal	7.682.825	14.383.016	84.866.153

Ten behoeve van een waarheidsgetrouw beeld zijn de subsidies van de aanvullende beschikkingen vanuit OCW, waaronder het vijfde coronasteunpakket, toegevoegd aan de begroting middels een begrotingswijziging.

De post incidentele subsidies betreft dertien uitbetalingen aan de TOF B-Lijst als ondersteuning voor 2022 met een totaalbedrag van € 855.611. Daarnaast is aan vier instellingen een incidentele subsidie toegekend, met een totaalbedrag van € 134.000.

Coronasteunpakketten (RAOCCC)

In 2022 heeft het Fonds een laatste steunpakket ontvangen voor ondersteuning van de sector tijdens de coronapandemie. Dit pakket voorzag in ondersteuning van de meerjarig gesubsidieerde instellingen en van de cultuurmakers. Deze middelen worden vastgesteld middels de jaarrekening 2022, er is geen overschot om te muteren naar het bestemmingsfonds OCW.

OMSCHRIJVING	TOEWIJZING	BEDRAG TOEWIJZING	SALDO 1-1-2022	ONTVANGEN T/M VERSLAGJAAR	SUBSIDIE- LASTEN IN 2022	APPARAATS- LASTEN IN 2022	TOTALE KOSTEN 2022	TOTALE KOSTEN	SALDO VOOR BESTEMMINGS- FONDS OCW 2022
Meerjarenfondsinstellingen RAOCCC 5	163234 / 31250536 / 25-2-2022	1.824.000	0	1.824.000	1.676.900	147.100	1.824.000	1.824.000	0
Intensivering makers regelingen RAOCCC 5	163234 / 31250536 / 25-2-2022	1.490.000	0	1.490.000	1.419.350	70.650	1.490.000	1.490.000	0
Totaal		3.314.000	0	3.314.000	3.096.250	217.750	3.314.000	3.314.000	0

Werken aan Uitvoering

In de periode 2022-2032 zijn er extra middelen beschikbaar vanuit het programma Werken aan Uitvoering om de overheid dichterbij de burger te brengen en de uitvoeringsinstanties van de overheid beter toe te rusten op de toekomst. Het Fonds voor Cultuurparticipatie (FCP) heeft hier een drietal projecten in aangevraagd:

1. Versnelling digitale agenda. (Het op orde brengen van een toekomstbestendig applicatielandschap.)
2. FCP in de regio. (Het opzetten van lokale netwerken en het vergroten van toegankelijkheid – inclusief het Caribisch gebied).
3. De FCP Academie. (De medewerkers van het Fonds voor Cultuurparticipatie, inclusief adviescommissieleden, scholen in onder meer het inclusief behandelen van aanvragen.)

Voor 2022 was € 475.000 aangevraagd om te starten met deze projecten. Omdat er enige vertraging was met de beschikkingen hebben er nog geen activiteiten plaatsgevonden. Conform beschikking wordt het overgebleven budget gemuteerd naar het bestemmingsfonds OCW waar het beschikbaar blijft als dekking voor activiteiten in latere jaren.

WERK AAN UITVOERING BELEIDSPERIODE 2021-2024	BEGROTING 2022	JAAR- REKENING 2022	JAAR- REKENING 2023	JAAR- REKENING 2024	GEBRUIKT BUDGET 2022-2024	SUBSIDIE 2022-2024	VERSCHIL 2022-2024
	€	€	€	€	€	€	€
Versnelling digitale agenda							
Personele kosten	85.000	-	-	-	-	85.000	85.000
Huisvesting	10.000	-	-	-	-	10.000	10.000
Automatisering	-	-	-	-	-	-	-
Overige kosten	-	-	-	-	-	-	-
Totaal versnelling digitale agenda	95.000	-	-	-	-	95.000	95.000
FCP Academy							
Personele kosten	-	-	-	-	-	-	-
Huisvesting	-	-	-	-	-	-	-
Automatisering	-	-	-	-	-	-	-
Overige kosten	-	-	-	-	-	-	-
Totaal FCP Academy	-	-	-	-	-	-	-
FCP in de regio							
Personele kosten	80.000	-	-	-	-	80.000	80.000
Huisvesting	-	-	-	-	-	-	-
Automatisering	-	-	-	-	-	-	-
Overige kosten	300.000	-	-	-	-	300.000	300.000
Totaal FCP in de regio	380.000	-	-	-	-	380.000	380.000
Totaal Werk aan Uitvoering	475.000					475.000	475.000
Naar bestemmingsfonds							475.000

Overige activiteitenlasten materieel

	REALISATIE 2022 (€)	BEGROTING 2022 (€)	REALISATIE 2021 (€)
Monitoring en onderzoek	142.206	302.981	172.231
Bijeenkomsten	192.062	464.324	163.125
Ondersteuning amateurkoepels corona (LKCA)	500.000	500.000	0
Communicatie, promotie en publiciteit	62.167	132.574	142.958
Publiek-private samenwerking	0	284.000	53.125
Cultureel ondernemerschap	0	540.000	15.170
Samenwerking	24.241	0	157.064
Totaal	920.676	2.223.878	703.673

Op de overige activiteitenlasten is nagenoeg overal de begroting niet gehaald. Met de herinrichting van de organisatie is het cluster Ontwikkeling ingericht om onder meer activiteiten te ontplooiën die grote meerwaarde hebben in de sector.

Rentebaten/-lasten

	REALISATIE 2022 (€)	BEGROTING 2022 (€)	REALISATIE 2021 (€)
Saldo rentebaten /-lasten	153.549	0	0

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen met belangrijke financiële gevolgen voorgedaan na de balansdatum.

7.6 **Overige gegevens**

CONTROLEVERKLARING

De controleverklaring is als bijlage 3 in dit jaarverslag opgenomen.

Utrecht, 22 maart 2023

Mevrouw H.G.G.M. Verhoeven
directeur-bestuurder

Mevrouw M. Seighali
voorzitter Raad van Toezicht

Wedowe - PlusWhat 2022

foto Cosimo Beduini

BIJLAGE

1. SAMENSTELLING FONDS

VOORZITTERS

Maria van der Aalsvoort
Frank van der Hulst
Daniëlle Koelemij
Benjamin Koolstra
Barry Lommen
Paulo Martina
Allies Swinnen

LEDEN

Mustapha Akchich
Max de Beijer
Gerdi Beks
Anneke Beuving
Stephany Biezen
Marjolijn Boersma
Judith Boessen
Mohamed Bouzia
Peter Broekema
Sedat Bugdaci
Janine Cloosterman
René Coolen
Anouk Custers

Dave Damen
Lotte van Dongen
Floor van Donselaar
Monique Doppert
Ikram El Ouardi
Anna Ellfers
Mila Ernst
Arminda Franken-Ruiz
Isis Geurts
Renee van der Grinten
Aram Haagsman
Femke Hameetman
Hugo van den Hoek Ostende
Alinde Hoeksma
Dominique Hoozemans
Margreet Huizing
Hellen Hurkens
Jessica de Jaeger
Hanna Jansen
Gerrie Jonker
Ilrish Kensenhuis
Anja van Keulen
Ayra Kip

Jurjen Klant
Alfred Konijnenbelt
Isjah Koppejan
Vincent Koreman
Mira van Kuijeren
Veronique de Kwant
Bikram Lalbahadoersing
Sjoerd van der Linde
Alfrida Martis
Marjanka van Maurik
Tania Monteiro
Nynke Mulder
Juke van Niekerk
Elzo Niemeijer
Kristien van der Oever
Christine Ravenhorst
Maria Reinders-Karg
Rozemarijn Romeijn
Ellen de Ruiters
Tibisay Sankatsing Nava
Renée van Schijndel
Wilma Simons
Natascha Slagtand

BEZWAARSCHRIFTENCOMMISSIE	functie	vanaf	termijnduur
Marcel van den Heuvel	voorzitter	1 februari 2020	3 jaar
Jurr van Dalen	lid	1 februari 2020	3 jaar
Neeltje Holland van Laarhoven	lid	1 mei 2020	3 jaar
Annemarie Posset	lid	1 oktober 2020	3 jaar
Sahida Somer	lid	1 oktober 2020	3 jaar

Ronald Straetemans
Melanie Tangkau
Irene Timmer
Peter Tol
Sam Uittenbogaart
Marthe de Vet
Stefan Vogels
Otmar Watson
Mohamed Yusuf Boss
Zahira Zaandam

**Deze persoon heeft in 2022
afscheid genomen als adviseur**
Sam Uittenbogaart

Meer weten? Kijk op
[cultuurparticipatie.nl/over-ons/
adviescommissies](https://cultuurparticipatie.nl/over-ons/adviescommissies)

BENOEMINGS ADVIESCOMMISSIE

Maartje Broekhans
Sjoerd Feitsma
Carmelita Serkei

LEDEN RAAD VAN TOEZICHT FONDS VOOR CULTUURPARTICIPATIE, INCLUSIEF NEVENFUNCTIES

(peildatum 31 december 2022)

Mardjan Seighali

Directeur-bestuurder stichting voor vluchtelingenstudent
UAF (tot 01-04-22)
Voorzitter | Humanistisch Verbond
Lid RvT | Reclassering Nederland: op voordracht van OR
Lid RvT | Paleis het Loo
Lid RvC | de Alliantie
Lid RvA | College voor de Rechten van de Mens
Lid RvA | Inspectie Justitie en Veiligheid
Lid RvA en inspiratie | politie voor iedereen
Voorzitter Adviescommissie Inclusieve Curricula |
Hogeschool Rotterdam

Ama Koranteng- Kumi

Oprichter en Directeur Bloei & Groei
Bestuurslid Fossil Free Culture (tot 01-08-2022)
Bestuurslid Mensen Maken Amsterdam (tot 01-08-2022)
Bestuurslid Ancienne Belgique (België)
Bestuurslid Sint Lucas Kunstacademie (België)

Ricardo Bryson

Vennoot Kompas Sports & Entertainment
Eigenaar Bryson Legal & Finance
Senior Jurist bij Robeco Institutional Asset
Management B.V.

Ruben Brave

Eigenaar Entelligence B.V.
Oprichter Tastelink.com
Lid Raad van Toezicht de Nederlandse Boekengids
Lid Raad van Advies Sociaal-Economische Raad (SER,
Diversiteit in Bedrijf)
Lid Raad van Advies Universiteit van Amsterdam &

Vrije Universiteit van Amsterdam (joint Master
Entrepreneurship)
Lid Raad van Advies TechMeUp
Lid Kennisplatform Ondernemerschap Ministerie van
Economische Zaken & Klimaat
Voorzitter Internet Society Netherlands (ISOC NL)
Voorzitter Dutch New Narrative Lab
Bestuurslid Open State Foundation
Bestuurslid Make Media Great Again (MMGA)
Lid Programmaraad Omroep Human
Participant-vertegenwoordiging Platform
Internet-Standaarden
Kandidaat voorzitterschap Entrepreneurs Inclusive
Committee Stichting WINECON

Anne Marie Bruggert

Management consultant Telengy

Robert Quarles van Ufford

Voorzitter Nederlandse Kastelen Stichting
Ministerie van Buitenlandse Zaken, coördinator
wederopbouw
National Representative and Council Member Europa
Nostra
Partner ROCAAR Erfgoed Advies
Voorzitter ICOMOS Credentials Committee
Secretaris Stichting Marinus Plantema
Voorzitter Backer Stichting en Collectie
Bestuurslid Stichting Doornenburg

Carine Leemereise

Executive search consultant, PublicSpirit
bestuurslid JobRotary, Rotary Nederland
(tot 01-03-2022)

ROOSTER VAN AFTREDEN RAAD VAN TOEZICHT	vanaf	termijn	duur	einddatum benoeming
Mardjan Seighali (voorzitter)	1 januari 2022	1e	4 jaar	1 januari 2026
Ama Koranteng-Kumi	1 november 2021	1e	4 jaar	1 november 2025
Ricardo Bryson	1 november 2021	1e	4 jaar	1 november 2025
Ruben Brave	1 november 2021	1e	4 jaar	1 november 2025
Anne Marie Bruggert	1 mei 2021	1e	4 jaar	1 mei 2025
Robert Quarles van Ufford	1 mei 2021	1e	4 jaar	1 mei 2025
Carine Leemereise	1 januari 2019	1e	4 jaar	1 januari 2023
SAMENSTELLING FONDSDIRECTIE	vanaf	termijn	duur	einddatum benoeming
Hedwig Verhoeven	1 maart 2019	1e	5 jaar	1 maart 2024
De directeur-bestuurder is ingeschaald op schaal 15 BBRA				

MEDEWERKERS IN DIENST

Alexander, D.
Althuisius, J.
Beek, E.M. van
Beem, J.H. van
Berge, J.G.H. ten
Boogaard, T.
Boucharka, D.
Bul, M.K.
Burggraaf, C. (30-04-2022 uit dienst)
Campbell, G.M. (31-05-2022 uit dienst)
Chamuleau, A.
Dijk, J. van
Duindam, J.
Eij, M.A.B.E.
Fleers, L.A. (31-12-2022 uit dienst)
Gölpinar, Ö. (30-09-2022 uit dienst)
Hazeu, J.C.M.
Henzen, I.C.J.
Heuvel, M. van den
Hulshof, H.B.W.
Janssen Duyghuysen, P.
Kessels, A.J.A. (31-10-2022 uit dienst)
Koelemij, A.J.M.
Kraft, N.
Kruijf, S. de
Lubbers, H.D.H.
Melcherts, R.E.
Molenaar, I.
Nieuwenburg, M.L. van
Nijhuis, T.
Peeters, M.E.A.
Pierik, S.N.M. (31-08-2022 uit dienst)
Pors - Fortuin J.C.
Priem, K. A. (28-02-2022 uit dienst)
Ravensberg, L.
Rippen - Dekker M.

Royen, J.J. van
Schaik, S.B.M. van
Scheeve - Simonis N.P.
Senhorst, J.M.J.
Serao, V.M.
Smals, J.M.
Tanir, E.
Valkenburg, V.M. van
Veldt, E.M. van der
Verbeek, K.
Verberkmoes, A.
Verhoef, D.
Verhoeven, H.G.G.M
Vis, A.A.M.
Waninge, J.J.
Willems, E.E.M.
Willers, G.P.M. (30-06-2022 uit dienst)
Zijll, S. van
Zolingen, G. van

**Eternity percussion - Music in
the Diaspora Exchange**

Internationale Samenwerking

2.

SAMENWERKING RIJKSCULTUURFONDSEN

SAMENWERKENDE FONDSEN	SAMENWERKING / REGELING	BESCHRIJVING
Alle zes cultuurfondsen	Aanspreekpunt interdisciplinaire aanvragen	Gezamenlijk aanspreekpunt voor (potentiële) aanvragers van projecten die meerdere cultuur-gebieden combineren en projecten die een duidelijke maatschappelijke component hebben.
Alle zes cultuurfondsen	Johannes Vermeer Prijs	De staatsprijs is bestemd voor een opmerkelijk getalenteerde, actief werkende kunstenaar die in Nederland geboren en/of werkzaam is, en heeft als doel een verdiepende impuls te geven aan de artistieke praktijk van de laureaat. Het Mondriaan Fonds is penvoerder.
Alle zes cultuurfondsen en het Prins Bernhard Cultuurfonds Caribisch Gebied	Verbindingsloket voor vergroting bereik Caribisch deel Koninkrijk	Samen met het PBCCG stelden de fondsen een extra aanspreekpunt open voor het Nederlands Caribisch gebied. Penvoerder namens de fondsen is het Fonds voor Cultuurparticipatie.
Fonds Podiumkunsten en Nederlands Letterenfonds	Kwartiermaker Zeeland	Pilot per 2021 gericht op het versterken van de culturele infrastructuur in Zeeland. De kwartiermaker richt zich op het creëren van samenwerkingen waarin cultureel veld, gemeenten en provincie zich gezamenlijk mede-eigenaar voelen van de culturele infrastructuur, inclusief nieuwe initiatieven.
Fonds Podiumkunsten en Nederlands Letterenfonds	Werkbijdrage theatertekst	Gezamenlijke werkbijdrage voor theatertekst met het doel de kwaliteit, diversiteit en ontwikkeling van het Nederlands theaterrepertoire te stimuleren.
Fonds Podiumkunsten en Nederlands Letterenfonds (i.s.m. Literatuur Vlaanderen, Lira en Sabam)	Toneelschrijfprijs	Heeft als doel de Nederlandstalige toneelschrijfkunst en de opvoering van Nederlandstalig toneelwerk onder de aandacht te brengen en te stimuleren. De prijs wordt uitgereikt aan de auteur van het beste oorspronkelijk Nederlandstalig toneelwerk.
Fonds Podiumkunsten t.b.v. alle sectoren	Slecht Weer Fonds	Revolverend fonds waaruit festivalorganisaties die een tekort hebben opgelopen als gevolg van onvoorziene omstandigheden een bijdrage kunnen krijgen. Het staat open voor festivals uit alle sectoren.

SAMENWERKENDE FONDSSEN	SAMENWERKING / REGELING	BESCHRIJVING
Fonds Podiumkunsten t.b.v. alle sectoren	Handelingskader inreisverklaring cultuur	Bedoeld om inreizende professionals uit de culturele en creatieve sector, die door de corona uitbraak problemen ondervinden aan de grens, te ondersteunen. Het loket werd per 17 september 2022 gesloten.
Nederlands Filmfonds en Fonds Podiumkunsten	Tekstmarkt	Kruisbestuivingsprogramma tussen schrijvers van Podiumkunsten en filmscenario's met Zuid-Afrika.
Nederlands Filmfonds en Mondriaan Fonds	De Verbeelding	Films (speelfilmlengte) op het snijvlak van beeldende kunst en cinematografie, gemaakt in een samenwerking tussen kunstenaars en producenten.
Nederlands Filmfonds en Nederlands Letterenfonds	Books on Screen	Organisatie internationale netwerkbijeenkomsten voor filmproducenten en rechtenmanagers van literaire uitgeverijen.
Nederlands Filmfonds en Stimuleringsfonds Creatieve Industrie	Immerse\Interact / Immerse\Interact XL	Met samenwerkingsproject Immerse\Interact stimuleren het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en het Nederlands Filmfonds projecten binnen het interdisciplinaire medialandschap, waarbij projecten op het vlak van digital storytelling en de inzet van interactieve of immersieve media centraal staan. Voor de aanvraagronde van 30 augustus 2022 gold de mogelijkheid voor een (aanvullende) realiseringsbijdrage: Immerse\Interact XL.
Nederlands Letterenfonds en Fonds Podiumkunsten	#NieuweStukken	Subsidieregeling sinds november 2018 voor tien talentvolle beginnende schrijvers (ook dichters en woordkunstenaars) waarvan de verhalen nog te weinig te horen zijn op de Nederlandse podia. Er wordt samengewerkt met vijf partners die ervaring hebben met het produceren van teksten voor het podium, en een netwerk hebben dat aanvullend is op het netwerk van de fondsen. Jaarlijks is er ruimte voor tien beginnende schrijvers. In 2022 is het programma geëvalueerd en is de editie van 2023 voorbereid.
Nederlands Letterenfonds t.b.v. alle sectoren	HR-voucherregeling voor de culturele en creatieve sector	Subsidieregeling per februari 2021 gericht op het bevorderen van de kwaliteit van het HRM bij meerjarig gesubsidieerde instellingen bij de fondsen. Een HR-voucher kan worden aangevraagd voor o.m. het ontwikkelen van opleidingsbeleid voor medewerkers, advies over de optimale inzet van vrijwilligers, algemene scan van het personeelsbeleid en mogelijke verbeteringen, begeleiding bij de verdere verankering van het diversiteitsbeleid in de organisatie, etc.
Nederlands Letterenfonds t.b.v. alle sectoren	Stage Cultuur Inclusief	Culturele organisaties kunnen gebruikmaken van platform Stage Cultuur Inclusief voor het plaatsen van vacatures voor stage- en startersplekken. Het platform is bedoeld om de instroom van divers talent te bevorderen. Stage Cultuur Inclusief is een initiatief van de zes rijkscultuurfondsen, en is verlengd tot 1 november 2023.
Nederlands Letterenfonds t.b.v. alle sectoren	Steunfonds Oekraïense makers	Kunstenaars die voor de Russische agressie in Oekraïne gevlucht zijn en in Nederland verblijven, kunnen een bijdrage ontvangen voor de uitoefening van hun werkpraktijk.

SAMENWERKENDE FONDSSEN	SAMENWERKING / REGELING	BESCHRIJVING
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Fonds Podiumkunsten	Upstream	Met Upstream ondersteunen zowel het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie als het Fonds Podiumkunsten (de laatste in samenwerking met Sena) vernieuwende artistieke formats en samenwerkingen binnen de Nederlandse pop-/urban muziek. De fondsen en Sena willen met behulp van Upstream de muziekindustrie in Nederland verbreden en versterken, internationaal sterker voor de laten dag komen en crossovers naar andere disciplines stimuleren.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Nederlands Letterenfonds	Literatuur op het Scherm	Dichters/schrijvers maken met vormgevers nieuw werk in het digitale domein. Er is eens in de twee jaar een open oproep. In 2022 hebben de deelnemers het resultaat van hun samenwerking gepresenteerd.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Mondriaan Fonds	Voorlichting talent binnen en buiten het kunstvakonderwijs (Get a Grant)	De fondsen geven gezamenlijk voorlichting over o.a. talentontwikkeling en regelingen bij de fondsen. Dit gebeurt binnen en buiten het kunstvakonderwijs.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Mondriaan Fonds	Residency Arita/Japan	Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en het Mondriaan Fonds bieden sinds 2016 gezamenlijk twee residency perioden aan in de Japanse keramiekregio Saga. De werkperiode in Japan biedt aan veelbelovende kunstenaars en ontwerpers de ruimte om onderzoek te doen op artistiek en technisch gebied en hun eigen werk te ontwikkelen. Een belangrijk uitgangspunt van deze residency is om speciale technieken te leren binnen de oudste keramische industrie van Japan en deze in het eigen werk toe te passen.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie t.b.v. alle sectoren	Innovatielabs	Namens de zes rijkscultuurfondsen voerde het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie samen met CLICKNL een open call Innovatielabs uit; makers en instellingen uit alle artistieke en creatieve disciplines waren welkom een bijdrage aan te vragen voor plannen die een impuls geven aan veerkracht in de culturele en creatieve sector.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Fonds Podiumkunsten, Filmfonds, Nederlands Letterenfonds en Mondriaan Fonds	Residency Van Doesburghuis	Fondsen bieden sinds 2017 via open oproepen gezamenlijk een residency aan in het Van Doesburghuis in Meudon-Val-Fleury/Parijs waar professionele makers hun artistieke praktijk verder kunnen ontwikkelen. Gezien de doelgroep van professionele makers, neemt het Fonds voor Cultuurparticipatie geen deel aan deze samenwerking.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Mondriaan Fonds en Fonds voor Cultuurparticipatie	Digitaal erfgoed	Samenwerking met betrekking tot regelingen rondom digitaal erfgoed.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Mondriaan Fonds, Fonds voor Cultuurparticipatie	Stimuleren Eigentijds gebruik ambachten	Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Mondriaan Fonds hebben in 2020 een open oproep ontwikkeld voor ontwerpers en beeldend kunstenaars om een samenwerking aan te gaan met één of meerdere ambachtslieden en zo eigentijds gebruik van ambachten te stimuleren. Het Fonds voor Cultuurparticipatie zet in op eigentijdse beoefening en het borgen van onder andere ambachtelijke kennis en vaardigheden via de regeling Immaterieel erfgoed. De samenwerking krijgt in 2023 een vervolg.

COLOFON

Het jaarverslag 2022 is een uitgave van
het Fonds voor Cultuurparticipatie

Samenstelling en eindredactie
Met geen pen

Grafisch ontwerp
Hilde Speet

Beeldmateriaal komt via de projectorganisaties.
We vermelden de bij ons bekende credits of plaatsen
een link. Meen je rechthebbende te zijn en/of klopt
een vermelding niet, neem dan contact met ons op.

Utrecht, 2022

© Fonds voor Cultuurparticipatie
Daalseplein 101
3511 SX Utrecht
Tel. +31 (0)30 233 60 30
www.cultuurparticipatie.nl